

9/10/25

**การพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์**

นางสาวกชกร จินตนสถิตย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**Sacrifice Virtue Development by Reading Children's Literature of Pratomsuksa
Six Students of Anuban Buriram School**

Miss Kotchakorn Jintanasatid

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Arts in Information Science
School of Liberal Arts
Sukhothai Thammathirat Open University

2007

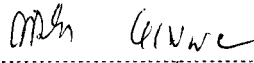
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์
ชื่อและนามสกุล นางสาวกชกร จินตนสติดีย์
แขนงวิชา สารสนเทศศาสตร์
สาขาวิชา ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนာ หาญพล
2. รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา
3. รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

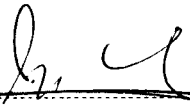
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทัศนာ หาญพล)

กรรมการ

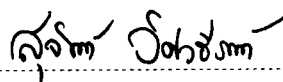
(รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
สารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 13 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์

ผู้วิจัย นางสาวกชกร จินคนสถิตย์ ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาสงเคราะห์ศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนมา หาญพล (2) รองศาสตราจารย์ทวา พันธุ์เมฆา

(3) รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 (2) เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 (3) เปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองที่ 1 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน (4) เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองที่ 2 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 137 คน จาก 3 ห้องเรียน แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่ได้ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ (1) วรรณกรรมสำหรับเด็กที่ส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละที่จัดพิมพ์ระหว่างปี 2543-2549 จำนวน 30 ชื่อเรื่อง (2) แบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละ (3) แบบคิดตามผลหลังการอ่าน สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยเทคนิคเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า (1) คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (2) นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มมีคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 มีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน (3) คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงทั้งในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (4) คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกันทั้งในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ การพัฒนาคุณธรรม คุณธรรมด้านการเสียสละ การอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก

Thesis title: Sacrifice Virtue Development by Reading Children's Literature of Pratomsuksa Six Students of Anuban Buriram School

Researcher: Miss Kotchakorn Jintanasatid; **Degree:** Master of Arts (Information Science); **Thesis advisors:** (1) Dr Tassana Hanpol, Associate Professor; (2) Pawa Panmekha, Associate Professor; (3) Tanarat Sirisawadi, Associate Professor;

Academic year: 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) compare the sacrifice virtue of Prathomsuksa Six students of Anuban Buriram School before and after reading children's literature in control group, first experimental group, and second experimental group; (2) compare the sacrifice virtue of Prathomsuksa Six students after reading children's literature in control group, first experimental group, and second experimental group; (3) compare the sacrifice virtue of Prathomsuksa Six students after reading children's literature of the first experimental group classified by sex and Grade Point Average (GPA); (4) compare the sacrifice virtue of Prathomsuksa Six students after reading children's literature of the second experimental group classified by sex and Grade Point Average (GPA).

This was an experimental research. The samples were 137 Prathomsuksa Six students of Anuban Buriram School from 3 classes. The samples were divided into three groups. The first group was set as a control group in which students did not read children's literature. Two other groups were set as experimental groups. The first experimental group was assigned to read children's literature promoting sacrifice by themselves. The second experimental group was assigned to read children's literature under the librarian's supervision.

The research tools used in this experiment were (1) 30 titles of children's literature promoting sacrifice published during the year 2000-2006; (2) the sacrifice virtue evaluated tests; and (3) a reading record to follow up the reading of students. Statistics used for data analysis were means, standard deviation, t-test, ANOVA and Scheffe's method.

The research findings were as follows: (1) Posttest sacrifice virtue scores of both experimental groups were higher than pretest significantly at .05 level which confirmed the hypothesis; (2) Posttest sacrifice virtue scores compared among three groups were significantly different at .05 level which confirmed the hypothesis. When considered by pairwise differences, the second experimental group which was assigned to read children's literature under the librarian's supervision had the highest posttest sacrifice virtue scores. The scores were significantly different at .05 level. Posttest sacrifice virtue scores of the control group and the first experimental group were not different; (3) Posttest sacrifice virtue scores of boys and girls in both experimental groups were not different which rejected the hypothesis; (4) Posttest sacrifice virtue scores of the students with different GPA in both experimental groups were not different which rejected the hypothesis.

Keywords: Virtue Development, Sacrifice Virtue, Children's Literature Reading

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์
 ปรีกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 ท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศา ภาณุพล รอง
 ศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆมา และรองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่า
 เพื่อให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำที่ดีและให้กำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ด้วยความเมตตาตลอด
 มา และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ความรู้แก่ผู้วิจัย
 ตลอดการศึกษาหลักสูตรนี้

ขอขอบพระคุณดร.วัลภา สบายยิ่ง ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร รศ.ดร. รุ่งแสง อรุณ
 ไพโรจน์ ที่ให้ความกรุณาตรวจแบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละ ขอขอบพระคุณ
 รศ. ธิดา โมสิกรัตน์ อาจารย์จารุณี สุปิยะเจริญ และอาจารย์ทักษพร จินตพวงกุล ที่ให้ความกรุณา
 คัดเลือกวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทดลอง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ ผู้ช่วย
 ผู้อำนวยการ คณาจารย์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 6/4 และ 6/5
 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ที่ให้ความร่วมมือและขอบพระคุณสำหรับช่วงเวลาที่เต็มไปด้วยความ
 อบอุ่นตลอดระยะเวลาการทดลอง ขอขอบพระคุณครอบครัวคุณดำเนินและคุณศศิธร ใหญ่เลิศที่
 ช่วยเหลือในช่วงเวลาการทดลอง ขอขอบพระคุณอาจารย์ดวงแก้ว เงินทุนทรัพย์ และคุณอนงนาฎ ชิน
 วงศ์ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยในครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อวิฑูรย์ และคุณแม่แสงจันทร์ จินตคนสดีชัยและพี่ๆ ที่
 คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่สำคัญเสมอมา จนทำให้ลูกได้ประสบความสำเร็จในวันนี้
 ขอขอบพระคุณครอบครัวคุณอัมพร และคุณพลชัย เสรีผลที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือเสมอมา
 ขอขอบพระคุณครอบครัวของผู้วิจัย ที่คอยให้กำลังใจและเป็นเบื้องหลังของความสำเร็จในครั้งนี้

นางสาวกชกร จินตคนสดีชัย

มิถุนายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมและคุณธรรมด้านการเสียสละ	11
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	18
พัฒนาการของเด็ก	24
วรรณกรรมสำหรับเด็ก	29
กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและบทบาทของบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการอ่าน	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
การกำหนดแหล่งข้อมูลและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	49
การคัดเลือกและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การดำเนินการทดลอง	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่าน วรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2.....	64
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่าน วรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2.....	66
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่าน วรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน.....	68
ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่าน วรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน.....	70
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
สรุปการวิจัย	78
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	96
ก บรรณนิทัศน์วรรณกรรมสำหรับเด็ก 30 ชื่อเรื่อง.....	97
ข แบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละ.....	117
ค แบบติดตามผลหลังการอ่าน.....	130
ประวัติผู้วิจัย	132

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ตารางเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่าน วรรณกรรมสำหรับเด็ก ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่ม ควบคุม ที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรม ด้านการเสียสละ.....	64
ตารางที่ 4.2 ตารางเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่าน วรรณกรรมสำหรับเด็ก ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่ม ทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ ด้วยตนเอง.....	64
ตารางที่ 4.3 ตารางเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่าน วรรณกรรมสำหรับเด็ก ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่ม ทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน.....	65
ตารางที่ 4.4 ตารางเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่าน วรรณกรรมสำหรับเด็ก หลังการทดลอง ของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม.....	66
ตารางที่ 4.4.1 ตารางเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่าน วรรณกรรมสำหรับเด็ก หลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม (เป็นรายคู่).....	67
ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้าน การเสียสละด้วยตนเอง จำแนกตามเพศ.....	68
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการ เสียสละด้วยตนเอง จำแนกตามผลการเรียน.....	69
ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการ เสียสละโดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน จำแนกตามเพศ.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.8	
เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการ เสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่านจำแนกตามผลการเรียน.....	71

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเสียดสเป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบันได้ทรงตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และได้มีพระราชดำรัสตอนหนึ่งในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2525 ซึ่งคุณธรรมด้านการเสียดสเป็นคุณธรรมประการที่ 4 จากคุณธรรมทั้ง 4 ประการ โดยได้มีพระราชดำรัสซึ่งอ้างในมลิวัลย์ บำรุงการ (2531: 1) ดังต่อไปนี้

“การรักษาอิสรภาพและความเป็นไทยให้ดำรงมั่นคงยืนยาวไปถือว่าเป็นกรณีกิจอันสูงสุด นอกจากต้องอาศัยการบริหารประเทศที่ฉลาดสามารถและสุจริตเป็นธรรมแล้วยังต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนทั้งประเทศด้วย คือประชาชนแต่ละคนจะต้องขวนขวายสร้างสรรค์ประโยชน์และดำรงอยู่ในคุณธรรมอันสมควรแก่ฐานะของตน คุณธรรมที่ทุกคนควรศึกษาและน้อมมาปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ ประการแรก คือ การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติ ปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น ประการที่สาม คือ การอดทนอดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าด้วยเหตุประการใด ประการที่ 4 คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง” . . . “คุณธรรมทั้งสี่ประการนี้ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกัน จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็นและมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์”

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ ผู้ใช้สารสนเทศสามารถเข้าถึงและก้าวทันเทคโนโลยีได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เกิดภาวะวิกฤตินิยมขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สังคมแห่งวิกฤตินิยมนี้ทำให้สภาพคุณธรรม จริยธรรมในปัจจุบันถูกละเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นผู้สืบทอดอนาคตของชาติ เป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ปรากฏว่าเยาวชนต่างซึมซับความเจริญด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีโดยไม่มีวิจารณญาณ ขาดการวิเคราะห์ ไตร่ตรองในการประพฤติปฏิบัติ มีผลกระทบต่อวัฒนธรรม อันเป็นพื้นฐานดั้งเดิมของ

สังคมไทย (คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา 2548: 2) ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับ จันทนะ วิไลวัฒน์ (2542: 1) ที่กล่าวว่าสิ่งที่น่าเป็นห่วงเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลในชาติบ้านเมืองขณะนี้ มีข้ออยู่ที่คุณภาพทางสติปัญญา หากแต่อยู่ที่คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของคนในสังคมเป็นส่วนใหญ่ ความเจริญทางด้านวัตถุมากขึ้น มีเครื่องอำนวยความสะดวกนานัปการ เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการและเกิดค่านิยมทางด้านวัตถุมากกว่าด้านจิตใจ ความมีน้ำใจ ความเรียบง่ายในการดำรงชีวิตเปลี่ยนไป ต่างยึดถือและปฏิบัติเพื่อความอยู่รอดของตนหรือสังคมที่ตนเกี่ยวข้องกับเท่านั้น จึงทำให้เกิดปัญหาด้านต่างๆอย่างมาก

ความเห็นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าโลกแห่งวัตถุนิยมทำให้คนนึกถึงเรื่องของคุณธรรมลดน้อยลง สังคมแห่งวัตถุนิยมเป็นสังคมแห่งความเห็นแก่ตัว และแข่งขันกัน คุณธรรมประการหนึ่งที่สามารถขัดเกลาให้เยาวชนในโลกแห่งวัตถุนิยมสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข คือ การเสียสละ สอดคล้องกับประสาธ อิศระปริศา (2538: 103) กล่าวว่า การเสียสละเป็นพฤติกรรมสร้างเสริมสังคม ช่วยลดความเห็นแก่ตัว ช่วยสร้างความผูกพัน สร้างสัมพันธที่ดีต่อกัน ทำให้เกิดความเห็นใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่ความเจริญทางด้านวัตถุกำลังเข้ามาแทนที่ความเจริญทางด้านจิตใจยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาพฤติกรรมการเสียสละให้กับบุคคลในสังคม

การเสียสละจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในโลกแห่งวัตถุนิยม โดยคุณธรรมดังกล่าวเป็นความหมายส่วนหนึ่งของการให้ทาน ซึ่งนอกจากเป็นการเกื้อกูลแก่ผู้รับแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อการขจัดความหวงแหนในทรัพย์สินของตนเอง ไม่ให้มีการยึดติด ให้อภัยการเสียสละ เป็นการลดความตระหนี่ในใจให้ลดน้อยลง ถือเป็นการขัดเกลาจิตใจไปในใจ รวมถึงการให้อภัยแก่คนอื่นเมื่อพลั้งพลาด ไม่มุ่งร้าย ไม่อาฆาตพยาบาท เป็นการให้ทานที่เรียกว่าอภัยทาน (พระมหานูญเพียร ปุญญวิริ โย 2542: ออนไลน์)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545: ออนไลน์) จากความสำคัญของคุณธรรมในการจัดการศึกษาดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2550 กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบัน ศาสนาและสถาบันการศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนา

เขวachsenให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข คังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนดังกล่าวมีความชัดเจน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม 8 คุณธรรมพื้นฐาน ที่ควรเร่งปลูกฝัง ประกอบด้วย 1. ขยัน 2. ประหยัด 3. ซื่อสัตย์ 4. มีวินัย 5. สุภาพ 6. สะอาด 7. สามัคคี 8. มีน้ำใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2550: ออนไลน์) ซึ่งการเสียสละ เป็นคุณธรรมหนึ่งที่เหมาะสมที่หมายรวมอยู่ในคุณธรรมพื้นฐานข้อที่ 8 คือ มีน้ำใจ โดย มีน้ำใจ หมายถึง ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่นเข้าใจ เห็นใจ ผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม ด้วยแรงกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน จะเห็นได้ว่าความเสียสละเป็นคุณธรรมสำคัญที่แม้มิได้ปรากฏโดยตรง แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งของคุณธรรมที่สำคัญและต้องการให้เขวachsenมีคุณธรรมดังกล่าว

กองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำรายงานการวิจัยและพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย สรุปผลการวิจัยที่ได้ คือ นักเรียนระดับประถมศึกษา มีศักยภาพที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 6 ด้าน ได้แก่ ความขยัน อดทน ประหยัดและอดออม การควบคุมตนเองได้ ความรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา ทักษะการคิด และทักษะการจัดการตามลำดับ (กรมวิชาการ 2543: 123 ; อ้างถึงใน กมลชนก ภริมย์ศิริพรรณ 2549: 1) จะเห็นได้ว่าจากผลรายงานการวิจัยดังกล่าว คุณธรรมด้านการเสียสละเป็นคุณธรรมหนึ่งที่เด็กไทยยังไม่ผ่านเกณฑ์ อันมีผลทำให้ศักยภาพของเด็กไทยยังไม่ดีเท่าที่ควร

สิทธิโรจน์ วงศ์วิทยาเจริญพัฒนา (2545: 37-41) ได้กล่าวถึงแนวทางในการสร้างเขวachsenให้เป็นคนดีมีคุณธรรม สรุปได้ว่าประเทศใดในโลกจะเจริญก้าวหน้าและน่าอยู่ ประชาชนในประเทศนั้นจะต้องมีคุณสมบัติที่ดีและมีคุณธรรมหลายด้าน ทุกประเทศต้องสร้างให้ประชาชนในประเทศมีคุณสมบัติที่ดีและมีคุณธรรม โดยมักจะปลูกฝังที่เขวachsen หลายประเทศที่เจริญมักจะประสบผลสำเร็จ แต่ก็มีอีกจำนวนมากที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ รวมทั้งประเทศไทย โดยแนวทางการสร้างเขวachsenที่เป็นคนดีมีคุณธรรม มี 10 ข้อดังนี้ 1) รักษาดีและนิยมไทย 2) ตั้งใจเล่าเรียน รักการอ่านและค้นคว้า 3) เคารพและเชื่อฟังครู-อาจารย์ พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และ กตัญญู 4) มีวินัย ซื่อสัตย์และมีความเป็นธรรม 5) ออกกำลังกายและรับประทานอาหารให้ถูกส่วน 6) หลีกเลียงอบายมุขและสิ่งเสพยาเสพติด 7) ประหยัด อดออม ขยันอดทน มุ่งมั่นสร้างครอบครัว 8) รู้จักให้อภัย เสียสละ เอื้อเฟื้อต่อผู้ด้อยกว่าและกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง 9) ทำความดี 10) ละเว้นความชั่ว จะเห็นได้ว่าการเสียสละเป็นคุณธรรมในข้อที่ 8 ที่มีความสำคัญต่อการเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติด้วย

คุณธรรมด้านการเสียสละนั้นควรได้รับการปลูกฝังให้แก่เยาวชน เป็นคุณธรรมที่เยาวชนและประชาชนทั้งชาติควรมี จึงจะสามารถทำให้สังคมแห่งวัดถุญนิยมในปัจจุบันสามารถดำรงอยู่ได้ และส่งผลให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต่อไป โดยเฉพาะในเด็กวัยประถมศึกษา เนื่องจากเป็นวัยที่เหมาะสมต่อการเริ่มต้นการปลูกฝังคุณธรรม จากรายงานการวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (อ้างถึงใน โกวิท ประมวลพฤษย์ 2535: 171 ; ลำไย บัวพิทักษ์ 2542: 4) พบว่า การพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคลเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วก่อนอายุ 13 ปี และพัฒนาถึงจุดคงที่เมื่อถึงวัยรุ่นตอนต้น และคงระดับไว้จนถึงวัยผู้ใหญ่ ดังนั้นหากจะพัฒนาจริยธรรมแก่บุคคลแล้ว ต้องพัฒนาเสียตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาและวัยประถมศึกษาจึงจะได้ผลดีมากที่สุด

การปลูกฝังคุณธรรมด้านการเสียสละนั้นจะต้องมีแนวทางเพื่อทำให้การสร้างเสริมและปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการเร่งรัด ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการนำศาสนธรรมเป็นรากฐานในการศึกษา การพัฒนาจิตใจ และการดำเนินชีวิตของประชาชน เพื่อให้เกิดความสงบสุขแห่งตนและสังคม โดยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาและกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อเผยแผ่ศาสนธรรม ทั้งด้านหลักศาสนธรรมและการปฏิบัติธรรมแก่ประชาชนและเยาวชน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2543: 124-125) ในการสอนคุณธรรมและจริยธรรมนั้น แนวทางการจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อถ่ายทอด และกระตุ้นให้เยาวชนของชาติเข้าใจและยอมรับหลักคุณธรรมและจริยธรรม โดยควรเน้นการถ่ายทอดที่เคารพสิทธิในการเลือกและการตรวจสอบ (ทบวงมหาวิทยาลัย 2543: 5) ดังนั้น โรงเรียนจึงควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเยาวชน โดยเฉพาะคุณธรรมด้านการเสียสละ ซึ่งวิธีการสร้างเสริมสร้างคุณธรรมด้านการเสียสละที่เหมาะสมประการหนึ่ง คือ การปลูกฝังคุณธรรมผ่านการอ่านวรรณกรรมต่างๆ ที่สอดแทรกคุณธรรมด้านการเสียสละ

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2542: 12) กล่าวว่า การใช้วิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยการอ่านวรรณกรรมที่สอดแทรกคุณธรรมด้านการเสียสละนั้นเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากวรรณกรรมมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างคุณธรรม เพราะวรรณกรรมสำหรับเด็กปัจจุบันต่างสอดแทรกความเป็นจริงและสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในปัจจุบัน การอ่านวรรณกรรมที่สอดแทรกคุณธรรมนั้นเป็นการสอนให้เด็กเติบโตเป็นคนดีมีคุณธรรมโดยที่เด็กไม่รู้ตัว อีกทั้ง กรรมกา ศรีเจริญ (2525: 3 อ้างถึงในจิตติมา ธนะศักดิ์ศิริ 2548: 1) ได้กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นการแสวงหาความรู้ที่ทำให้คนคิดเป็น มีความรู้กว้างขึ้น ฉะนั้น ครูผู้ปกครองและบรรณารักษ์ จึงต้องสร้างทัศนคติที่ดีและนิสัยรักการอ่านให้เกิดแก่เด็ก โดยจัดหาหนังสือที่ตรงกับความสนใจและเหมาะสมให้เด็กและเยาวชน เพื่อพัฒนาการอ่านของเด็ก

นอกจากนี้ปราชญ์ เชียงทอง (2525: 6) ยังกล่าวถึงความสำคัญของวรรณกรรมว่า วรรณกรรมนั้นมีบทบาทต่อการพัฒนาเด็กให้เจริญงอกงามทั้งด้านจิตใจ สติปัญญาความรู้และความคิด ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ปูทางฝังคุณธรรม ให้ความบันเทิง ช่วยหล่อหลอมจิตใจของเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ วรรณกรรมสำหรับเด็กจึงเป็นสื่อที่ทำให้ประสบการณ์ที่ดีแก่เด็ก

นอกจากวรรณกรรมแล้วผู้ที่ทำหน้าที่สำคัญส่งเสริมการอ่านและนำวรรณกรรมเหล่านั้นมาสู่เด็กคือบรรณารักษ์ เนื่องจากบรรณารักษ์เป็นผู้ที่มีบทบาทในการแนะแนวการอ่านและส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าของการอ่าน (วิไล ประกิจ 2531: 14) ความหมายนี้สอดคล้องกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2549: 12) ยังได้กล่าวถึงบรรณารักษ์ในฐานะผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการสร้างความสามารถในการอ่านให้กับผู้อ่านตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ซึ่งเริ่มจากการสร้างนิสัยรักการอ่าน จนกระทั่งการสร้างความสามารถในการอ่าน โดยการอ่านที่แตกฉานและใช้ความคิด มีเหตุมีผล สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติ ใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม นำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและประกอบอาชีพ เพิ่มพูนความรู้ เสริมบุคลิกภาพ สามารถนำความรู้ความคิดจากการอ่าน ไปเขียนหรือ ไปพูดให้เกิดประโยชน์ได้ ทั้งกับตัวเองและสังคม อันเป็นการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง

จากความสำคัญของคุณธรรมด้านการเสียดสละที่มีต่อสังคมและประเทศชาติดังกล่าว ในฐานะที่ผู้วิจัยประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์จึงตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่านการอ่านวรรณกรรมที่สอดแทรกคุณธรรมด้านการเสียดสละ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทดลองถึงการพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียดสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อศึกษาว่าเมื่อเด็กได้อ่านวรรณกรรมเกี่ยวกับการเสียดสละในระยะเวลาหนึ่งแล้วประเมินผลดูว่าเด็กมีการพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียดสละสูงขึ้นหรือไม่ และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อห้องสมุดและผู้ที่เกี่ยวข้องในการเลือกหนังสือเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมด้านความเสียดสละแก่เยาวชนอันเป็นอนาคตของชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

2.3 เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง ที่ 1 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน

2.4 เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง ที่ 2 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่าคุณธรรมด้านการเสียสละก่อนการทดลอง

3.2 คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 สูงกว่าคุณธรรมด้านการเสียสละก่อนการทดลอง

3.3 คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกัน

3.4 คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง กลุ่มทดลองที่ 1 แตกต่างกัน

3.5 คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่มีผลการเรียนต่างกัน แตกต่างกัน

3.6 คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงกลุ่มทดลองที่ 2 แตกต่างกัน

3.7 คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่มีผลการเรียนต่างกัน แตกต่างกัน

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ วรรณกรรมภาษาไทย สำหรับเด็กอายุ 9- 12 ปี ที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละสอดแทรกอยู่ โดยได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2549 จำนวน 30 ชื่อเรื่อง โดยผู้วิจัยทำการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเด็กจากแหล่งต่างๆดังนี้

4.1.1 สำนักพิมพ์ ได้แก่ ร้านหนังสือสำนักพิมพ์แม่ศรี ร้านบ้านเด็ก สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก และสำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์

4.1.2 ร้านจำหน่ายหนังสือ ได้แก่ ร้านหนังสือแพรวพิทยาสาखाเซ็นทรัลลาดพร้าว ร้านหนังสือซีเอ็ดบุ๊คเซนเตอร์ สาขาอ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ร้านหนังสือนายอินทร์ สาขาเดอะมอลล์ งามวงศ์วาน จ.นนทบุรี และร้านหนังสือดอกหญ้า สาขาอ. เมือง จ. บุรีรัมย์

4.1.3 ศูนย์หนังสือ ได้แก่ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

4.1.4 แคตาล็อกหนังสือประจำปี 2549 จากสำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก และสำนักพิมพ์แปลน ฟอรั คิดส์

4.1.5 ห้องสมุดสถาบันต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดระดับประถมศึกษา โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ กรุงเทพฯ และสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.1.6 เว็บไซต์ต่างๆ ได้แก่ www.ffc.or.th, www.siamnovella.com, www.kidsquare.com, www.thaibby.in.th, www.puendee.com, www.chulabook.com, <http://www.nanmeebooks.com>

ผู้วิจัยอ่านวรรณกรรมที่คัดเลือกมาอย่างคร่าวๆ และจัดทำบรรณนิทัศน์ได้ทั้งหมด 70 ชื่อเรื่อง และคัดให้เหลือ 60 ชื่อเรื่อง จากนั้นจึงทำการคัดเลือกขั้นต่อไป โดยจัดหาตัวเล่มวรรณกรรมทั้ง 60 ชื่อเรื่องนำไปให้บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดระดับประถมศึกษา 3 ท่าน คัดเลือกวรรณกรรมที่เหมาะสมให้เหลือจำนวน 40 ชื่อเรื่อง โดยใช้ใบลงคะแนนวรรณกรรมแนบไปพร้อมกับตัวเล่มวรรณกรรม จากนั้นนำวรรณกรรมทั้ง 40 ชื่อเรื่องพร้อมทั้งใบลงคะแนน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมเด็กอีก 3 ท่านให้คะแนนวรรณกรรมเพื่อคัดเลือกเป็นวรรณกรรมที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการทดลอง 30 ชื่อเรื่อง

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 3 ห้องเรียนจากทั้งหมด 5 ห้องเรียน โดยใช้คะแนน

เฉลี่ยจากปีการศึกษา 2549 ของห้องเรียน 3 ห้องที่มีค่าใกล้เคียงกัน จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากเพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่ได้ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละโดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน

4.3 ตัวแปร

4.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

- 1) เพศ แบ่งเป็น
 - ก. เพศชาย
 - ข. เพศหญิง
- 2) ระดับผลการเรียน แบ่งเป็น
 - ก. ผลการเรียนระดับต่ำ
 - ข. ผลการเรียนระดับกลาง
 - ค. ผลการเรียนระดับสูง

4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณธรรมด้านการเสียสละ

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ใช้เวลาในการทำการทดลองทั้งสิ้น 7 สัปดาห์

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 คุณธรรมด้านการเสียสละ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในพฤติกรรมต่อไปนี้ (บรรทม มณีโชติ 2530: 6-7)

5.1.1 การให้ปัน หมายถึง การช่วยเหลือหรือให้ผู้อื่นในด้าน ทรัพย์ สิ่งของความรู้ และแรงงาน

5.1.2 การเห็นแก่ส่วนรวม หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม

5.1.3 ความมีน้ำใจ หมายถึง การมีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูด และ

การกระทำ โดยให้กำลังใจ และแสดงความเห็นใจผู้อื่น

5.1.4 การไม่เอาเปรียบผู้อื่น หมายถึง การสละทรัพย์สินของ และแรงงานของคน
เท่ากับหรือมากกว่าผู้อื่น

5.2 วรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาคุณธรรมด้านการเสียสละ หมายถึง หนังสือที่
เขียนขึ้นสำหรับให้เด็กอ่านอย่างเหมาะสมวัยของเด็กอายุ 9- 12 ปี เป็นหนังสือที่ให้ความบันเทิง
มากกว่าความรู้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมด้านการเสียสละสอดแทรกอยู่ เป็นทั้งวรรณกรรมสำหรับเด็ก
เด็กภาษาไทยและวรรณกรรมสำหรับเด็กที่แปลมาจากภาษาอื่นๆ มาเป็นภาษาไทย โดยได้รับการ
ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2543 – 2549

5.3 ระดับการพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละ หมายถึง การลำดับขั้นคุณธรรมด้าน
การเสียสละ โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาระดับพัฒนาการทางจริยธรรมจากผลการประชุม
คณะกรรมการ โครงการศึกษาจริยธรรมไทยของกรมวิชาการ ซึ่งแบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรม
ตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทยออกเป็น 4 ระดับเรียงจากระดับต้นไปหาระดับสูง
(กรมวิชาการ 2524: 7-9 อ้างถึงใน ขอดวิทย์ เครือวรรณ 2538: 16) ดังนี้

- ระดับที่ 1 ระดับที่ยึดผลประโยชน์บางประการของตนเองเป็นใหญ่
- ระดับที่ 2 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นที่ใกล้ชิด เช่น ญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท
- ระดับที่ 3 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ
หรือ มนุษยชาติ
- ระดับที่ 4 ระดับเพื่ออุดมคติสากล เพื่อความถูกต้องดีงามอันเป็นอุดมคติหรือ
อุดมการณ์ในจิตใจ ทำความดีเพื่อความดี

5.4 นักเรียน หมายถึง นักเรียน โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่

5.4.1 กลุ่มควบคุมกลุ่มที่ 1 หมายถึง นักเรียนที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มี
เนื้อหาคุณธรรมด้านความเสียสละ

5.4.2 กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 หมายถึง นักเรียนที่ได้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มี
เนื้อหาคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง

5.4.3 กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 หมายถึง นักเรียนที่ได้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มี
เนื้อหาคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน

5.5 ระดับผลการเรียน หมายถึง เกรดเฉลี่ยรายปีของนักเรียนประจำปีการศึกษา 2549
ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำ ระดับกลาง ระดับสูง โดยแบ่งระดับผลการเรียนจากการเรีย
คะแนนเฉลี่ยรายปีของนักเรียนในแต่ละกลุ่มจากน้อยไปหามาก แล้วนักเรียนในแต่ละกลุ่มออกเป็น

3 ช่วง ช่วงละ 15-16 คน โดยนักเรียนที่อยู่ในช่วงบนสุดจะเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับผลการเรียนระดับต่ำ นักเรียนที่อยู่ในช่วงกลางเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับผลการเรียนระดับกลาง และนักเรียนที่อยู่ในช่วงล่างสุดเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับผลการเรียนระดับสูง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบว่าวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาคุณธรรมด้านการเสียสละทำให้เด็กสามารถพัฒนาคุณธรรมด้านนี้ได้

6.2 ทำให้บรรณารักษ์ ครู ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนมีแนวทางในการเลือกวรรณกรรม สร้างสรรค์วรรณกรรม และวิธีการส่งเสริมคุณธรรมผ่านทางวรรณกรรมให้กับนักเรียน

6.3 ทำให้นักเรียนที่ได้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาคุณธรรมด้านการเสียสละสามารถซึมซับคุณธรรมไว้ในคนและแสดงออกจนเป็นนิสัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมและคุณธรรมด้านการเสียสละ
 - 1.1 ความหมายของคุณธรรมและคุณธรรมด้านการเสียสละ
 - 1.2 การเสริมสร้างคุณธรรมด้านการเสียสละ
2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
3. การพัฒนาการของเด็ก
 - 3.1 พัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก
 - 3.2 ความสนใจในการอ่านและความสามารถในการอ่านของเด็กวัยต่างๆ
4. วรรณกรรมสำหรับเด็ก
 - 4.1 ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็ก
 - 4.2 ความสำคัญของวรรณกรรมสำหรับเด็ก
5. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและบทบาทของบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการอ่าน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมและคุณธรรมด้านการเสียสละ

1.1 ความหมายของคุณธรรมและคุณธรรมด้านการเสียสละ

ความหมายของคุณธรรมมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

พระธรรมปิฎก (2539: 24) อธิบายถึงความหมายของคุณธรรม ว่าคุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีงามของจิตใจ เป็นของลึกซึ้ง เป็นสุขที่แท้จริง เป็นคุณค่าของชีวิตในการบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือแก่เพื่อนมนุษย์ และรู้จักปฏิบัติต่อสิ่งทั้งหลายได้ถูกต้อง

วิไลวรรณ ชินพงษ์ (2539: 9) กล่าวว่าคุณธรรมหมายถึง คุณสมบัติที่เกี่ยวกับคุณงามความดี ที่เกิดจากการกระทำของบุคคล ที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยมี

เป้าหมายว่า เป็นการกระทำความดีและเป็นพฤติกรรมที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 7) กล่าวถึงคุณธรรมว่า เป็นสิ่งที่ปฏิบัติแล้วเกิดคุณประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

เทวินทร์ พิศวง (2547: 10) สรุปถึงความหมายของคุณธรรมว่าเป็นคุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์โดยผ่านประสบการณ์ จากการได้สัมผัส ซึ่งจะแสดงออกมาจากการกระทำทางกาย วาจา และใจ ของแต่ละบุคคล เป็นสิ่ง ที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผลในการประพฤติปฏิบัติและคิดในทางที่ถูกต้องดีงาม

แววมณี บุตรเรืองศักดิ์ (2549: 7) ได้สรุปถึงความหมายของคุณธรรมว่าเป็นคุณงามความดีที่สร้างสมอยู่ในตัวมนุษย์เมื่อปฏิบัติตามจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

ธิตินา เรื่องสกุล (2550: 24) ได้สรุปถึงความหมายของคุณธรรมว่า หมายถึงความดีงามที่เกิดขึ้นในจิตใจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่นความรับผิดชอบ ความขยัน ความเสียสละ

จากความหมายของคุณธรรมข้างต้นพอสรุปได้ว่า คุณธรรมหมายถึง สิ่งที่ดีงามที่อยู่ในจิตใจคน โดยได้รับการสะสมเป็นเวลานาน สิ่งดีงามนี้ทำให้เกิดการกระทำที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ดี ทำให้ชีวิตมีคุณค่าและเป็นการกระทำที่เป็นที่ยอมรับและมีคุณประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

ความหมายของคุณธรรมด้านการเสียสละ มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2528: 161-166 อ้างถึงใน อัสวิน นันทะแสง 2542: 13-14) ได้ให้ความหมายของการเสียสละ ว่าคือ การกระทำที่แสดงถึง ไมตรีจิต ความมีน้ำใจ โอบอ้อมอารีต่อผู้อื่น ช่วยเหลือเจือจานแก่บุคคลที่สมควรให้ เพื่อให้เขาได้รับความสะดวก มีความพอใจ การให้การบริจาค การยอมเสียสิทธิ หรือสละสิ่งที่เราควรได้รับให้แก่ผู้อื่น โดยพฤติกรรมของผู้ที่มีความเสียสละ มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) การให้ทางกาย เช่นช่วยเหลือผู้อื่นทำธุรกรรมที่ไม่มีโทษ ไม่นิ่งดูเฉยช่วยเหลืองานสาธารณะประโยชน์ เป็นต้น
- 2) การให้ทางวาจา เช่น ช่วยเหลือให้คำแนะนำทั้งในทางโลกและทางธรรมช่วยเจรจาเอาเป็นธุระให้สำเร็จประโยชน์
- 3) การให้ทางสติปัญญา เช่น ช่วยแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา ช่วยแก้ปัญหาเดือดร้อนแก่คนที่ไม่ทำผิด ช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกที่ชอบ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้อื่นตามกำลังสติปัญญา
- 4) การให้ด้วยกำลังทรัพย์ เช่น แบ่งปันเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้ที่สมควรให้ แบ่งปันเงินทองให้แก่ผู้ที่สมควรให้ การสละทรัพย์เพื่อสาธารณกุศล เป็นต้น

5) การให้ทางใจ เช่น ยินดีเมื่อผู้อื่นเมื่อเปลี่ยงพล้ำ ไม่นึกสมน้ำหน้าผู้อื่น ไม่เอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน

กมลชนก ภริมย์ศิริพรรณ (2549: 23) ได้สรุปความหมายของการเสียสละว่า หมายถึง การละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังใจ รวมทั้งการรู้จักยอมเสียประโยชน์ส่วนตัว เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า

ฉรงค์ ศีลารัตน์ (2544: 7) ให้ความหมายของความเสียสละไว้ว่า หมายถึง การรู้จักยอมสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และการปันแก่คนที่ควรให้ด้วย กำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังสติปัญญา

กัลยา ศรีปาน (2542: ออนไลน์) ได้ให้คำนิยามของคำว่า ความเสียสละ ว่าหมายถึง การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนน้อยเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ หรือทำให้คนส่วนมากเป็นสุข แต่ถ้าเป็นการเสียประโยชน์ตนเองเพียงส่วนน้อย เพื่อให้ตนเองได้ผลประโยชน์ส่วนมาก เราไม่เรียกว่า การเสียสละ แต่อาจเรียกว่าเป็นความเห็นแก่ตัวได้

จันทนะ วิไลพัฒน์ (2542: 11) ได้สรุปถึงการเสียสละว่าหมายถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงถึงไมตรีจิต ความมีน้ำใจ โอบอ้อมอารีต่อผู้อื่น คอยเอื้อเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ความเห็นแก่ตัว รู้จักแบ่งปัน ยอมเสียสิทธิ์ หรือสละสิ่งที่เราควรได้รับหรือมีอยู่น้อยให้แก่ผู้อื่น ร่วมบริจาค ร่วมสร้างประโยชน์ หรือกระทำความให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ต่อสังคม และต่อส่วนรวมด้วยความจริงใจโดยไม่หวังผลตอบแทน นอกจากนี้ความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ยังรวมถึงการรู้จักให้อภัยผู้อื่น รู้จักระงับอารมณ์ของตน ไม่แสดงกิริยา วาจาไม่สุภาพ ไม่โลก ไม่ละเมียดสิทธิ์หรือก้าวก่ายสิทธิ์ของผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

เชก โล (Seglow 2004: 20) ได้กล่าวถึงการเสียสละเป็นการไม่เห็นแก่ตัว เป็นการให้ที่มีแรงผลักดันมาจากความต้องการให้สิ่งดีๆ แก่ผู้อื่น โดยการเสียสละเพื่อช่วยเหลือนั้น ไม่ต้องใช้เวลาหรือคำนึงถึงปัจจัยว่าผู้ใดที่เราควรช่วย เช่น จะช่วยเหลือคนไหน คนที่มีฐานะจนแค่ไหนจึงควรจะช่วย เป็นต้น แต่มนุษย์ควรเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเหมาะสมกับตน

บรรทม มณี โชติ (2530: 6-7) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมเสียสละไว้ว่า

1. การให้ปัน หมายถึง การช่วยเหลือหรือให้ผู้อื่นในด้าน ทรัพย์ สิ่งของ ความรู้ และแรงงาน
2. การเห็นแก่ส่วนรวม หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม
3. ความมีน้ำใจ หมายถึง ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูด และการกระทำ โดยให้กำลังใจ และแสดงความเห็นใจผู้อื่น

4. การไม่เอาเปรียบผู้อื่น หมายถึง การสละทรัพย์สิน สิ่งของ และแรงงานของคน เท่ากับหรือมากกว่าผู้อื่น

สุรดี อำนวยศิริสุข (2534: 19 อ้างถึงใน งามนิคย์ สิริพงษ์ 2547: 25) ได้สรุปถึง พฤติกรรมของความเสียสละไว้ดังนี้

1. การให้ทางกาย เช่น ช่วยเหลือผู้อื่นทำธุรกรรมที่ไม่มีโทษไม่ningคูดาย
2. การให้ทางวาจา เช่น ช่วยเหลือให้คำแนะนำในทางโลกและทางธรรม ช่วย เจริญเอาเป็นธุระให้สำเร็จประโยชน์
3. การให้กำลังทางสติปัญญา เช่น ช่วยแสดงความคิดเห็นที่ตรงไปตรงมา ช่วย แก้ปัญหาเดือดร้อนแก่คนที่ไม่ทำผิด ช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกชอบ และช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้อื่น ตามกำลังสติปัญญา

4. การให้ด้วยกำลังทรัพย์ เช่น แบ่งปันเครื่องบริโภคนุ โภค ให้แก่ผู้ขัดสนที่สมควรให้ แบ่งปันเงินทองให้แก่ผู้ขัดสนที่สมควรให้ สละทรัพย์สินเพื่อสาธารณะกุศล

5. การให้ทางใจ เช่นยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นมีความสุข ไม่อิจฉา จองเวร ให้อภัยใน ความคิดของผู้อื่นที่สำนึกผิด ไม่สมน้ำหน้าผู้อื่นเมื่อเพื่องพลา และไม่โลภอยากได้ของผู้อื่น

เทอร์เนอร์ (Turner. 1972: 502-516 อ้างถึงใน กมลชนก ภิรมย์ศิริพรธม 2549: 22) ให้ ความหมายของการเสียสละว่า เป็นผลรวมของความไวของบุคคลต่อความต้องการของคนอื่น ผู้ที่มี จริยธรรมแบบเสียสละจะมีความเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น หรือสนองความต้องการของผู้อื่น โดยการให้ ปันทรัพย์สินหรือสิ่งของ การกระทำที่ผู้อื่นมีความพึงพอใจ และเป็นผู้ที่มีเจตคติแบบการให้และการ รับ

หลวงพ่พระมหาเสริมชัย ชยมงคล โล (2549: ออนไลน์) เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อด ธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ได้ปาฐกถาธรรม เรื่อง ผู้มีจริยธรรมย่อมเป็นผู้ไม่ยากจน (ตอนที่ ๓) ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วันอาทิตย์ที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ เวลา ๐๘.๐๐ น. โดยได้ให้ความหมายของการเสียสละในหลักธรรม จาคะ และทาน ว่า

“จาคะ” หมายถึง ความเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น และ/ หรือ เพื่อช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ การเสียสละความสุขส่วนตน ณ ที่นี้ หมายถึง การเสียสละ โลกียสุข นับตั้งแต่ การเสียสละเวลา การเสียสละกำลังกาย สติปัญญา วิชาการความรู้ ความสามารถ

นอกจากนี้ยังหมายรวมถึง ทาน คือ การให้ อันเป็นการเสียสละทรัพย์สินสิ่งของที่จะ อำนวยความสุขแก่ตน ชื่อว่า อามิสทาน และการให้ธรรม ได้แก่ การแนะนำสั่งสอนข้อปฏิบัติที่ดี ที่จะเป็นประโยชน์ส่งต่อทางดำเนินชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุข ชื่อว่า “ธรรมทาน” แก่ ผู้อื่น และทั้งการสละอุปธิ คือ กิเลส คัดมหา อุปาทาน ออกจากจิตสันดานของตน อีกด้วย

ดวงเด่น นูเรนรัมย์ (2549: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงนโยบายและการพัฒนาเด็กระยะยาว ด้านจริยธรรมจากแนวคิดของซาโรช บัวศรีและพระราชวรมุณี แล้วเรียบเรียงและจัดลักษณะ คุณธรรมเป็น 19 กลุ่ม โดยมี ความเสียสละเป็นหนึ่งในคุณธรรมดังกล่าวด้วย โดยให้นิยามของความเสียสละว่า เป็นการละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่ผู้ที่ควรได้รับ ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักสละทั้งอารมณ์ร้ายในตนเอง ความมีจิตใจกว้างขวาง ช่วยเหลือ เกื้อกูล การเสียสละความสุขสบายหรือผลประโยชน์ของตนเอง อันเป็นการกระทำที่เป็นประโยชน์ ให้แก่บุคคลอื่นโดยที่ตนเองไม่ได้หวังผลตอบแทน

จากความหมายของคุณธรรมด้านการเสียสละข้างต้นพอสรุปได้ว่า คุณธรรมด้านการเสียสละ หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือในด้านทรัพย์ สิ่งของ แรงกาย สติปัญญา ความสามารถ เวลา และวาจา การเสียสละนั้นเป็นการขจัดความเห็นแก่ตัวออกจากตน และมุ่งสู่ประโยชน์ของคนส่วนใหญ่

1.2 การเสริมสร้างคุณธรรมด้านการเสียสละ

การเสริมสร้างคุณธรรมด้านการเสียสละมีหลายวิธี โดยมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

เบญจมาศ เอี่ยมอ้อม (2543: 4) ได้กล่าวถึงการดำเนินการของผู้บริหารและครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนด้วยวิธีการ 2 ด้าน ดังนี้

1. การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในระดับบริหาร ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดและวางแผนเชิงนโยบาย หมายถึง การดำเนินการเพื่อกำหนด เป้าหมาย แผนงาน แนวทางปฏิบัติ และวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้ได้กระบวนการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน

1.2 การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน หมายถึงการจัดองค์ประกอบด้านต่างๆ ภายในโรงเรียน เช่น อาคาร สถานที่ บริเวณ โรงเรียน การปฏิบัติตนของบุคลากรเพื่อให้ได้ คุณลักษณะที่เอื้อต่อการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน

1.3 การจัดกิจกรรมเสริม หมายถึง การจัดทำแผนงานหรือโครงการการ ประสานงานและการดำเนินกิจกรรมเสริม ทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียนอันเป็นกระบวนการที่มี ลักษณะที่เอื้อต่อการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน

2. การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในระดับการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

2.1 การจัดการเรียนการสอนวิชาที่มีเนื้อหาจริยธรรม

2.2 การจัดการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ

วิระวัฒน์ ศรีจรัส (2546: 33-34) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างจริยธรรมดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เน้นการบูรณาการจริยธรรมรายวิชา มีการกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการตามเนื้อหาวิชาและในขณะเรียน โดยเน้นให้นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติจริงในชีวิตมากกว่าการท่องจำจริยธรรมเพียงอย่างเดียว มีการประเมินผลตามคุณลักษณะที่กำหนด

2. การเสริมแรง ส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนตามแบบที่มีจริยธรรมเพื่อให้กำลังใจในการประพฤติปฏิบัติ มีความมั่นใจไปในทางที่ดี มีคุณค่าต่อสังคม

3. การติดตามผลพฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียนที่ได้ปฏิบัติ โดยการสังเกต สัมภาษณ์ และการประเมินผล

ดวงจันทร์ ผาดศรี (2547: C8) ได้กล่าวถึงการสร้างเสริมความฉลาดทางคุณธรรม ว่า การที่บุคคลหนึ่งจะมีความฉลาดทางคุณธรรม หรือ Moral Quotient (MQ) ในระดับดีต้องปลูกฝังในวัยเด็กจึงจะได้ผล เพื่อให้เกิดเป็นนิสัย และเป็นธรรมชาติดีกว่ามาฝึกในวัยผู้ใหญ่ โดยความฉลาดทางคุณธรรมนั้น หมายถึง การที่บุคคลสามารถควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ความกตัญญู เป็นคนดีและมีระเบียบวินัย

คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม (2548: 18-19) ได้เสนอแนะการแก้ปัญหาและสร้างเสริม คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนดังนี้

1. รัฐบาลควรมอบหมายกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ มีแผนงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม มีการควบคุมกำกับให้เป็นไปตามแผน และช่วยกันแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. บุคคลในครอบครัว ชุมชนและสังคมต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมและจริยธรรม

3. การสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมต้องเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย ผู้ปกครองจะต้องเอาใจใส่ ในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่บุตรหลานของตน

4. สื่อมวลชนควรให้ความร่วมมือในการนำเสนอข่าว ความรู้ และพฤติกรรม การแสดงออกที่เป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงสร้างสรรค์ ไม่เป็นต้นเหตุแห่งปัญหาหรือทำลายคุณธรรมและจริยธรรมของโรงเรียน

5. กระทรวงวัฒนธรรม ควรมีการฟื้นฟูสืบสานวัฒนธรรมที่ดั่งเดิม รวมทั้งภูมิปัญญาไทย ที่เป็นความรู้ความสามารถของผู้รู้ด้านต่างๆ มาเป็นพื้นฐานที่ดีในการสร้างเสริม คุณธรรมและจริยธรรมให้แก่สังคมและเชื่อมโยงไปถึงนักเรียน

6. กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ที่จัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้โรงเรียนและครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้คู่กับการสอนหลักธรรมทางศาสนา และนำไปสู่การปฏิบัติ

7. กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่จัดการศึกษา ควรมีการรื้อฟื้นวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เพื่อให้ความรู้และนำไปสู่การปฏิบัติในการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เยาวชน

8. กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการทำงานที่มีเป้าหมายในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ให้แก่นักเรียน สร้างจิตสำนึกในการลดกระแสการบริโภคนิยมและสร้างค่านิยมที่ดีในการบริโภค ตลอดจนปลูกฝังวิถียุทธธรรมในการรับวัฒนธรรมจากต่างชาติให้แก่เยาวชน

9. กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม สื่อมวลชนทุกแขนงต้องมีโครงการ หรือกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจให้แก่เยาวชน

เทพ สงวนภักดีพันธ์ (2550: ออนไลน์) กล่าวถึง ระดับศีลธรรม (Moral Quotient: MQ) ซึ่งเป็นเรื่องของ การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องที่ลึกซึ้งกว่าการวัดระดับสติปัญญา อาจต้องใช้นักจิตวิทยาเข้าร่วม หรือกำหนดกระบวนการทดสอบอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมา ระดับของศีลธรรม เป็นสิ่งที่ไม่สามารถฝึกฝนหรือขัดเกลาได้ในเวลาสั้นๆ แต่ต้องได้รับการฝึกมาตั้งแต่เด็ก ถ้าได้รับการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก บุคคลก็สามารถพัฒนาพื้นฐาน MQ ของตนขึ้นมาในระดับหนึ่ง (อย่างน้อยแล้วแต่การปลูกฝัง) และ MQ นี้ก็จะฝังลึกลงไปในชีวิตให้สำนึกของบุคคลผู้นั้น และจะรอเวลาที่ได้รับการกระตุ้นอีกครั้ง โดยการอบรมสั่งสอน การฟังธรรม และวิธีอื่นๆ แต่ถ้าบุคคลไม่มี MQ อยู่ในจิตสำนึกดั้งเดิมแล้ว ไม่ว่าโตขึ้นจะได้รับการกระตุ้นอย่างไรก็ไม่สามารถทำให้บุคคลผู้นั้นกลายเป็นคนดีขึ้นมาได้มากนัก และใ้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญากับระดับของศีลธรรมในใจว่าค่อนข้างเป็นอิสระต่อกัน โดยพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องมีระดับเท่ากัน เด็กอาจจะเฉลียวฉลาดแต่อาจมีคุณธรรมต่ำ

อย่างไรก็ตามการที่บุคคลคนหนึ่งจะมี MQ ระดับดี ต้องเริ่มปลูกฝังในวัยเด็กจึงจะได้ผล อาศัยปัจจัย 3 อย่างด้วยกันคือ 1. การสอนศีลธรรมโดยตรงให้กับเด็ก 2. การถ่ายทอดทางศีลธรรมจากผู้ใหญ่ให้กับเด็ก 3. การให้ความรักและการสร้างวินัยให้กับเด็ก

สรุปได้ว่าการสร้างเสริมคุณธรรมนั้นต้องกระทำตั้งแต่ในวัยเด็ก และปลูกฝังกันอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งต้องดำเนินการด้วยความร่วมมือกันจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล สื่อมวลชน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และครอบครัว โดยมีการจัดกระบวนการบริหาร โรงเรียนและจัดหลักสูตรให้มีความรู้คู่คุณธรรม อีกทั้งมีการเสริมแรงจากสื่อและบุคคลรอบข้างด้วย

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมมีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีต่างๆ และแนวคิดซึ่งมีลักษณะที่สำคัญๆ แบ่งได้เป็น 3 แนวทางใหญ่ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน 2542: 14-15)

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของบุคคล (Psycho-analytic Theory) กล่าวถึงจริยธรรมกับมโนธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มนุษย์อยู่ในสังคมกลุ่มใดก็จะเรียนรู้ความผิดชอบชั่วดีจากสิ่งแวดล้อมในสังคมนั้น จนมีลักษณะพิเศษของแต่ละสังคมที่เรียกว่าเอกลักษณ์เป็นกฎเกณฑ์ให้ประพฤติปฏิบัติตามข้อกำหนดโดยอัตโนมัติ คนที่ทำชั่วแล้วรู้สำนึกเกิดหิริ โอตตัปปะละอายใจตนเองถือว่าได้รับการลงโทษด้วยตนเอง เมื่อสำนึกแล้วพึงละเว้น ไม่ปฏิบัติอีก โดยไม่ต้องมีสิ่งควบคุมจากภายนอก เป็นการสร้างมโนธรรมขึ้นมาโดยไม่จำเป็นต้องสนใจองค์ประกอบของลำดับขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) อธิบายการเกิดของจริยธรรมว่าเป็นกระบวนการสังคมประภคิต (Socialization) โดยการซึมซาบกฎเกณฑ์ต่างๆ จากสังคมที่เติบโตมา รับเอาหลักการเรียนรู้เชื่อมโยงกัน หลักการเสริมแรงและการทดแทนสิ่งเร้า (Stimulus substitution) รับแนวคิดของทฤษฎีจิตวิเคราะห์เป็นรูปแบบโดยยึดถือว่าการเรียนรู้คือการสังเกตเลียนแบบจากผู้ใกล้ชิดเพื่อแรงจูงใจ คือเป็นที่รักที่ยอมรับในกลุ่มพวกเดียวกับกลุ่มต้นแบบเพื่อเป็นพวกเดียวกัน

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Theory) จริยธรรมเกิดจากแรงจูงใจในการปฏิบัติตนสัมพันธ์กับสังคม การพัฒนาจริยธรรมจึงต้องมีการพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมตามระดับสติปัญญาของแต่ละบุคคลซึ่งมีวุฒิภาวะสูงขึ้น การรับรู้จริยธรรมก็พัฒนาขึ้นตามลำดับ

มีนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความสนใจศึกษาเรื่องของการพัฒนาการทางจริยธรรมทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม โดยในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาทฤษฎีดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ฟรอยด์ได้แบ่งจิตของคนเราออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 จิตรู้สำนึก (Conscious mind) ในภาวะจิตระดับนี้ คนเราจะอยู่ในสภาพรู้สึกตัว มีสติสัมปชัญญะ รู้ตัวว่ากำลังคิดและทำอะไรอยู่

ระดับที่ 2 จิตใต้สำนึก (Subconscious – mind) เป็นจิตที่อยู่ระหว่างจิตรู้สำนึกและจิตไร้สำนึก พร้อมทั้งจะเปลี่ยนเป็นจิตรู้สำนึกได้

ระดับที่ 3 จิตไร้สำนึก (Unconscious mind) เป็นจิตที่อยู่ลึก ซึ่งสะสมความรู้สึกและประสบการณ์ในอดีตเอาไว้โดยที่เราไม่รู้สึกรู้ตัว

นอกจากการแบ่งระดับจิตเป็น 3 ระดับแล้ว ฟรอยด์ยังได้แบ่งโครงสร้างลักษณะของจิตเป็น 3 ส่วน ได้แก่

id หมายถึง ห้วงธรรมด่าฝ่ายต่ำ เป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใต้สำนึก และคิดตัวมาตั้งแต่เกิด มีความต้องการตามธรรมชาติ

ego หมายถึง ตัวกลางระหว่าง id กับ super ego ตัดสินใจในการลงมือปฏิบัติสิ่งต่างๆของคนเรา

super ego หมายถึง เป็นคุณธรรมฝ่ายสูงสุด เป็นคุณธรรมที่ไม่ได้มีมาตั้งแต่กำเนิด แต่เกิดจากการอบรมสั่งสอนของญาติผู้ใหญ่ ครู อาจารย์ และการเรียนรู้ในภายหลัง มีหน้าที่คอยห้ามความต้องการอันเกิดจาก id และ ego เป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของบุคคล

ตามทฤษฎีของฟรอยด์ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมจะอยู่ภายใต้การควบคุมของ super ego เด็กเล็กๆ ยังไม่มีจริยธรรมใดๆ เนื่องจากมี id หรือความต้องการตามธรรมชาติ เด็กจะเริ่มพัฒนาซูเปอร์อีโก้ จากการอบรมสั่งสอนของบิดา มารดา ญาติผู้ใหญ่และครูอาจารย์เมื่ออายุประมาณ 6-7 ขวบเป็นต้นมา

สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งของขบวนการทางสังคมประภคคือ การฝึกอบรม กล่อมเกลาให้บุคคลเรียนรู้ที่จะมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมเชิงจริยธรรม จะทำให้บุคคลดำรงชีวิตอย่างสงบสุข สร้างความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจให้แก่ตนเอง และสังคมเป็นส่วนรวม(กุญชรี้ คำชาย 2528: 123 อ้างถึงใน โสภณช์ ุชนาด 2542: 71)

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ โดยเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมตั้งแต่วัยเด็ก และมีการเจริญเติบโตไปสู่วัยต่างๆโดยมีการปรับคนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยมีพฤติกรรมคล้ายกับสมาชิกที่บุคคลนั้นๆอาศัยอยู่ด้วย ซึ่งการเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้โดยการเลียนแบบนี้มี 4 ขั้นตอนคือ

3.1 ความตั้งใจ การเลียนแบบย่อมขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการสังเกตบุคคลที่จะทำการลอกเลียนแบบ

3.2 การเก็บความจำ เป็นการเก็บพฤติกรรมที่สังเกตได้จากขั้นที่ 1 โดยเก็บไว้ในรูปแบบของสัญลักษณ์และภาษา

3.3 การแสดงออก เป็นการนำเอาสัญลักษณ์ที่ได้เก็บเป็นความจำไว้มาแปลงออกเป็นการกระทำ โดยใช้ระดับสติปัญญา ร่วมในการเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ

3.4 การจูงใจ เป็นการให้การเสริมแรงและการย้อนกลับ ช่วยให้พฤติกรรมที่แสดงออกมาคงอยู่ได้นานตลอดไป

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาและทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์
ดั่งที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การพัฒนาจริยธรรมต้องมีการพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมตามระดับสติปัญญาของแต่ละบุคคลซึ่งมีวุฒิภาวะสูงขึ้น ซึ่งการรับรู้จริยธรรมก็พัฒนาขึ้นตามลำดับ เพียเจท์ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ โดยกล่าวว่าลักษณะของความคิดของเด็กมีอยู่ 2 อย่าง คือ การคิดแบบตามความจริง (realism) และการคิดว่าสิ่งของมีชีวิต (animism) เพียเจท์ได้แบ่งพัฒนาการทางการคิดของเด็กเป็น 4 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 Sensorimotor อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี เด็กวัยนี้รู้จักวัตถุต่างๆ จิตของเด็กคิดว่าวัตถุสามารถเคลื่อนไหวและมีความรู้สึกในตัวของมันเอง

ระยะที่ 2 Pre-operation อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 2 ปีถึง 7 ปี เด็กวัยนี้มีพัฒนาการสติปัญญาด้านความคิด จินตนาการ เริ่มรู้จักใช้สัญลักษณ์ มีความคิดสอดคล้องกับทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ คือมีความคิดแบบจิตใต้สำนึก เด็กวัยนี้จะเห็นวัตถุที่ไม่เคลื่อนที่เป็นสิ่งไม่มีความรู้สึก แต่ยังคงเห็นวัตถุที่เคลื่อนที่ได้เช่นรถยนต์ เป็นสิ่งมีความรู้สึก

ระยะที่ 3 Concrete Operation อยู่ในช่วงอายุ 7 ปี ถึง 11 ปี เป็นระยะของการเริ่มก้าวเข้าสู่วัยรุ่น พัฒนาการสติปัญญามีการพัฒนา มีความซับซ้อนเป็นมิติมากขึ้น แต่ยังไม่สามารถตั้งสมมติฐานได้อย่างมีเหตุผลมากนัก เด็กวัยนี้จะเห็นวัตถุที่เคลื่อนที่ตามธรรมชาติ เป็นสิ่งมี

ความรู้สึก เช่น ดวงอาทิตย์ ลม แคว้นฤดูที่เคลื่อนที่ได้เช่นรถยนต์ จะเป็นสิ่งที่ไม่มีความรู้สึกนึกคิดอีกต่อไป

ระยะที่ 4 Formal Operation อยู่ในช่วงอายุ 11 ปีขึ้นไป เป็นระยะของวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ สามารถใช้ระดับสติปัญญาถึงขั้นบอกเหตุผลได้ เด็กรู้ว่าสัตว์และคนเท่านั้นที่มีความรู้สึกนึกคิด

นอกจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาแล้ว เพียเจต์ยังได้เสนอทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม โดยแบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลออกเป็น 3 ขั้นได้แก่

1. ขั้นก่อนเกิดจริยธรรม (Pre-moral stage) อยู่ในช่วงอายุ ตั้งแต่แรกเกิดถึง 1 ปี เด็กวัยนี้มีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นต้น ขาดประสบการณ์ในเรื่องของศีลธรรม จึงยึดตัวเองเป็นสิ่งสำคัญ ไม่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

2. ขั้นเชื่อฟังคำสั่ง (heteronomous) อยู่ในช่วงอายุ 1-5 ปี เด็กวัยนี้มีพัฒนาการทางสติปัญญามากขึ้น เด็กจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ กลัวการถูกลงโทษ สนใจคนรอบข้างมากขึ้น การตัดสินใจในศีลธรรมจะขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่ เด็กจึงยังไม่มีศีลธรรมของตัวเอง ดังนั้นจริยธรรมของเด็กในวัยนี้จะยังเป็นรูปธรรม

3. ขั้นมีจริยธรรม (autonomous) อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป เด็กมีจริยธรรมเป็นของตนเองในรูปนามธรรมมากขึ้น มีความเป็นตัวของตัวเอง มีพัฒนาการทางสติปัญญาสูงขึ้น ตามประสบการณ์ทางสังคม เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม มีเหตุผลเชิงจริยธรรม เริ่มคำนึงถึงความยุติธรรม ความเสมอภาค รู้จักนับถือซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิของผู้อื่นและเอาใจเขามาใส่ใจเรา

5. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg)

โคลเบอร์ก ได้วิเคราะห์หลักพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ (moral development) โดยแต่ละระดับสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นย่อยๆ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นต่ำสุดถึงขั้นสูงสุดดังนี้ (Papalia 1995: 283)

ระดับที่ 1 ระดับก่อนการมีจริยธรรม (Preconventional Morality) อยู่ในช่วงอายุ 4-10 ปี วัยที่จริยธรรมถูกควบคุมด้วยการให้รางวัล และหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

1.1 ขั้นการเคารพเชื่อฟังและการลงโทษ (Orientation to punishment and obedience) เด็กจะเคารพเชื่อฟังกฎระเบียบของผู้อื่นเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ เด็กวัยนี้ยังยึดตัวเองเป็นสิ่งสำคัญอยู่

1.2 **ขั้นการแสวงหารางวัลและสิ่งแลกเปลี่ยน (Instrumental purpose and exchange)** เด็กจะทำตามกฎระเบียบทั้งด้วยตนเองและเพื่อได้มาซึ่งรางวัลหรือของแลกเปลี่ยนจากผู้อื่น

ระดับที่ 2 ระดับการมีจริยธรรมตามกฎเกณฑ์ (Conventional Morality) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 10-13 ปี เด็กจะทำในสิ่งที่เป็นที่พอใจของผู้อื่น เด็กจะทำดีโดยเฉพาะกับบุคคลที่มีความสำคัญต่อพวกเขา เด็กทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม และตัดสินพฤติกรรมที่ดีได้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อยๆ ได้แก่

2.1 **ขั้นทำตัวเป็นเด็กดี (Maintaining mutual relations, approval of others, the golden rule)** เด็กต้องการที่จะทำให้ผู้อื่นพอใจและชอบช่วยเหลือผู้อื่น เด็กจะพัฒนาความคิดของตนเองว่าสิ่งใดคือสิ่งที่ดี เด็กจะประเมินพฤติกรรมต่างๆ ว่าดีหรือไม่ดีจากบุคคลที่ทำให้พฤติกรรมเหล่านั้นและมักลอกเลียนแบบ โดยเฉพาะบุคคลที่ตนชื่นชอบ

2.2 **ขั้นทำตามหน้าที่และมีสติสัมปชัญญะ (Social system and conscience)** วัยนี้จะรู้จักหน้าที่และบทบาทของตน รับผิดชอบตามหน้าที่ เคารพกฎหมาย วัฒนธรรมประเพณี เพื่อรักษาระเบียบของสังคม การตัดสินว่าสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งไม่ดีจะพิจารณาจากสิ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรงและเป็นอันตรายต่อผู้อื่น

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional Morality) อยู่ในช่วงอายุ 13 ปี ขึ้นไปเป็นวัยที่ถือว่าจริยธรรมที่บรรลุผลที่สุดหรือเป็นวัยที่มีจริยธรรมในตนเอง จริยธรรมต่างๆ เกิดจากเหตุผลภายในตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อยๆ ได้แก่

3.1 **ขั้นทำตามคำมั่นสัญญา (Morality of contract)** วัยนี้จะมีการคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักใช้เหตุผล เคารพตนเอง ผู้อื่น และกฎระเบียบของสังคม ให้ความสำคัญกับกฎ ระเบียบ คำมั่นสัญญา มีความคิดที่ว่าหากบุคคลเคารพกฎหมาย สังคมจะอยู่อย่างมีความสุขอย่างยาวนาน

3.2 **ขั้นมีอุดมคติและมีคุณธรรมในใจ (Morality of universal ethical principles)** บุคคลในวัยนี้จะทำในสิ่งที่คิดแล้วว่าถูกต้องตามกฎระเบียบและความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ เคารพกฎเกณฑ์และยอมรับผิดเมื่อรู้ว่าตนทำผิด

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมที่ได้กล่าวมา สามารถนำทฤษฎีมาใช้ในการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมดังนี้ (โสภณชัย นุชนาด 2542: 78)

1. จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของซิกมันด์ فروยด์ เด็กวัยรุ่นจะมีคุณธรรมฝ่ายสูง (super ego) เกิดขึ้นแล้วซึ่ง super ego นี้จะพัฒนามาจากการอบรมสั่งสอนของบิดามารดา ครูอาจารย์ และการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่ในสังคม ดังนั้นการที่จะปลูกฝังเด็กวัยรุ่น

เป็นผู้มีจริยธรรมและศีลธรรมอันดี พ่อแม่และครูต้องรับผิดชอบในการอบรม สั่งสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก

2. จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ ทำให้ทราบว่าเด็กวัยรุ่นมีพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ในขั้นการมีจริยธรรมภายในตนเอง เด็กวัยรุ่นจะมีวินัยในตนเอง รู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ดังนั้น พ่อ แม่ และครูไม่ควรจะควบคุมวินัยเด็กโดยตรง ควรให้อิสระเด็กในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกบ้าง ให้เด็กวัยรุ่นได้มีโอกาสได้พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง เพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีความสามารถในการนำตัวเองได้ในโอกาสต่อไป

3. จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ต วัยรุ่นจะมีพัฒนาการอยู่ในขั้นตามหน้าที่ ถ้าผู้ใหญ่รู้จักมอบหมายงานให้เด็กรับผิดชอบ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ย่อมจะประสบผลสำเร็จด้วยดี นอกจากนั้นควรฝึกความเป็นผู้นำ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เด็กอีกด้วย เนื่องจากเด็กวัยรุ่นกำลังมีสติปัญญาเจริญงอกงาม มีจินตนาการกว้างขวาง และต้องการความอิสระ ดังนั้นทางโรงเรียนควรเปิด โอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถในการทำงานให้สำเร็จ เช่นการทำโครงการเป็นกลุ่ม ซึ่งนอกจากเด็กจะได้มีโอกาสได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์แล้ว ยังมีโอกาสได้ทำงานอยู่ในกลุ่มเพื่อน เพื่อพัฒนาการเข้าสังคมแก่เด็กอีกด้วย

6 ระดับพัฒนาการทางจริยธรรมของกรมวิชาการ จากผลการประชุมคณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทยของกรมวิชาการ ซึ่งแบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทยออกเป็น 4 ระดับเรียงจากระดับต้นไปหาระดับสูง (กรมวิชาการ 2524: 7-9 อ้างถึงใน ยอดวิทย์ เตรีอวรรณ 2538: 16) ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับที่ยึดผลประโยชน์บางประการของตนเองเป็นใหญ่

ระดับที่ 2 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นที่ใกล้ชิด เช่น ญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท

ระดับที่ 3 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ

หรือ มนุษยชาติ

ระดับที่ 4 ระดับเพื่ออุดมคติสากล เพื่อความถูกต้องดีงามอันเป็นอุดมคติหรืออุดมการณ์ในจิตใจ ทำความดีเพื่อความดี

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีเด็กแต่ละวัยมีขั้นตอนการพัฒนาจริยธรรมไม่แตกต่างกันมากนัก โดยในวัยประถมศึกษาดอนปลายหรือวัยก่อนวัยรุ่นนั้นเด็กจะเริ่มมีความรับผิดชอบและรักเพื่อน มีเหตุผล รู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ มีความเอาใจใส่คนรอบข้างมากขึ้น และมีการพัฒนาสติปัญญาสูง ดังนั้นการศึกษาในครั้งนีจึงใช้พัฒนาการทาง

จริยธรรมของกรมวิชาการเป็นหลัก ซึ่งแบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะ โครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทยเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างให้มากที่สุด

3. พัฒนาการของเด็ก

เด็กแต่ละช่วงวัยมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน ในที่นี้จะขอกล่าวถึงพัฒนาการด้านต่างๆของเด็กและความสนใจในการอ่านของเด็ก ดังนี้

3.1 พัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาเด็กวัยประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 11 -12 ปี ซึ่งมีพัฒนาการด้านต่างๆดังนี้ (ไพพรรณ อินทนิล 2546: 74 – 76)

พัฒนาการทางกาย ร่างกายของเด็กจะเติบโตอย่างรวดเร็ว ระบบประสาทพัฒนาเต็มที่ อวัยวะที่ใช้เคลื่อนไหวทำงานสัมพันธ์กันดีมาก เด็กหญิงจะเจริญเติบโตเร็วกว่าเด็กชายประมาณ 1-2 ปี เกิดการแบ่งเพศแบ่งหมู่ มีความรับรู้ในนามธรรมมากขึ้นมีกำลังเพิ่มขึ้น มีความว่องไวและตื่นตัวอยู่เสมอ

พัฒนาการทางอารมณ์เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทำให้เด็กวัยนี้มีความหุนหุนใจ กังวลใจ เคร่งเครียด โกรธง่าย เด็กวัยนี้มีการใช้เหตุผลมากขึ้น มีความรู้สึกไวต่อเจตคติที่ผู้อื่นมีต่อเขา เด็กผู้หญิงจะแสดงความกลัวปรากฏการณ์ธรรมชาติมากกว่า เด็กจะกังวลใจเรื่องสุขภาพ และความเป็นอยู่ของบุคคลในครอบครัวมากที่สุด กลัวการสอบตกและเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะของตัวเอง

พัฒนาการทางสังคม เด็กวัยนี้ชอบอยู่เป็นกลุ่มมีความรักกลุ่มและเพื่อนร่วมชั้น ต้องการให้กลุ่มยอมรับ เริ่มหัดเป็นตัวของตัวเอง เชื่อความคิดของตัวเอง เริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับนามธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมใกล้ตัวได้ดี เริ่มมีความเข้าใจความเท่าเทียมในเรื่องของฐานะ ความเป็นอยู่ และการแต่งกาย เด็กที่ได้รับการยอมรับทางสังคมจะเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้องขึ้น มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้ดียิ่งขึ้น

พัฒนาการทางสติปัญญา สามารถเข้าใจความหมายของคำพูดได้ถูกต้อง มีความสามารถทางสมองเพิ่มมากขึ้น มีความสนใจในการเล่นทายปัญหา รู้จักคิดเอง รักการอ่าน พัฒนาการทางปัญญาเป็นผลจากที่เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองและมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น

ฮิลล์แมน (Hillman 1995: 6-9) ได้แบ่งพัฒนาการของมนุษย์ออกเป็น 4 ชั้น ได้แก่

1. วัยทารกถึงวัยก่อนเรียน (0-4 ปี)
2. วัยเด็ก (อายุ 5- 8 ปี)

3. วัยก่อนวัยรุ่น (9-12 ปี)

4. วัยผู้ใหญ่ (12 ปีขึ้นไป)

โดยได้อธิบายถึงวัยของเด็กก่อนวัยรุ่น (9-12 ปี) ไว้ว่าเป็นวัยที่รู้จักใช้เหตุผลมากขึ้น และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้ มีความคิดเป็นของตนเอง และเริ่มต้องการความเป็นอิสระจากผู้ปกครองและผู้ใหญ่ เด็กในวัยก่อนวัยรุ่นในยุคใหม่ มีพัฒนาการและความคิดแตกต่างไปจากในสมัยก่อนเนื่องจากบริบทแวดล้อมด้วยสังคมอิเล็กทรอนิกส์ แต่อย่างไรก็ตามพัฒนาการทางความคิดของเด็กวัยนี้เริ่มคล้ายกับวัยผู้ใหญ่ โดยมีวิธีการคิดอย่างมีเหตุผล เด็กจะชอบที่จะอยู่กับเพื่อนมากขึ้น ชอบทำกิจกรรมเป็นกลุ่มและสนใจพ่อแม่ลดลง

สรุปได้ว่า เด็กในวัยก่อนวัยรุ่น (อายุ9-12 ปี) นอกจากมีพัฒนาการทางร่างกายที่เติบโตอย่างรวดเร็วแล้วทางด้านสติปัญญาเด็กวัยนี้จะมีการใช้เหตุผลมากขึ้นและเริ่มมีความคิดเป็นของตนเอง จึงเริ่มห่างเหินจากครอบครัวและเริ่มรักเพื่อนมากขึ้น ความสนใจในเรื่องต่างๆ เป็นไปตามธรรมชาติและมีความอยากรู้กว้างขวางขึ้น

3.2 ความสนใจในการอ่านและความสามารถในการอ่านของเด็ก

การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กทั้งในด้านการศึกษา การเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ รู้จักโลกและสังคม ทำให้เกิดความคิด ความเพลิดเพลิน จรรโลงใจ ฉวีวรรณ ภูหาภินันท์ (2542: 47-54) กล่าวว่าความสนใจและความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละวัยย่อมมีความแตกต่างกันเนื่องจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ สติปัญญา อายุ เพศ ความถนัดตามธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่บ้าน โรงเรียน เพื่อน และชุมชน นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงความสนใจและความต้องการในการอ่านของเด็กวัย 8 -20 ปี สรุปได้ดังนี้

เด็กวัย 8-12 ปี เด็กวัยนี้จะเข้าใจคำเปรียบเทียบสนใจเรื่องเป็นจริงมากขึ้น เด็กชายสนใจเรื่องวิทยาศาสตร์ การผจญภัย การต่อสู้ เรื่องมีจินตนาการกว้างไกลเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การทดลองต่างๆ ตามที่เรียนมาจากโรงเรียน เด็กหญิงจะชอบการแต่งกายเสื้อผ้า การบ้านการเรือน ยังคงชอบเรื่องเกี่ยวกับเทพดา นางฟ้า ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะชอบเหมือนกัน เช่น วรรณคดี นิทาน นิยายสำหรับเด็กๆเกี่ยวกับเทพบุตร ชาลค สุภายัต คำพังเพย นิทานพื้นบ้าน เรื่องตลก การ์ตูนขำขัน เข้าใจปัญหาสังคมและศาสนา

เด็กวัยนี้จะชอบหนังสือที่มีเรื่องและรูปต่างๆกัน หรือรูปอาจจะลดน้อยลงได้ ลดรูปสีลงได้เนื้อเรื่องยาวขึ้น สามารถอ่านเรื่องสารคดีต่างๆรู้เรื่อง เรื่องตลกง่ายๆ เข้าใจได้ดี เรื่องความรู้ต่างๆวรรณคดีง่ายๆ นอกจากนี้บางคนที่อ่านหนังสือเก่งมักจะหันไปอ่านหนังสือในวัยถัดไปได้เป็นอย่างดี

เด็กวัย 12- 14 ปี (ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย) เป็นเด็กก่อนวัยรุ่น ความสนใจในการอ่านจะกว้างขวางมากขึ้น ชอบเรื่องวิทยาศาสตร์ ชีวประวัติบุคคลสำคัญ เรื่องเด็กวัยเดียวกัน เรื่องโรงเรียน กีฬา งานอดิเรก สัตว์ แมลงต่างๆ เรื่องท้องถิ่นและประเพณีพื้นบ้าน

เด็กวัยนี้จะรู้จักวินิจฉัยการอ่าน หาข้อเท็จจริงมาพิสูจน์ รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่สงสัยและอยากรู้อยากเห็น เด็กชายจะสนใจวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ การทดลองต่างๆ เรื่องที่ขมวดปมให้คิด เรื่องผจญภัยในอวกาศ ประวัติศาสตร์ เกมคอมพิวเตอร์ ส่วนเด็กหญิงและเด็กชายชอบเรื่องสัตว์ เด็กวัยนี้จะเข้าใจหลักเกณฑ์ต่างๆ ได้ดี

เด็กวัยนี้จะชอบหนังสือที่มีเรื่องมากกว่ารูป ส่วนมากจะชอบหนังสือขนาดฉบับกระเป๋ (Pocket book) ชอบอ่านหนังสือการ์ตูน และชอบอ่านนิยายสารมากโดยเฉพาะนิยายสารที่มีเรื่องที่สนใจเป็นพิเศษ

เด็กวัย 15- 20 ปี (วัยรุ่น) สนใจเรื่องการแต่งกาย วิธีการเรียนให้เก่ง การจำ การเป็นคนเก่ง เล่น จิตวิทยาต่างๆ งานอดิเรก มรรยาทในสังคม การวางแผน การคบเพื่อน การคบเพศตรงข้าม ชอบอ่านเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพ การรักษาสุขภาพ อนามัย วรรณคดี โคลงกลอน นวนิยายรัก ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ก้าวหน้า คอมพิวเตอร์ การทดลอง เรื่องที่เป็นความรู้ เครื่องบิน จรวด ดาวเทียม เทคโนโลยี เกษตร ภาษา กีฬา การต่อสู้ อาวุธที่ใช้ในสงครามปัญหาสังคม การเมือง นักสืบ ผจญภัย การท่องเที่ยว และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

ไพพรรณ อินทนิล (2546: 12) ได้แบ่งความสนใจในการอ่านของเด็กวัยต่างๆ ตามพัฒนาการของเด็กซึ่งแบ่งเป็น 7 วัยได้แก่

วัยทารก (ตั้งแต่แรกเกิด – 2 ขวบ) เด็กวัยนี้จะสนใจหนังสือที่เป็นรูปภาพ มีสีฉูดฉาด เด็กจะใช้สัมผัสเป็นการสื่อความเข้าใจเป็นหลักสำคัญ ลักษณะหนังสือจึงควรทำเป็นลักษณะตัวตุ๊กตา หรือทำเป็นรูปสัตว์ ผลไม้ ดอกไม้ต่างๆ อาจจะทำด้วยผ้าขี้หนูหรือฟองน้ำก็ได้

วัยก่อนการเข้าเรียน (อายุ 2-4 ปี) เรื่องที่เด็กวัยนี้ชอบได้แก่ บทกล่อมเด็ก นิทาน นิทานคำกลอน ปริศนาคำทาย โดยเฉพาะเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสัตว์พูดได้หรือคิดทำเหมือนมนุษย์ เรื่องสังคมสัตว์ การดำเนินชีวิต ครอบครัวของสัตว์และการผจญภัยของสัตว์ต่างๆ

วัยอนุบาลศึกษา (อายุ 4-6 ปี) วัยนี้สนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว ต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ พ่อแม่ ญาติพี่น้องและเด็กวัยเดียวกัน เป็นต้น ชอบฟังคำคล้องจอง นิทานสั้นๆ การ์ตูน สนใจเรื่องธรรมชาติใกล้ตัวมากขึ้น ชอบนิทานประเภทสัตว์วิเศษ สัตว์พูดได้ นางฟ้า เทวดา โดยเฉพาะนิทานก่อนนอนและชอบเรื่องที่จบด้วยความสุข

วัยประถมศึกษาปีที่ 1-2 (อายุ 6-8 ปี) เด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็นและสนใจเรื่องต่างๆ ว่าเกิดขึ้นอย่างไร เด็กชายชอบเรื่องผจญภัย เรื่องลึกลับ เรื่องเกี่ยวกับสัตว์ ส่วนเด็กหญิงชอบเรื่องชีวิตในบ้าน

วัยประถมศึกษาปีที่ 3-4 (อายุ 8-10 ปี) เด็กชายกับเด็กหญิงชอบเรื่องที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยเด็กผู้ชายชอบเรื่องเครื่องยนตร์กลไก การผจญภัย ความตื่นเต้น วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ส่วนเด็กผู้หญิงชอบเรื่องกระจุกกระจิม นิทาน นิยาย ธรรมชาติที่สวยงาม การแต่งกาย เสื้อผ้า การบ้านการเรือน แต่เด็กทั้งสองเพศจะชอบเรื่องเดียวกันที่เกี่ยวกับเครื่องเล่น การปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ คำพังเพย เรื่องตลกและการใช้เวลาว่างต่างๆ

วัยประถมศึกษาปีที่ 5-6 (อายุ 10 - 12 ปี) เด็กวัยนี้อ่านหนังสือคล่อง มีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริง เด็กหญิงชอบเรื่องกระจุกกระจิม นิทานนิยาย ชีวิตครอบครัว สัตว์เลี้ยง ธรรมชาติ เด็กชายชอบกีฬา การผจญภัย เรื่องส่งเสริมความเป็นพระเอก และเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น นอกจากนี้เด็กวัยนี้ยังสนใจเรื่องกีฬา วรรณคดีและประวัติบุคคลสำคัญของโลก

วัยรุ่น (อายุ 12-18 ปี) เด็กเริ่มมีความต้องการอ่านตามธรรมชาติ ชอบอ่านหนังสือเกือบทุกชนิด เด็กวัยนี้มีการอ่านน้อยลงบ้าง เริ่มอ่านนิตยสาร และเรื่องรักๆ ใคร่ เรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นจริง อ่านนวนิยายผู้ใหญ่และประวัติศาสตร์ เป็นต้น

ฮิลล์แมน (Hillman 1995: 8) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กในวัยต่างๆ รวมถึงความสนใจในหนังสือของเด็กหญิงและเด็กชาย โดยเด็กหญิงและเด็กชายจะมีความสนใจในการเลือกอ่านที่แตกต่างกัน เด็กชายจะมีความสนใจหนังสือประเภทความรู้ทั่วไปมากกว่า แต่สำหรับหนังสือประเภธนิตาน เด็กทั้งสองเพศจะมีความสนใจอย่างหลากหลาย โดยเด็กชายจะสนใจเรื่องราวที่เกี่ยวกับการผจญภัยและการต่อสู้ ในขณะที่เด็กหญิงจะชอบเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตใกล้ชิดตัว

สมิท และจอห์นสัน (Smith and Johnson. 1976: 20-27 อ้างถึงในวิฑูรย์ รองศรีแย้ม 2534: 11) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลต่อพัฒนาการทางการอ่านของเด็กไว้ได้แก่

1. ระดับสติปัญญา ซึ่งความสามารถในการอ่านและระดับสติปัญญามีความสัมพันธ์กันสูง

2. ทักษะที่ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะและความพร้อม

3. แรงจูงใจ

4. สภาพร่างกาย

5. สภาพอารมณ์

6. สภาพแวดล้อม

7. การจัดโปรแกรมการอ่าน

ทิพย์วัลย์ ตูยะสุข (2530: 65 อ้างถึงใน บุญชัย เรียงบูรณนันทน์ 2534: 14) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านไว้ดังนี้

1. ตัวแปรทางด้านพันธุกรรมและสภาวะการตั้งครรภ์ของมารดา
2. ตัวแปรของสภาพครอบครัว เช่น อาชีพและระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียน เช่นครูบรรณารักษ์ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจในการอ่านหรือไม่
4. ตัวแปรทางระบบประสาทและสติปัญญา กล่าวคือมีผลงานวิจัยจำนวนมากสรุปว่า คะแนนสติปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านมีความสัมพันธ์กันจริง
5. ตัวแปรทางการมองเห็นและการได้ยิน
6. ตัวแปรทางการพูด กล่าวคือเด็กที่มีความสามารถด้านการพูด จะมีความสามารถในการอ่านด้วย
7. อายุ เด็กที่มีอายุต่างกันจะมีความสามารถในการอ่านต่างกัน
8. เพศ เพศที่ต่างกันทำให้ความสนใจในเรื่องที่อ่านต่างกันด้วย มีงานวิจัยจำนวนมากที่สรุปได้ว่า เด็กหญิงและเด็กชายมีความสามารถในการอ่านต่างกัน โดยเด็กหญิงมีความสนใจและมีความสามารถในการอ่านมากกว่าเด็กชาย
9. ความพร้อมและวุฒิภาวะ
10. ตัวแปรทางสภาพอารมณ์
11. ตัวแปรทางด้านทัศนคติและความถนัด
12. ตัวแปรทางด้านความคิดเกี่ยวกับตน หากมีความพ่ายแพ้หรือมีความคิดเกี่ยวกับตน ในทางลบมักจะมีประวัติที่ล้มเหลวในการอ่านด้วย
13. ตัวแปรด้านช่วงเวลาที่ย่าน
14. ประสบการณ์ ผู้ที่มีประสบการณ์เดิมมากเท่าใดย่อมมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ได้ดีกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์น้อย
15. ตัวแปรทางด้านภาษาและถิ่นที่อยู่

ฟอสเตอร์ (Foster.1982 อ้างถึงใน วาสนา ณ ลำปาง 2539: 84) ได้ทำการสำรวจ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับชั้นเรียนและลักษณะพิเศษของประชากรเพื่อหาความสนใจเป็น รายบุคคลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 5 ในเขตชนบท ชานเมือง และในเมืองของรัฐ โอคลาโฮมา ผลการสำรวจปรากฏว่าความแตกต่างระหว่างเพศและระดับชั้นเรียนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อ ความสนใจในการอ่านของนักเรียนมากที่สุด

สรุปได้ว่าความสนใจในการอ่านของเด็กแต่ละวัยจะเปลี่ยนแปลงไปจากความสนใจในเรื่องใกล้ๆตัวเป็นสิ่งที่กว้างขึ้น จากเรื่องง่ายๆเป็นเรื่องซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะความสนใจในการอ่านของเด็กก่อนวัยรุ่น เด็กชายและเด็กหญิงจะมีความสนใจในเรื่องที่ต่างกันไป โดยเด็กชายจะสนใจเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การผจญภัย การทดลอง และความรู้ทั่วไป ส่วนเด็กหญิงจะชอบเรื่องราวใกล้ๆตัว เช่น เรื่องเสื้อผ้า ความสวยงาม และสัตว์เลี้ยง เป็นต้น แต่เด็กทั้ง 2 เพศก็มีความสนใจการอ่านตามธรรมชาติที่หลากหลาย มีการอ่านมากขึ้น แต่มีความสนใจภาพประกอบน้อยลง ชอบเรื่องเกี่ยวกับความเป็นจริงมากขึ้น อีกทั้งยังสนใจเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และกีฬามากขึ้นด้วย สำหรับความสามารถในการอ่านนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆอย่าง ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก สภาพจิตใจ สภาพร่างกาย และสติปัญญา ซึ่งทำให้เด็กแต่ละคนมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันไป

4. วรรณกรรมสำหรับเด็ก

4.1 ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

มีผู้ให้คำจำกัดความของวรรณกรรมสำหรับเด็กไว้ดังนี้

นงนารถ ชัยรัตน์ (2542: 19) กล่าวถึงความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็กว่าเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้เด็กอ่านซึ่งจะเป็นไปตามความสนใจของเด็กแต่ละวัย รวมทั้งผู้ใหญ่ได้อ่านเพื่อให้สามารถเข้าใจเด็กดียิ่งขึ้น

หทัย ดันหยง (2529: 64) กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นศิลปกรรมซึ่งเลือกสรรจากหนังสือที่มีคุณลักษณะดี เหมาะสำหรับภาวะของวัยเด็ก ซึ่งจำแนกประเภทออกได้ดังนี้

1. วรรณกรรมดั้งเดิม หรือคติชาวบ้าน ได้แก่ วรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิม เป็นมรดกตกทอดกันมาในสังคมซึ่งโดยมากไม่ปรากฏหลักฐานบ่งเกิดและนามผู้แต่ง และมีลักษณะเป็นวรรณกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
2. วรรณกรรมกวีนิพนธ์ ได้แก่หนังสือประเภทวรรณกรรมซึ่งแสดงออกในลักษณะร้อยแก้ว และร้อยกรอง
3. วรรณกรรมถ่ายทอด ได้แก่หนังสือประเภทวรรณกรรมที่เน้นมรดกความจำหรือบันทึกเรื่องราวไว้เป็นหลักฐาน
4. วรรณกรรมเนื้อหา ได้แก่ หนังสือประเภทวรรณกรรม ซึ่งมีลักษณะเป็นบันเทิงคดีและสารคดี

5. วรรณกรรมจริยศาสตร์ ได้แก่ หนังสือประเภทวรรณกรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับลัทธิ ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ต่างๆ

6. วรรณกรรมร่วมสมัย ได้แก่ วรรณกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นในภาวะแวดล้อมปัจจุบัน อันมีลักษณะกลมกลืน บ่งบอก เชื่อมต่อกับความเป็นมาในอดีต และมีคุณลักษณะที่เอื้ออำนวยกับ ภาวะที่จะก้าวไปในอนาคต

ปราณี เชียงทอง (2525: 6) ได้ให้ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็กไว้ว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กหมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับให้เด็กอ่านอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็ก และเป็นที่น่าสนใจของเด็กวัยต่างๆ ตั้งแต่วัยก่อนเข้าโรงเรียน ไปจนถึงวัยรุ่น ซึ่งเด็กสามารถเลือกอ่าน ได้ตามความพอใจ โดยไม่มีการบังคับ

จากความหมายของวรรณกรรมเด็กข้างต้นพอสรุปได้ว่า วรรณกรรมเด็ก หมายถึง หนังสือที่มีลักษณะเหมาะสมกับเด็กและสอดคล้องกับความสนใจของเด็กวัยต่างๆ อีกทั้งยังเป็น หนังสือที่ผู้ใหญ่อ่านได้และทำให้สามารถเข้าใจเด็กมากขึ้น

4.2 ความสำคัญของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

วรรณกรรมสำหรับเด็กมีความสำคัญต่อเด็กอย่างยิ่ง มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของ วรรณกรรมสำหรับเด็กไว้ดังนี้

นิตา ชูโต (2524: 1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือต่อเด็กไว้ว่า โดยธรรมชาติ เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น กระจายใคร่จะรู้เรื่องราวต่างๆ นอกจากถามพ่อแม่และผู้ที่อยู่ใกล้ๆ ตัว แล้ว หนังสือเป็นสื่อสำคัญที่จะให้คำตอบได้ เมื่อเด็กฟังพ่อแม่หรือครูเล่านิทาน อ่านนิทาน รูป ประกอบจากหนังสือ เด็กจะได้รับความสนุกสนาน ได้พัฒนาการทางภาษาจากการรู้จักคำศัพท์ ใหม่ๆ ได้ประสบการณ์ใหม่นอกเหนือไปจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ทำให้โลกของเด็กกว้างขวางและมี ความหมายมากขึ้น เมื่อเด็กสามารถอ่านหนังสือเองได้ หนังสือเป็นชุมทรัพย์ที่จะช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด ให้ได้รู้เรื่องราวของดินแดนห่างไกลที่ไม่เคยเห็นเคยไปมาก่อน

หนังสือที่เขียนด้วยภาษาอันไพเราะ ได้ภาพพจน์ ทำให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งใจ มีความสุขในการอ่าน เกิดความภาคภูมิใจในภาษาของตนเอง นอกจากนี้หนังสือยังเป็นเพื่อนช่วยให้ หายเหงา ทำให้คนเราสามารถอยู่ตามลำพัง ได้อีกด้วย อีกทั้งหนังสือยังเป็นเครื่องสะท้อนของสังคม ดังนั้นหนังสือที่เด็กอ่านจึงมีบทบาทเป็นตัวกำหนดทางสังคมที่สำคัญประการหนึ่งทั้งทางตรงและ ทางอ้อม ในการปูพื้นฐาน แนวความคิด และค่านิยมต่างๆ ให้แก่เด็ก โดยเฉพาะในวัยเด็ก 10-14 ปี อันเป็นวัยเริ่มต้นที่รับรู้และรับสิ่งแวดล้อมได้รวดเร็ว

วริยะ สิริสิงห (2537: 39) ได้กล่าวถึงคุณค่าของหนังสือที่เด็กได้จากการอ่านหนังสือที่เด็กชอบ โดยหนังสือที่จัดทำเพื่อเด็ก ผู้เขียนซึ่งเขียนจากหัวใจ ปลุกฝังคุณธรรม ความดี สอดแทรกเนื้อหาสาระไว้ในเรื่อง หนังสือที่ว่ามีคุณค่ากับเด็กหลายประการ เช่น

1. ให้เด็กได้แก้ปัญหาเมื่อนำคนเข้าไปเป็นตัวละครในเรื่อง
2. ให้เด็กได้ทราบถึงความเป็นจริงในโลกรอบๆตัวเด็ก
3. ให้เด็กได้มีประสบการณ์กว้างขวางและมีพัฒนาการที่ก้าวหน้า รู้จักค้นหา

ความหมายต่างๆของชีวิต

4. เปิดโอกาสให้เด็กได้หัวเราะร่วมกัน
5. ช่วยให้เด็กได้ตัดสินใจว่าอะไรเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ

ไคยานนิ (Diyanni 2000: 21) กล่าวว่า วรรณกรรมทำให้ผู้อ่านได้รับความบันเทิงและมีความสุข วรรณกรรมทำให้เราก้าวสู่โลกแห่งจินตนาการ ทำให้เราเกิดความเข้าใจในตัวเองมากขึ้น และเข้าใจถึงคุณค่าของชีวิตมากขึ้น

นอร์ตัน (Norton 1995: 4) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเด็กว่า คุณค่าพื้นฐานของวรรณกรรมสำหรับเด็ก คือ ความสุข การอ่านหนังสือของเด็กเป็นการใช้จินตนาการ เมื่อเด็กได้ค้นพบความเพลิดเพลินและความสุขจากวรรณกรรม เด็กจะพัฒนาความคิดและทำที่ไปในทางที่เด็กชอบ และจะเป็นลักษณะที่ติดตัวต่อไปในการใช้ชีวิตประจำวัน

วรรณกรรมเป็นสื่อที่ถ่ายทอดมรดกทางความรู้และวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งการพัฒนาความคิดเชิงบวกด้านประเพณีและวัฒนธรรมของตนและชนชาติอื่นๆเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการทั้งทางสังคมและตนเอง การเลือกหนังสือที่เหมาะสมจะทำให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของประเพณีวัฒนธรรมของตนและชนชาติอื่นๆ

วรรณกรรมทั้งประเภทให้ความรู้ นิทาน หรือนิยายต่างๆ ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการด้านประสบการณ์ต่างๆจากสถานที่และเหตุการณ์ต่างๆ ทั่วโลก ทั้งโลกแห่งความเป็นจริงและในโลกแห่งจินตนาการ เด็กสามารถเรียนรู้การแก้ปัญหาต่างๆ จากตัวละคร และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้

อีกคุณค่าหนึ่งของวรรณกรรมคือ ให้ความรู้มากกว่าในตำราเรียนหรือมากกว่าที่ผู้ใหญ่ได้สอนไว้ เด็กสามารถขยายประเด็นความรู้ได้กว้างไกล เมื่อเด็กยังอ่านมาก เด็กก็จะมีความรู้มากขึ้นด้วย

รัถพร ชังธาดา (2531: 7-8) ได้สรุปถึงคุณค่าของหนังสือสำหรับเด็กจากผู้เขียนหลายๆท่าน เช่น รุช ทูซ (Ruth Tooze) แพทย์ สาขามนุษยวิทยา รัญจวน อินทรกำแหง วริยะ สิริสิงห ฌวีลักษณ์ บุญยะกาญจน และปราณีเชียงทอง ดังนี้

1. ช่วยให้เด็กเล็กเกิดความพร้อมในการอ่าน
 2. ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือได้อย่างคล่องแคล่ว แตะฉาน
 3. ช่วยเสริมสร้างทักษะในการอ่าน ซึ่งเป็นสื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ
 4. ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิงเพลิดเพลินใจด้วยการอ่าน
 5. ช่วยเสริมสร้างบุคลิกลักษณะนิสัย ค่านิยม ทศนคติ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามให้กับเด็ก
 6. ให้ข่าวสารความรู้ความคิด และคำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่ถูกต้องให้กับเด็กๆ
 7. ช่วยลับสมองและส่งเสริมเชาวน์ปัญญาให้กับเด็ก
 8. ช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสิ่งที่ผ่านไปในอดีต
 9. ช่วยให้เด็กเกิดโลกทัศน์กว้างไกล มีความรอบรู้ทันโลก ทันเหตุการณ์
 10. ช่วยเสริมสร้างให้เด็กมีความรู้สึกรับผิดชอบในชีวิต มีความหวังในชีวิต มองเห็นทางออกของปัญหา
 11. ช่วยเสริมสร้างให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน อ่านหนังสือเป็น และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่าน
 12. ช่วยสนองความสนใจและความต้องการของเด็ก
 13. ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมและสร้างศรัทธาเอกลักษณ์ของชาติให้กับเด็ก
 14. ช่วยให้เด็กเห็นคุณค่าของความเป็นชาติ และสถาบันที่สำคัญของชาติ
 15. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้กับเด็ก
 16. เป็นแหล่งบันเทิงใจให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ลินช์-บราวน์ (Lynch-Brown 1993: 3-4) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณกรรมที่มีต่อเด็กไว้ว่า เมื่อเด็กได้อ่านหนังสือที่ดีสิ่งที่สำคัญและเห็นได้ชัดคือ เด็กจะได้รับความสนุกสนาน หนังสือที่ดีจะเปิดโลกแห่งจินตนาการ และหนังสือมีคุณค่าและความสำคัญต่อเด็กดังนี้
1. หนังสือนำพาเด็กไปสู่ประสบการณ์ สถานที่ที่หลากหลาย ณ ช่วงเวลาต่างๆ ซึ่งเด็กไม่เคยได้รู้มาก่อน
 2. หนังสือทำให้เด็กเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น โดยทำให้ทราบถึงวัฒนธรรม ประเพณี และการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากตนของผู้คนที่อาศัยอยู่ตามภูมิภาคต่างๆทั่วโลก
 3. การอ่านหนังสือจำนวนมากและหลากหลายทำให้เด็กสามารถจำแนกการเขียนและการวาดภาพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละคนได้ ทำที่สุด เด็กจะสามารถเลือกหนังสือประเภทที่ตนชอบและนักเขียนนักวาดที่ตนชื่นชอบได้ด้วยตนเอง บรรณาธิการและครูควรเป็นผู้ส่งเสริมให้

เด็กเลือกหนังสือที่เหมาะสม และเข้าใจเสมอว่ายิ่งเด็กได้อ่านหนังสือมากมายหลากหลาย เด็กก็จะกลายเป็นนักอ่านได้มากเท่านั้น

4. เมื่อเด็กอ่านหนังสือและรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นในโลก ก็เท่ากับว่าเด็กได้ค้นพบตนเองว่าเป็นใคร มีบทบาทอะไร และมีความสำคัญอย่างไรบ้าง

โดยสรุปแล้ว วรรณกรรมสำหรับเด็กมีความสำคัญต่อเด็กดังนี้

1. ทำให้เด็กเกิดความสุขและความเพลิดเพลิน
2. เด็กได้พัฒนาภาษาและเกิดความพร้อมด้านการอ่าน
3. วรรณกรรมเด็กช่วยปูพื้นฐาน ค่านิยมที่ดี นิสัย ทักษะคิด คุณธรรมและจริยธรรม

อันดิงาม

4. เกิดประสบการณ์ที่กว้างขวางจากการอ่านหนังสือหลายๆประเภท ทำให้ทันโลกทันเหตุการณ์

5. เข้าใจตัวเอง คนรอบข้างและสังคมมากขึ้น เห็นคุณค่าของตัวเอง สังคมและประเทศชาติ

6. เป็นสื่อถ่ายทอดมรดกทางภาษาและวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นต่อไป
7. ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
8. ส่งเสริมเขาแก้ปัญหา จึงทำให้เกิดความฉลาด

5. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและบทบาทของบรรณารักษ์

5.1 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2549: 9-10) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์ตั้งแต่เด็กจนโต การอ่านมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิต การพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองนั้นจะต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ ความรู้ต่างๆ นั้นก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง แต่การอ่านนั้นเป็นนิสัยและทักษะที่จะต้องได้รับการฝึกฝน โดยเกิดจากการกระตุ้นและส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากการอ่านมีความสำคัญดังกล่าว ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่ห้องสมุด หรืออาจารย์ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ผู้ศึกษาเล่าเรียนได้มีนิสัยรักการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่านและได้แสวงหาความรู้มีประสบการณ์จากการอ่านด้วยตนเองจนเป็นนิสัยจนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.1 ความหมายของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

แม้นมาส ชาวลิต (2544: 16-17) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ การกระทำต่างๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับการอ่านเป็นและการอ่านจนเป็นนิสัย

จินดา จำเริญ (2542: 57) กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือวิธีการที่จะทำให้เด็กสนใจหนังสือที่เลือกสรรมาแล้ว เด็กสนุกสนานเพลิดเพลินและมีความสุขกับหนังสือ เกิดความรู้สึกรักอยากอ่านหนังสือด้วยตนเอง และอยากอ่านหนังสือเล่มอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง รู้จักคุณค่าของหนังสือ เป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือให้แก่เด็ก

สรุปได้ว่ากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจ ความเพลิดเพลิน และมีความสุขกับการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่านจนพัฒนาเป็นนิสัยรักการอ่านและเกิดความอยากอ่านต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยไม่เกิดการบังคับให้อ่าน

5.1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ (ไพพรรณ อินทนิล 2546: 131)

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีนิสัยรักใฝ่รู้รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพราะในโลกปัจจุบันการอ่านแต่เฉพาะสิ่งที่มีอยู่ตรงหน้าไม่พอเพียงจำเป็นต้องเรียนรู้จากห้องสมุดเป็นสำคัญ

2. เพื่อเพิ่มพูนทักษะการอ่าน

3. เพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกรักอยากอ่านและกลายเป็นนิสัยรักการอ่านไป

ที่สุด

4. เพื่อให้รู้จักเลือกหนังสืออ่าน

5. เพื่อสร้างความประทับใจในหนังสือให้บังเกิดขึ้น

6. เพื่อสร้างความใกล้ชิด ผูกพันระหว่างบรรณารักษ์กับผู้ใช้

7. เพื่อทำให้มีผู้อ่านหนังสือมากขึ้นด้วยความสมัครใจ

8. เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

นอกจากนี้ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2549: 10) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ว่า

1. เพื่อกระตุ้นและเร้าใจให้อยากอ่าน
2. เพื่อปลูกฝังและส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็กๆ และเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอีกด้วย
3. เพื่อให้เกิดทักษะในการอ่าน
4. เพื่อให้มีวิจารณญาณในการอ่าน
5. เพื่อให้มีรสนิมยที่ดีในการอ่าน
6. เพื่อเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ในการอ่าน
7. เพื่อให้เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดจินตนาการจากการอ่าน
8. เพื่อให้รู้จักวิธีการอ่านรูปแบบต่างๆ แนะนำ ชักชวนให้ผู้อื่นได้ใฝ่ใจในการอ่าน โดยการรู้จักทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตลอดจนการรู้จักอุทิศตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น เช่น อ่านหนังสือให้เด็กและคนตาบอดฟัง
9. เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
10. เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการอ่านทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียนและได้รับความเพลิดเพลิน

สรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการอ่าน คือ เพื่อเพิ่มพูนทักษะการอ่าน กระตุ้นให้เกิดความอยากอ่านและเกิดนิสัยรักการอ่าน อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้มีนิสัยใฝ่รู้ รู้จักแสวงหาหนังสือและเลือกหนังสือ ทำให้เกิดประสบการณ์ในการอ่านและเกิดจินตนาการจากการอ่าน เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทั้งในด้านการศึกษาและความเพลิดเพลิน

5.1.3 ลักษณะของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

มีผู้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2549: 10) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านว่า จะต้องเร้าใจ จูงใจ ให้เข้าร่วมกิจกรรมและกระตุ้นให้อยากรู้ อยากเห็น อยากอ่าน เรื่องราวในหนังสือหรือสื่อที่นำมาเป็นเป้าหมายในการจัดกิจกรรม จนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีหลายแบบ เมื่อจัดแบ่งกลุ่มตามลักษณะกิจกรรม คือ ความสนใจโดยทางประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน (กรมวิชาการ 2529: 223-224) มีดังนี้

1. กิจกรรมซึ่งเร้าโสตประสาท ชวนฟัง ใช้เสียงและคำพูดเป็นหลัก กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การเล่านิทานให้ฟัง การเล่าเรื่องจากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง การแนะนำ

หนังสือด้วยปากเปล่า การบรรยาย การอภิปราย การได้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ การบรรเลงดนตรีและ ร้องเพลงจากบทละครเรื่อง ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในอรรถรส ถ้อยคำนั้นนอกจากฟังเพราะแล้ว ยังทำให้มองเห็นภาพ ได้กลิ่น ทำให้รู้สึกอรรอย ได้รู้สัมผัสความร้อนหนาว ให้รู้สึกจิตใจ เสียใจ เกลียคซัง รักแ่มชื่น สงบ ฯลฯ ในการจัดกิจกรรมซึ่งเน้นให้รู้จักเพลิดเพลินในอรรถรส ไม่ควรใช้อุปกรณ์ที่เบี่ยงเบนความสนใจไปทางอื่น เช่นภาพ การใช้ท่าทาง ฯลฯ ยกเว้นแต่เมื่อจำเป็นที่ จะต้องใช้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่กำลังพูดถึงเท่านั้น

2. กิจกรรมซึ่งเร้าจักหมู่ประสาท ขวนให้ดู ฟัง ฟินิจ และอ่านความหมายของ สิ่งทีเห็นกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดแสดงภาพชนิดต่าง ๆ อาทิ ภาพถ่าย ภาพที่ตัดเก็บรวบรวม จากวารสารหรือปฏิทิน เป็นเรื่อง เป็นชุด ภาพเขียน ภาพประกอบหนังสือ นิทรรศการหนังสือ สิ่งของต่าง ๆ ในการแสดงภาพ หนังสือ และสิ่งของ จะมีคำบรรยายอธิบายสิ่งที่แสดง สรุป ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงประวัติ (ตามความจำเป็น) มุ่งให้ผู้ชมใช้สมาธิในการชม เช่นเดียวกับ เสียง ภาพสิ่งที่แสดงตลอดจนคำเขียนอธิบายภาพ นอกจากเร้าจักหมู่สัมผัสแล้ว ยังมีส่วนทำให้ได้ยิน เสียง ได้สัมผัสได้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ ด้วย

3. กิจกรรมซึ่งเร้า โสคและจักหมู่ประสาทในขณะเดียวกัน ได้แก่ กิจกรรมซึ่ง ขวนให้ฟังและดูไปพร้อม ๆ กัน ประสานประสาททั้งสองให้ทำงานร่วมกัน อาทิ เล่านิทานโดยให้ดู ภาพประกอบ ซึ่งจัดเตรียมไว้โดยเฉพาะ เล่านิทานและให้ดูภาพประกอบในหนังสือ เล่านิทานโดย ใช้โสตทัศนวัสดุประกอบฉายภาพนิ่งซึ่งมีคำบรรยาย ฉายภาพยนตร์ฉายแถบบันทึกเสียงและภาพ สาธิตเทคนิควิธีการบางอย่างจากหนังสือที่นำมาจัดนิทรรศการ และการจัดสัปดาห์ห้องสมุด

4. กิจกรรมซึ่งให้ผู้เป็นเป้าหมายได้ร่วมด้วย กิจกรรมทำนองนี้จะช่วยให้ผู้ เป็นเป้าหมายเกิดความสนุก และภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ ตัวอย่าง เมื่อเล่านิทานแล้ว ก็ให้ผู้ฟังวาดภาพประกอบ ให้แสดงท่าทางประกอบ ให้ร้องเพลงตามตัวละครในนิทาน ให้แข่งขัน เล่าเรื่องที่ได้ฟังไปแล้ว ให้แข่งขันเรียบเรียงเรื่องที่ได้ฟัง หรือให้เขียนนิทานขึ้นใหม่ตามแก่นของ นิทานที่ได้ฟังไปแล้ว ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละคร หรือเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งในนิทาน ให้ร่วมในวงสนทนา หรือได้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ

รัตนพร สงวนประสาทพร (2545: 15) ได้แบ่งลักษณะของกิจกรรมส่งเสริม การอ่าน ดังนี้

1. เร้าใจ ทำให้เด็กเกิดความอยากอ่าน กิจกรรมที่ชี้ให้เห็นว่าการอ่านเป็น สิ่งจำเป็น ความสำคัญมีประโยชน์ต่อการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน
2. จูงใจ ให้เด็กเกิดความพยายามที่จะอ่านหนังสือให้แตกฉาน เพื่อจะได้รู้ เรื่องราวที่น่ารู้ น่าสนุก ที่มีอยู่ในหนังสือ เกิดความรู้สึกว่าการอ่านนั้นคุ้มค่า เป็นอิสระเสรี ไม่ต้องให้

คนอื่นอ่านให้ฟัง เห็นความจำเป็นที่จะฝึกฝนการอ่าน และการใช้คู่มือช่วยการอ่าน เช่น พจนานุกรม เป็นต้น

3. กระตุ้น แนะนำ ให้เด็กอยากรู้ อยากเห็นเรื่องราวที่มีอยู่ในหนังสือเป็นการเปิดความคิดให้กว้างไกล เมื่ออ่านเรื่องหนึ่งแล้วก็อยากอ่านเรื่องอื่นๆ อีกต่อไป มีความรู้สึกรว่าการอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันที่เป็นและขาดไม่ได้

สรุปได้ว่าลักษณะของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต้องมีลักษณะเร้าใจ ชวนฟัง ชวนดู กระตุ้นให้เกิดความอยากอ่าน และอยากอ่านต่อไปเรื่อยๆ จนเป็นกิจวัตรประจำวัน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

5.1.4 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีหลายรูปแบบ โดยมีผู้กล่าวไว้ดังนี้ ไพพรรณ อินทนิล (2546: 138-144) กล่าวถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านว่าบรรณารักษ์ควรวางแผนจัดกิจกรรมตลอดทั้งปี แผนการตกแต่งห้องสมุดเพื่อสร้างบรรยากาศส่งเสริมการอ่าน และแผนการปรับปรุงคุณภาพบุคลากรในห้องสมุด เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้ใช้ โดยแบ่งรูปแบบการจัดเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

1. การแข่งขันต่าง ๆ การประกวดแข่งขันทำให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมนั้น ๆ ในแง่ของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทำให้พัฒนาทักษะการอ่าน ให้สามารถอ่านเป็น อ่านเร็ว และอ่านเก่งตัวอย่างกิจกรรมเช่น การแข่งขันค้นหาศัพท์ การแข่งขันอ่านจับใจความ แข่งขันบอกคำที่จำได้จากบทความที่กำหนดให้อ่าน ตอบคำถามภายหลังเมื่ออ่านเรื่องที่กำหนดให้จบ การแข่งขันการอ่านข่าว และการอ่านทำนองเสนาะ การแข่งขันเล่าเรื่องจากหนังสือ การประกวดเรียงความ และการประกวดการประดิษฐ์ที่คั่นหนังสือ

2. การจัดนิทรรศการ การจัดนิทรรศการถือเป็นการส่งเสริมการอ่านที่ดีให้แก่ผู้ใช้ห้องสมุด เป็นการสร้างทัศนคติที่ดีต่อห้องสมุดให้กับผู้ใช้ห้องสมุด เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศสร้างสีสัน สร้างมิตรภาพระหว่างบรรณารักษ์และผู้ใช้ห้องสมุด โดยการจัดกิจกรรมควรทำต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3. กิจกรรมบริการ เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด และเป็นการส่งเสริมการอ่านนี้ บางกิจกรรมสามารถทำได้ตลอดทั้งปี บางกิจกรรมอาจจัดขึ้นเป็นกิจกรรมเฉพาะกิจหรือจัดขึ้นประกอบการจัดนิทรรศการ ตัวอย่างได้แก่ แนะนำห้องสมุด เล่านิทาน แนะนำการใช้ห้องสมุด จำหน่ายหนังสือราคาถูก รับบริจาคหนังสือ ทำแผ่นปลิวแนะนำบริการในห้องสมุด ทำบรรณนิทัศน์หนังสือประเภทต่าง ๆ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จัดทัศนศึกษา นำชมสำนักพิมพ์ จัดพิมพ์หนังสือและจัดค่ายเยาวชนยอดนักอ่าน

5.2 บทบาทของบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการอ่าน

ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน บรรณารักษ์เป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้เด็กเกิดความอยากอ่านและรักการอ่านในที่สุด มีผู้กล่าวถึงบทบาทของบรรณารักษ์ต่อการส่งเสริมการอ่านดังนี้

ไพพรรณ อินทนิล (2546: 164) กล่าวว่า บรรณารักษ์เป็นบุคคลสำคัญ ที่จะเปิดโลกการอ่านให้กับเด็กๆ ถ้าบรรณารักษ์ขยันจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น จัดนิทรรศการ จัดแข่งขันเยาวชนยอดนักอ่าน ฯลฯ จะทำให้เยาวชนสนใจการอ่านมากขึ้น

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2549: 12) ได้กล่าวถึงบรรณารักษ์ในฐานะหนึ่งในผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการฝึกฝนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างความสามารถในการอ่าน ให้กับผู้อ่านตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ซึ่งเริ่มจากการสร้างนิสัยรักการอ่านจนกระทั่งการสร้างความสามารถในการอ่านให้กับเด็ก ขจัดปัญหาและอุปสรรคต่อการอ่านตลอดจนการสร้างสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลต่อการอ่านที่บ้านและที่โรงเรียน

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2536: 157) ได้กล่าวถึงบรรณารักษ์ในฐานะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านว่า คุรบรรณารักษ์มีหน้าที่โดยตรงต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมวัสดุการอ่าน คุรบรรณารักษ์จะต้องหาวิธีการต่างๆ ที่ทำให้วัสดุการอ่านในห้องสมุดได้ถูกใช้ถูกอ่าน ไม่เช่นนั้นแล้วห้องสมุดก็ไม่ต่างไปจากสุสานหนังสือ คุรบรรณารักษ์สามารถปลูกฝังนิสัยรักการอ่านได้โดย

1. ทำตัวให้เป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส นำเข้าหา และเต็มใจให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่นักเรียนและครูที่เข้าไปใช้ห้องสมุด
2. ต้องมีความขยันและอดทนในการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม และควรมีเวลาจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้มาก
3. ให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนวิชาต่างๆ ในการเตรียมการสอน โดยใช้ห้องสมุด
4. ช่วยเหลือนักเรียนในการใช้ห้องสมุดและการทำรายงาน
5. จัดห้องสมุดให้ดึงดูดความสนใจ เร้าใจให้อยากเข้าไปใช้

บรรณารักษ์เป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน ดังนี้ (รัตนาพร สวงวนประสาทพร และคนอื่นๆ 2545 : 13)

1. ติดตามความเคลื่อนไหวของหนังสือเด็ก แนะนำหนังสือที่เหมาะสมให้แก่เด็ก และนำมาไว้ในห้องสมุดตามโอกาส

2. เน้นความสำคัญของการอ่าน การใช้ห้องสมุด ให้แก่ครูและนักเรียน

3. พยายามโน้มน้าวให้ผู้ปกครองของนักเรียนเห็นความสำคัญของการที่เด็กในปกครองจะได้มีโอกาสอ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่า และควรได้อ่านเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพื่อจะได้รับความสะดวกใจใส่หรือความอนุเคราะห์จากผู้ปกครองอีกทางหนึ่ง

4. ปลุกฝังเจตคติที่ดีต่อการอ่าน สร้างความสนใจต่อการอ่านให้มีขึ้นในโรงเรียน เช่น การจัดให้มีการประกวดเล่าเรื่อง และการประกวดการอ่านทำนองเสนาะ เป็นต้น

5. วางนโยบายเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดอย่างทั่วถึง ให้นักเรียนได้หมุนเวียนใช้ห้องสมุดให้เป็นและใช้อย่างคุ้มค่า

เฟนนี (Fenn 2005) ได้กล่าวถึงแนวทางที่บรรณารักษ์ใช้ช่วยในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่

1. เสนอหนังสือที่วัยรุ่นต้องการอ่าน บรรณารักษ์ควรที่จะรู้ว่าวัยรุ่นต้องการอ่านหนังสือแบบไหน วัยรุ่นมักสนใจในตัวละครและเนื้อเรื่องที่มีเนื้อหาเพิ่มขึ้น บรรณารักษ์ควรตรวจสอบงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดซื้อหนังสือเหล่านั้น

2. ส่งเสริมการอ่านเพื่อให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน บรรณารักษ์ต้องรู้วิธีสอนให้เด็กรู้จักอ่านอย่างเพลิดเพลิน โดยการชักจูงให้มาห้องสมุดเพื่อมาดูและฟังเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสือ เช่น กิจกรรมวัยรุ่นอ่านยามบ่ายประจำสัปดาห์ เพื่อให้เด็กเข้ามาอ่านหนังสือที่มีเทปประกอบ (audio book) เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้รู้จักการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ ทำให้ไม่รู้สึกอายที่จะอ่านหนังสือ

3. แนะนำการอ่านที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่สอนให้ครู ห้องสมุดสามารถเป็นแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมให้กับการสอนในห้องเรียน เด็กสามารถอ่านหนังสือที่ให้ความรู้เพิ่มเติมจากตำราเรียน

4. ร่วมมือกับครูในการนำวรรณกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับหลักสูตรการสอน เช่น เมื่อครูต้องการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดในการสอน โครงการ บรรณารักษ์สามารถแสดงฐานข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ให้ครูเพื่อเพิ่มเติมมิติที่หลากหลายให้กับโครงการสอนนั้น

5. เสนอแหล่งสารสนเทศออนไลน์เพื่อเป็นส่วนประกอบของหลักสูตรการสอน ซึ่งเป็นแหล่งสารสนเทศออนไลน์ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน เพื่อส่งเสริมวรรณกรรมและสารสนเทศ ครูวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสามารถกระตุ้นให้เด็กเข้ามาในเว็บเพจของห้องสมุดเพื่อดูตัวอย่างการประยุกต์หัวข้อที่เรียนในห้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

6. ร่างกิจกรรมที่นักเรียนและครูสามารถทำร่วมกันได้

7. พัฒนากิจกรรมและนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน และเหตุการณ์ที่สำคัญในปัจจุบันเพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การอ่าน เช่นการจัดแสดงหนังสือประกอบเทพ จักรเทศกาลหนังสือของ Dr. Seuss เนื่องในโอกาสอายุครบ 100 ปี บรรณารักษ์ควรรู้ว่านักเรียนและผู้ใช้อื่นจะยืมหนังสือมากขึ้นเมื่อดูจากปกมากกว่าดูที่สัน

8. บรรณารักษ์สนทนากับผู้ใช้เกี่ยวกับหนังสือและการอ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพราะการช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องการอ่านอย่างเพลิดเพลินจะเป็นจุดเริ่มต้นของการอ่านแบบตลอดชีวิต

สรุปได้ว่า บรรณารักษ์เป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งและมีบทบาทหน้าที่โดยตรงต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้แก่ผู้ใช้ห้องสมุด โดยบรรณารักษ์ไม่เพียงแต่จะมีบทบาทในการจัดหาหนังสือและสื่อต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ อย่างทันสมัย แต่ยังคงก้าวให้ทันกับเรื่องราวและสื่อใหม่ๆ เพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของคนให้มีความน่าสนใจ บรรณารักษ์เป็นเสมือนตัวกลางในการเชื่อมผู้ใช้ห้องสมุดกับหนังสือให้มาพบกัน โดยมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้มีนิสัยรักการอ่าน ในท้ายที่สุดนอกจากบทบาทดังกล่าวแล้ว บรรณารักษ์ยังต้องคำนึงถึงบุคลิกภาพของตนเอง ซึ่งต้องเป็นมิตรกับผู้อื่น คุณสมบัตินี้ยังเป็นสิ่งเสริมให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเกิดความน่าสนใจและทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้สึกอยากเข้าร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาด้านคุณธรรมมีดังนี้

จิตติมา ธนะศักดิ์ศิริ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการสร้างเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กภาษาไทย ที่พิมพ์ระหว่างปี 2543 -2545 โดยทำการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 35 คน โดยให้ห้องเรียนหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองให้อ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์จำนวน 20 ชื่อเรื่อง และอีกห้องเรียนหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมโดยไม่ได้ให้อ่านวรรณกรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินคุณธรรมก่อนและหลังการทดลองผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่มีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น ส่วนนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์พบว่าหลังการ

ทดลองมีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าการที่เด็กได้รับการอ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาทางด้านคุณธรรมจะทำให้เด็กมีการพัฒนาคุณธรรมสูงมากขึ้นดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ โรงเรียน ควรที่จะส่งเสริมการจัดการอ่านเพื่อส่งเสริมคุณธรรมให้กับเด็ก

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ ละมัย กาญจนะประโชติ (2534: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาจริยธรรม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำ จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 อ่านหนังสือเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองภายหลังเข้าร่วมกิจกรรม แนะนำหนังสือ กลุ่มทดลองที่ 2 อ่านหนังสือเกี่ยวกับความมีวินัย ในตนเองอย่างเสรี เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ หนังสือสำหรับเด็ก 30 ชื่อเรื่อง แบบทดสอบความมีวินัยในตนเอง และแบบสังเกตความมีวินัยในตนเอง ผลการทดลองพบว่านักเรียนที่ได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะนำหนังสือมีการพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสูงชันกว่านักเรียนที่ได้รับการอ่านหนังสือเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองอย่างเสรี

การสร้างเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนนั้นย่อมต้องมีการศึกษาถึงวิธีการสร้างเสริมคุณธรรมด้วยวิธีต่างๆด้วย มีผู้วิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสร้างเสริมคุณธรรม ได้แก่

อับดุลการี สามะ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงผลของวิธีสอนต่างวิธีที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนไทยมุสลิม โดยศึกษาว่าถ้าให้นักเรียนไทยมุสลิมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรียนโดยการใช้นิทานและการอภิปรายกลุ่ม เรียนโดยใช้ตัวแบบ และการอภิปรายกลุ่ม และเรียนตามปกติ แล้วจะส่งผลให้นักเรียนไทยมุสลิมใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหรือไม่ และวิธีใดจะส่งผลให้นักเรียนไทยมุสลิมใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ได้ดีกว่ากัน

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนไทยมุสลิมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาค จากโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่มีนักเรียนไทยมุสลิมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไม่ต่ำกว่า 30 คน จาก 3 โรงเรียน ทั้งหมด 90 คน ซึ่งได้มาจากประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ นิทานที่ใช้พัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 5 เรื่อง ตัวแบบเพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 5 เรื่อง คำถามสำหรับพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ คู่มือการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 5 ฉบับ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายสไลด์ และเทปบันทึกนิทานและเสียงประกอบสไลด์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนไทยมุสลิมที่เรียนโดยใช้นิทานและ

การอภิปรายกลุ่ม มีการใช้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้นิทานและ การอภิปรายกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ และมีการใช้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่า นักเรียนไทยมุสลิมที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับนักเรียนไทยมุสลิมที่เรียน โดยใช้ตัว แบบและการอภิปรายกลุ่มมีการใช้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนไทยมุสลิม ที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการวิจัย การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้นิทานและการอภิปรายกลุ่มและ คิวแบบ สไลด์ประกอบเสียงและการอภิปรายกลุ่ม สามารถพัฒนาการใช้เหตุผลของนักเรียนได้ ครูผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางพิจารณาเลือกนำไปใช้ตามความเหมาะสมต่อไป

นอกจากนี้ การสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านทางวรรณกรรมสำหรับเด็กต้องมีการ พัฒนาสื่อและวรรณกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาวรรณกรรมที่มีประสิทธิภาพ โดย วรศักดิ์ ขันทอง (2544: บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหนังสือเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาที่มีการ นำเสนอเนื้อหาเป็นกรณีตัวอย่าง แล้วนำมาให้เด็กนักเรียนอ่านเพื่อเปรียบเทียบผลการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของนักเรียนก่อนและหลังการอ่านหนังสือเพิ่มเติม โดยใช้ แบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาตามเกณฑ์ของ โคลเบอร์กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลวัดกลุ่ม จำนวน 140 คน จากนั้นเรียงคะแนน แล้วนำ นักเรียนที่มีคะแนนน้อยที่สุดตามลำดับจำนวน 30 คน มาอ่านหนังสือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาเพิ่มเติม เมื่ออ่านจบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบอีกครั้ง ผลการวิจัยพบว่า ผลการทำแบบทดสอบวัดการ ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาที่มีการนำเสนอเนื้อหาเป็นกรณีตัวอย่างที่ผู้วิจัยพัฒนา ขึ้น หลังการทดลองนักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ จะเห็นได้ว่า การใช้วรรณกรรม สำหรับเด็กที่สอดแทรกคุณธรรมด้านต่างๆ นั้น ส่งผลให้เด็กที่ได้อ่านวรรณกรรมเหล่านั้นมี คุณธรรมและเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นกว่าช่วงก่อนการทดลอง และที่สำคัญที่เห็น ได้อย่างชัดเจน คือ การอ่านวรรณกรรมที่สอดแทรกคุณธรรมต่างๆ ที่มีการแนะนำการอ่านและการใช้กิจกรรม ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านนั้น จะช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความอยากอ่าน และส่งผลให้เด็กเกิดความ อยากอ่านและ เกิดการพัฒนาคุณธรรมสูงขึ้นในท้ายที่สุด นอกจากวรรณกรรมที่สอดแทรกคุณธรรม การแนะนำการอ่านและกิจกรรมรูปแบบต่างๆแล้ว การคิดค้นเพื่อพัฒนาหนังสือที่สอดแทรก คุณธรรมและจริยธรรมก็ยังคงสำคัญควบคู่กัน

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาด้านคุณธรรมมีดังนี้

บาซิกาลูพา (Bacigalupa 2005: abstract) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจของเด็กนักเรียนระดับอนุบาลต่อนิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเข้าสังคม เขาได้ศึกษาถึงผลกระทบของวรรณกรรมต่อคุณธรรมและจริยธรรมของเด็ก และศึกษาว่าเด็กเข้าใจคุณธรรมและจริยธรรมเหล่านั้นผ่านวรรณกรรมได้อย่างไร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้แก่เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลที่ผู้ปกครองฝากเลี้ยงหลังเวลาโรงเรียนเลิก เด็กได้รับฟังและอภิปรายเกี่ยวกับวรรณกรรมที่มีเนื้อหาด้านคุณธรรมต่างๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี และความมีน้ำใจ หลังจากการฟังและอภิปรายวรรณกรรมต่างๆแล้ว เด็กจะได้อาสาถ่ายภาพทอดถึงวรรณกรรมที่ได้ฟัง ภาพที่เด็กวาดออกมาจะถูกนำมาวิเคราะห์ถึงหลักการเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในคุณธรรมและจริยธรรมที่แฝงอยู่ในวรรณกรรมของเด็ก

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเด็กสามารถเข้าใจวรรณกรรมในระดับปานกลาง โดยสามารถแยกพฤติกรรมดีและเลวของตัวละครได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อถามถึงเหตุผลในการแยกแยะความดีและความเลว เด็กจะมีเหตุผลแตกต่างกันไปจากเนื้อหาในวรรณกรรม

แคมป์เบลล์ (Campbell 2007: abstract) ได้ศึกษาเรื่องการใช้บทกลอนเพื่อบำบัดผู้พิการ ผู้วิจัยใช้หนังสือบทกลอนเพื่อเปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่นในตนเองและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นก่อนและหลังการทดลอง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า การใช้บทกลอนเป็นวิธีการที่จะแสดงให้เห็นถึงความคิดและความรู้สึกของตนเอง กลุ่มตัวอย่างในการทดลองเป็นผู้พิการ 24 คน ได้มาจากสาม แบ่งกลุ่มการทดลองเป็น กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มให้อ่านหนังสือบทกลอน และกลุ่มควบคุมอีก 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มรอรับการบำบัด กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มทำแบบทดสอบก่อนการทดลองและทำแบบทดสอบอีกครั้งหลังการทดลองแล้ว 3 เดือน การบำบัดแบ่งเป็น 12 ครั้งครั้งละ 1 ชั่วโมง การวิเคราะห์ทางสถิติใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการทดสอบค่าที่ผลการทดลองพบว่า การบำบัดด้วยหนังสือบทกลอนสามารถลดปัญหาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองของผู้พิการได้

สโคจิน (Scogin 1998: abstract) ได้วิจัยเรื่องการเรียนรู้การวัดค่าการบำบัดความเศร้า ศึกษาโดยการทดสอบเชิงจริยธรรมด้วยการบำบัดด้วยหนังสือ ผู้วิจัยใช้หนังสือมาบำบัดผู้ป่วยที่เป็นโรคเศร้าซึมในวัยผู้ใหญ่ ผู้วิจัยได้คัดเลือกหนังสือที่มีเนื้อหาที่ทำให้เกิดความรู้สึกดีและมีความสุข จำนวน 57 เล่ม มาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 99 คน โดยกลุ่มทดลองใช้การบำบัดด้วยหนังสือและกลุ่มควบคุม ซึ่งสุ่มมาจาก 22 ชุมชน โดยไม่ได้ให้อ่านหนังสือเพื่อบำบัดความเศร้า หลังการบำบัดความเศร้าด้วยหนังสือที่มีเนื้อหาดีและให้ความสุขแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบ พบว่า

กลุ่มทดลองที่ได้อ่านหนังสือเพื่อบำบัดความเศร้าจะมีคะแนนจากการทดสอบสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการบำบัดด้วยหนังสือ

นัคซิโอ (Nuccio 1997: abstracts) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการใช้หนังสือบำบัดความเชื่อมั่นในตนเอง และพฤติกรรมในห้องเรียนของนักเรียนเกรด 3 ที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกัน การศึกษาครั้งนี้เพื่อตัดสินว่าการใช้หนังสือให้เด็กอ่านจะสามารถช่วยให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงขึ้นและมีพฤติกรรมในห้องเรียนดีขึ้น กลุ่มตัวอย่างในการทดลองได้แก่เด็กเกรด 3 จากห้องเรียนต่างๆ ทั้งหมด 12 ห้อง นักเรียนถูกแบ่งเป็นกลุ่มที่ครอบครัวแตกแยกและครอบครัวที่สมบูรณ์ โดยข้อมูลครอบครัวที่ได้มา เป็นข้อมูลที่ได้รับจากผู้ปกครองนักเรียนที่อนุญาตให้ทำการทดลอง กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่มและกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนจะได้อ่านหนังสือนิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการหย่าร้าง โดยมีผู้วิจัยช่วยแนะนำในการอ่าน ใช้เวลาในการอ่านหนังสือ 1 วันต่อสัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ ระหว่างการทดลองมีการอภิปรายหนังสือทุกเล่มหลังจากอ่านจบ หลังจากการบำบัดเสร็จสิ้น นักเรียนจะทำแบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง (Coppersmith Self-esteem Inventory) และการประเมินจากครู กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้กระบวนการเช่นเดียวกับกลุ่มทดลองที่ 1 แต่หนังสือเป็นหนังสือนิทานที่เขียนด้วยผู้แต่งที่ได้รับรางวัลอย่างหลากหลาย กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่านหนังสือนิทาน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ MANOVA เปรียบเทียบผลการทดลองทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่นในตนเองและพฤติกรรมในห้องเรียนของทั้ง 3 กลุ่ม ผลการทดลองไม่พบความแตกต่างระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม

ราพี (Rapee 2006: abstract) ได้ศึกษาเรื่องผลของการบำบัดเด็กที่ป่วยเป็นโรคความกังวลผ่านการใช้นิยาย โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้ทำการบำบัด กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มเด็กที่มีความกังวลซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 6-12 ปี พร้อมทั้งผู้ปกครองเด็ก กลุ่มการทดลองแบ่งเป็นกลุ่มที่กำลังรอรับการบำบัดซึ่งมีเพียงผู้ปกครองในการบำบัด และกลุ่มที่ได้รับการบำบัดด้วยหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าการใช้นิยายและการช่วยเหลือจากผู้ปกครองมีส่วนในการช่วยบำบัดเด็กแต่ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับกลุ่มที่ได้รับการบำบัดซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญอยู่ด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า 15 เปอร์เซ็นต์ของเด็กที่ได้รับการบำบัดด้วยหนังสือและความช่วยเหลือจากผู้ปกครองนั้นหายจากโรคความกังวลหลังจากผ่านการวินิจฉัยในสัปดาห์ที่ 12 และ 24

ฟลอยด์ (Floyd 2006: abstract) ได้ติดตามผลการทดลองหลังจากทำการทดลองมา 2 ปี โดยศึกษาความเที่ยงของการบำบัดหลังจากการบำบัดผู้ป่วยด้วยโรคซึมเศร้าของควินซ์รา ผู้วิจัยได้ติดตามผลการบำบัดกับกลุ่มทดลอง 23 คนจากปี 2004 โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการ

ทดลอง ใช้มาตราวัดความเศร้าแบบ ฮามิลตัน (Hamilton) และ เจอเรียทริก ดีเพรสชันสเคล (Geriatric Depression Scale) ผลการทดสอบพบว่าคะแนนก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

อัลท์แมน (Altman 1974: 285-287 อ้างถึงใน วิมล อยู่ไว 2527: 26) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หนังสือเพื่อสร้างและพัฒนาความภูมิใจตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับคะแนนจากแบบสอบถามวัดความภูมิใจตนเองต่ำสุด จำนวน 18 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกจะได้รับคำแนะนำในการอ่านหนังสือจากบรรณารักษ์ตลอดเวลาการทดลอง กลุ่มที่สองจะได้รับหนังสือชุดเดียวกับกลุ่มแรก แต่จะได้รับคำแนะนำเพียงครั้งเดียวตลอดการทดลอง ส่วนกลุ่มที่สามได้รับหนังสือเพียงอย่างเดียว ไม่ได้รับคำแนะนำใดๆ ผลของคะแนนหลังการทดลองของทั้ง 3 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่ากลุ่มทดลองที่ 1 แรกมีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นกว่ากลุ่มอื่นๆ

ดันแลพ (Dunlap 2005: abstract) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาจริยธรรมผ่านสื่อวิดีโอ โดยทำการศึกษาถึงผลกระทบของสื่อผสม ได้แก่ ภาพยนต์ โทรทัศน์ และเพลง โดยมุ่งศึกษาถึงผลกระทบด้านบวกของสื่อ การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นและแสดงให้เห็นว่าสื่อสามารถเป็นประโยชน์ต่อเด็กอย่างมาก หากมีการจัด โปรแกรมซึ่งไม่เพียงแต่ให้ความบันเทิงเท่านั้น แต่ต้องมีการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมลงไปในเรื่องเหล่านั้นด้วย เช่น ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์ และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ เด็กอายุ 6 ถึง 10 ขวบ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อ ใช้การสัมภาษณ์กลุ่ม โดยสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับเรื่องของสิ่งที่สื่อนำเสนอและข้อคิดที่ได้จากการบริโภคสื่อ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สื่อ ซึ่ง ได้แก่ ภาพยนต์ โทรทัศน์ และเพลง มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณธรรมในระดับน้อย โดยเด็กจะเรียนรู้คุณธรรมจากผู้ปกครอง ครูและโรงเรียนมากกว่า จากผลการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาคุณธรรมแก่เด็กโดยการจัดเสนอสื่อต่างๆ เช่น ภาพยนต์ โทรทัศน์ และเพลง ที่มีเนื้อหาทั้งความบันเทิงและคุณธรรมควบคู่กัน

เชชท์แมน (Shechtman 1999: abstract) ได้ศึกษาเรื่องการบำบัดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กด้วยหนังสือ โดยได้ทำการทดลองเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมความก้าวร้าวของเด็ก กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองประกอบด้วยเด็กชาย 5 คนใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการทดลอง มีแผนการสอนและความช่วยเหลือจากผู้วิจัย สำหรับกลุ่มควบคุมให้อ่านหนังสือด้วยตนเอง ผลการทดลองพบว่ากลุ่มควบคุมที่อ่านหนังสือด้วยตนเอง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความก้าวร้าว ในขณะที่กลุ่มทดลองที่ใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการทดลอง มีแผนการสอนและความช่วยเหลือจากผู้วิจัย มีพฤติกรรมความก้าวร้าวลดลง

ซูกาโร (Zucaro 1972: abstract) ศึกษาเรื่องการใช้หนังสือบำบัดเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักเรียนเกรด 6 ที่มีต่อชาวนิโกร ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนชาวผิวขาวที่มีต่อชาวนิโกร หลังจากการอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาวอเมริกันนิโกร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนผิวขาวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยมีกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1ให้อ่านหนังสือเกี่ยวกับอเมริกันนิโกรและมีการอภิปรายหนังสือ ส่วนกลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านหนังสือแบบเดียวกันกับกลุ่มทดลองที่ 1 ด้วยตนเองแต่ไม่มีการอภิปรายหนังสือ สำหรับกลุ่มควบคุม ไม่ได้ให้อ่านหนังสือ หลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้อ่านหนังสือและมีการอภิปรายมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ที่ได้อ่านหนังสือด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่านหนังสือ ไม่พบความเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

สตริงเกอร์ (Stringer 2003: abstract) ได้วิจัยเรื่องความร่วมมือระหว่างครูประจำชั้นและที่ครูปรึกษาในการใช้หนังสือหมุนเวียนให้นักเรียนอ่านเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตัวเอง ผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในรัฐเทนเนสซีแห่งหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยในระหว่างการทดลองใช้ประชากรทั้งหมด 26 คน แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกมีนักเรียน 12 คนและมีครูที่กำลังศึกษาด้านการอ่านจากมหาวิทยาลัย และกลุ่มที่ 2 มี 16 คนและมีครูที่ศึกษาด้านการให้คำปรึกษามาดูแล ทั้ง 2 กลุ่มได้รับการหมุนเวียนหนังสือและดูแลโดยครู และมีครูที่ปรึกษาหลักคนหนึ่งมาคอยดูแลทั้ง 2 กลุ่มเมื่อเด็กต้องการคำอธิบายและอภิปรายหนังสือด้วย หนังสือที่นำมาใช้ในการทดลองเป็นหนังสือที่ได้รับการคัดเลือกว่าเหมาะสมกับวัยของเด็กและมีเนื้อหาที่สอดคล้องด้วยเรื่องของการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเอง การทดลองนี้ใช้เวลา 2 เดือน การทดสอบการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองใช้แบบทดสอบ Tennessee – Self-concept Scale ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ผลการทดลองพบว่าคะแนนก่อนการทดสอบและหลังการทดสอบของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ทูดาห์ล (Todahl 1998: abstract) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการใช้หนังสือและการอภิปรายหนังสือของผู้ปกครองเพื่อสร้างการยอมรับในเรื่องของความตายแก่เด็ก กลุ่มตัวอย่างได้แก่เด็กหญิง 16 คน เด็กชาย 13 คน อายุระหว่าง 4 ถึง 5 ขวบ และผู้ปกครองของเด็กเหล่านั้น การแบ่งกลุ่มแบ่งโดยการสุ่มโดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ครอบครัวที่อยู่ในกลุ่มทดลองจะได้อ่านหนังสือซึ่งผู้วิจัยเป็นคนจัดมาให้ โดยมีหลักสูตรการสอนและการอภิปรายเกี่ยวกับความตายด้วย การทดลองมีทั้งหมด 14 ครั้ง แต่ครั้งใช้เวลา 15-20 นาที โดยทำการทดลองที่บ้านของกลุ่มทดลองเองตลอด 5 สัปดาห์ หลังการทดลอง เด็กทั้ง 2 กลุ่มได้รับการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัย ผลการวิเคราะห์โดยสถิติ t-test ไม่พบความแตกต่างระหว่างเด็กทั้ง 2 กลุ่ม

สเปียร์ (Spear 1996: abstract) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการใช้หนังสือเพื่อบำบัดความเชื่อมั่นของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองเปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่เด็กที่มีความสามารถพิเศษ 26 คนจากชั้นเกรด 4 และ 5 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่กลุ่มทดลอง 17 คนและกลุ่มควบคุม 9 คน ทั้งสองกลุ่มทำแบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองทั้งก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบ Self-esteem Inventory (SEI) โดยกลุ่มทดลองจะได้อ่านนิทานที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง และมีการอภิปรายนิทานในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ผลการทดลองไม่พบความแตกต่างของระดับความเชื่อมั่นในตนเองระหว่างทั้ง 2 กลุ่ม

กรีน (Green 1988: abstract) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการใช้หนังสือเพื่อบำบัดความเชื่อมั่นในตนเองเด็กเชื้อสายเม็กซิกัน-อเมริกัน ที่มีอายุระหว่าง 10-11 ปี ผู้วิจัยได้ทำการทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นความสำคัญของการใช้หนังสือในการเสริมความเชื่อมั่นในความคิดตนเอง และเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบการทดลองในการใช้หนังสือเพื่อการบำบัดให้เกิดความเชื่อมั่นในความคิดของตนเองต่อไป กลุ่มทดลองเป็นเด็กสัญชาติเม็กซิกัน-อเมริกันที่มีอายุระหว่าง 10-11 ปี กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการทดลองผู้วิจัยใช้แผนการสอนเกี่ยวกับการบำบัดด้วยหนังสือโดยมีกิจกรรมดังนี้ 1.การดูภาพยนตร์เกี่ยวกับการบำบัดด้วยหนังสือ 2.นักเรียนฟังครูอ่านหนังสือ 12 เล่ม 3. นักเรียนอ่านหนังสือด้วยตนเอง โดยเป็นหนังสือที่ครูเลือกให้อ่าน 4. การอภิปรายหนังสือในกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้นำการอภิปราย การประเมินผลกิจกรรมใช้ Piers-Harris Children's self concept scale (PHCSCS) และข้อมูลโดยรวมของการประเมินพฤติกรรม ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าการใช้หนังสือสามารถเพิ่มความเชื่อมั่นในความคิดตนเองอย่างมีนัยสำคัญ โดยเด็กเปลี่ยนแปลงความคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านความเชื่อมั่นเกี่ยวกับตนเอง ความรู้สึก ความสุข และความพอใจของตนเอง และยังสามารถเข้าใจความชอบ คุณลักษณะ และภาพลักษณ์ของตนเองด้วย

ในการพัฒนาคุณธรรมของเด็กนั้นนอกจากการใช้สื่อต่างๆแล้วยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมของเด็กดังนี้

มิชาลิก (Michalik 2005: abstract) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางคุณธรรมของวัยรุ่น โดยศึกษาด้านการเลี้ยงดูจากพ่อแม่และด้านสังคม โดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูของพ่อแม่ การสร้างเสริมความรู้สึกอารมณ์ของพ่อแม่ และพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็ก 214 คน แบ่งเป็น 2 ช่วงอายุ ได้แก่ ช่วง 4.5 ถึง 8 ขวบ (หรือช่วง T1) และ ช่วง 12 ถึง 16 ขวบ (หรือช่วง T3) ผลการวิจัยพบว่า โดยทั่วไปแล้วรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูของพ่อแม่ การสร้างเสริมความรู้สึกอารมณ์ของพ่อแม่ และ

พฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กนั้นเกิดขึ้นตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงวัยรุ่น การสร้างเสริมความรู้สึกและอารมณ์ของพ่อแม่ทางบวกจะทำให้คุณธรรมด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กเป็นไปในทางบวกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเพศหญิง นอกจากนี้ปัจจัยทางบ้านที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมแล้ว ทางโรงเรียนก็เป็นปัจจัยที่สำคัญโดยเฉพาะครู ออสกัททอป (Osguthorpe 2006: abstract) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางคุณธรรมของครูและการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน ซึ่งเขาเห็นว่าเป็นความสัมพันธ์ที่มองข้ามไปในการศึกษาปัจจุบัน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการแสดงออกถึงคุณธรรมของครูมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน โดยครูควรมีการแสดงถึงคุณธรรมในชั้นเรียน มีการเตรียมการสอนด้านจริยธรรม และเป็นผู้มีลักษณะทางคุณธรรมโดยแท้จริง โดยไม่เพียงแต่สอนให้เด็กเป็นผู้มีคุณธรรมที่ดีเท่านั้น แต่ครูต้องเป็นผู้มีคุณธรรมประจำใจด้วย

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศจะเห็นได้ว่าผลการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการใช้วรรณกรรมที่สอดแทรกคุณธรรม ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางจริยธรรมและคุณธรรมสูงขึ้น นอกจากวรรณกรรมแล้วคุณภาพของวรรณกรรมที่ผลิตออกมาก็ยังส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมของเด็กด้วย สิ่งสำคัญที่มีความสำคัญต่อการอ่านเพื่อพัฒนาคุณธรรมนั้นยังขึ้นอยู่กับบุคคลแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครู ที่เป็นตัวอย่างและต้นแบบให้เด็กเห็น และซึมซับพฤติกรรม ส่งผลให้การอ่านเพื่อพัฒนาคุณธรรมได้ผลดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศต่างมีความสอดคล้องกันในด้านของรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง และผลการวิจัย โดยเป็นการทดลองใช้วรรณกรรมกับเด็กเพื่อวัดผลการพัฒนาคุณธรรมในด้านต่างๆ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่าน ตัววรรณกรรมในด้านคุณภาพ และสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการอ่านด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดแหล่งข้อมูลและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การคัดเลือกและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดแหล่งข้อมูลและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูล ได้แก่ วรรณกรรมภาษาไทย สำหรับเด็กอายุ 9- 12 ปี ที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2549 จำนวน 30 ชื่อเรื่อง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 3 ห้องเรียนจากทั้งหมด 5 ห้องเรียน โดยใช้คะแนนเฉลี่ยจากปีการศึกษา 2549 ของห้องเรียน 3 ห้องที่มีค่าใกล้เคียงกัน จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากเพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่ได้ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน

2. การคัดเลือกและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชิ้น ได้แก่

- 2.1 วรรณกรรมสำหรับเด็กที่ส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ

2.2 แบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละ

2.3 แบบติดตามผลหลังการอ่าน

2.1 **วรรณกรรมสำหรับเด็กที่ส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ มีขั้นตอนการคัดเลือกวรรณกรรมดังต่อไปนี้**

2.1.1 **ผู้วิจัยทำการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเด็กจากแหล่งต่างๆดังนี้**

1) **สำนักพิมพ์ ได้แก่** ร้านหนังสือสำนักพิมพ์แม็ค, ร้านบ้านเด็กสำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก และสำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์

2) **ร้านจำหน่ายหนังสือ ได้แก่** ร้านหนังสือแพรวพิทยาสาชาเซ็นทรัลลาดพร้าว ร้านหนังสือซีเอ็ดบุ๊คเซนเตอร์ สาขาอ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ร้านหนังสือนายอินทร์ สาขาเดอะมอลล์ งามวงศ์วาน จ.นนทบุรี และร้านหนังสือดอกหญ้า สาขาอ. เมือง จ.บุรีรัมย์

3) **ศูนย์หนังสือ ได้แก่** ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

4) **แคตตาล็อกหนังสือประจำปี 2549** จากสำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก และสำนักพิมพ์แปลน ฟอรั คิดส์

5) **ห้องสมุดสถาบันต่างๆ ได้แก่** ห้องสมุดระดับประถมศึกษา โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ กรุงเทพฯ และสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

6) **เว็บไซต์ต่างๆ ได้แก่** www.ffc.or.th, www.siamnovella.com, www.kidsquare.com, www.thaibby.in.th, www.puendee.com, www.chulabook.com และ <http://www.nanmeebooks.com>

2.1.2 **ผู้วิจัยรวบรวมวรรณกรรมที่ตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2549** จากแหล่งต่างๆข้างต้น แล้วอ่านเนื้อหาอย่างคร่าวๆ เพื่อคัดเลือกวรรณกรรมเล่มที่มีคุณธรรมด้านการเสียสละแทรกอยู่

2.1.3 **ผู้วิจัยอ่านวรรณกรรมที่คัดเลือกมาอย่างคร่าวๆ และจัดทำบรรณนิทัศน์ได้ทั้งหมด 70 ชื่อเรื่อง และคัดให้เหลือ 60 ชื่อเรื่อง** โดยคัดเลือกวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมด้านการเสียสละ มีเนื้อหาไม่ซับซ้อน มีความยาวไม่มากจนเกินไป และเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของเด็กวัย 9-12 ปี

2.1.4 **จากนั้นผู้วิจัยนำบรรณนิทัศน์ 60 ชื่อเรื่องไปคัดเลือกวรรณกรรมที่เหมาะสมอีก 2 ขั้นตอนคือ** ขั้นตอนแรกให้บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดระดับประถมศึกษาคัดเลือก

ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กคัดเลือกวรรณกรรมที่จะใช้ในการทดลองให้เหลือ 30 ชื่อเรื่องเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองต่อไป

2.1.5 การคัดเลือกวรรณกรรมในขั้นแรก ผู้วิจัยได้ติดต่อขอให้บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดระดับประถมศึกษาเข้ามาช่วยคัดเลือกทั้งหมด 3 ท่าน ได้แก่

- 1) นางสาวลักขณา เถาว์ทิพย์ บรรณารักษ์ฝ่ายหนังสือภาษาไทย โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ กรุงเทพฯ
- 2) นางสาววีณา โพไพจิต บรรณารักษ์ โรงเรียนนานาชาติซุสบีวีรี
- 3) นางสาวสมฤทัย เสรีผล บรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

วิธีการในการคัดเลือกวรรณกรรม ผู้วิจัยทำบรรณานิทัศน์และจัดหาตัวเล่มวรรณกรรมที่ได้จัดทำบรรณนิทัศน์ทั้ง 60 ชื่อเรื่องเรื่องละ 3 เล่มเพื่อให้บรรณารักษ์ทั้ง 3 ท่านได้อ่านและให้คะแนนวรรณกรรม จากนั้นผู้วิจัยได้จัดทำใบลงคะแนนวรรณกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยช่องการให้คะแนนแก่วรรณกรรมทั้งหมด 60 ช่อง แต่ละชื่อเรื่องจะแบ่งการลงคะแนนเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คุณธรรม แบ่งคุณธรรมออกเป็น 4 ด้านตามคำจำกัดความของ บรรทม มณีโชติ (2530 : 6-7) คุณธรรมแต่ละด้านจะมีคะแนนด้านละ 10 คะแนน ผู้ลงคะแนนให้คะแนนวรรณกรรมแต่ละเล่ม โดยให้คะแนนคุณธรรมแต่ละด้าน ตั้งแต่ 0-10 คะแนน หากวรรณกรรมเล่มใดไม่ปรากฏคุณธรรม ให้ผู้ลงคะแนนทำเครื่องหมาย / ในช่อง *ไม่ปรากฏคุณธรรม*

ส่วนที่ 2 การประเมินหนังสือ แบ่งการลงคะแนนเป็น 5 ด้านใน 5 ช่อง ตามเกณฑ์การประเมินหนังสือสำหรับเด็กของนงนารถ ชัยรัตน์ (2542 : 19) โดยประเมินจากความเหมาะสมกับวัย ภาษา ภาพประกอบ รูปเล่มและราคา การลงคะแนนในส่วนของการประเมินหนังสือนี้ ผู้ลงคะแนนจะเขียนตัวเลขคะแนนจากระดับคะแนน 0-3 ระดับตามเกณฑ์ดังนี้

0 คะแนน	สำหรับ	ไม่ดี
1 คะแนน	สำหรับ	ดีพอใช้
2 คะแนน	สำหรับ	ดี
3 คะแนน	สำหรับ	ดีมาก

2.1.6 เมื่อได้รับใบลงคะแนนวรรณกรรมจากบรรณารักษ์ทั้ง 3 ท่านกลับมาแล้ว ผู้วิจัยจึงนำเอาใบลงคะแนนของทั้ง 3 ท่านมาคำนวณหาคะแนนรวมของวรรณกรรมแต่ละเล่ม โดยการคำนวณคะแนนจากใบลงคะแนนแต่ละส่วนมีดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณธรรม เป็นส่วนที่บรรณารักษ์ได้ให้คะแนนคุณธรรมแต่ละด้านที่ สอดแทรกในวรรณกรรมแต่ละเล่มตั้งแต่ 0-10 คะแนน และขีดเครื่องหมาย / ในช่องไม่ปรากฏ คุณธรรมแก่วรรณกรรมที่ไม่ปรากฏคุณธรรมด้านใดเลย ในส่วนนี้จะมีคะแนนเต็ม 40 คะแนน

ส่วนที่ 2 การประเมินหนังสือ เป็นส่วนที่บรรณารักษ์ให้คะแนนหนังสือตามเกณฑ์การ ประเมิน 5 ด้าน ตามระดับคะแนน 0-3 คะแนน ในส่วนนี้จะมีคะแนนเต็ม 15 คะแนน

ผู้วิจัยนำเอาคะแนนจากทั้ง 2 ส่วนของใบลงคะแนนวรรณกรรมซึ่งมีคะแนนเต็ม 55 คะแนนของบรรณารักษ์ทั้ง 3 ท่านมารวมกัน แล้วจัดลำดับจากคะแนนสูงสุดลงไปหาคะแนนต่ำสุด และคัดเลือกวรรณกรรมชื่อเรื่องที่ได้คะแนนลำดับที่ 1- 40 เพื่อนำมาเป็นวรรณกรรมที่จะนำไปให้ ผู้เชี่ยวชาญชั้นที่ 2 คัดเลือกให้เหลือ 30 ชื่อเรื่องต่อไป

2.1.7 ผู้วิจัยนำตัวเล่มวรรณกรรมและบรรณนิทัศน์ทั้ง 40 ชื่อเรื่อง ที่ผ่านการ คัดเลือกเบื้องต้นจากบรรณารักษ์ทั้ง 3 ท่าน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กอีก 3 ท่าน ได้คัดเลือกให้เหลือ 30 ชื่อเรื่อง พร้อมทั้งแนบใบลงคะแนนวรรณกรรมไปด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้าน วรรณกรรมสำหรับเด็ก 3 ท่าน ได้แก่

- 1) รศ. ธิดา โมสิกรัตน์ อาจารย์แขนงวิชาไทยศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- 2) อาจารย์จารุณี สุปิ่นะเจริญ อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
- 3) อาจารย์ทักษพร จินตพยุกุล อาจารย์ภาควิชาสารสนเทศศาสตร์และ บรรณารักษศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2.1.8 เมื่อผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กทั้ง 3 ท่านลงคะแนนคัดเลือก วรรณกรรมที่เหมาะสมแล้ว นำใบลงคะแนนวรรณกรรมของทั้ง 3 ท่านมารวมคะแนนตามวิธีการใน ข้อ 2.1.6 แล้ว จัดลำดับจากคะแนนสูงสุดลงไปหาคะแนนต่ำสุด และคัดเลือกวรรณกรรมชื่อเรื่อง ที่ได้คะแนนลำดับที่ 1- 30 เพื่อนำมาเป็นวรรณกรรมที่ใช้ในการทดลอง

2.1.9 ผู้วิจัยจัดซื้อวรรณกรรมที่จะใช้ในการทดลองทั้ง 30 ชื่อเรื่องเพิ่มเติม เป็น เรื่องละ 4 ฉบับ เพื่อเตรียมให้เพียงพอกับกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม

2.2 แบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียดสี

2.2.1 ศึกษาคำจำกัดความของคุณธรรมด้านการเสียดสีของบรรทม มณี โชติ (2530: 6-7) ซึ่งให้คำจำกัดความของการเสียดสีไว้ 4 ด้าน ได้แก่

- 1 การให้ปัน หมายถึง การช่วยเหลือหรือให้ผู้อื่นในด้าน ทรัพย์ สิ่งของ ความรู้และแรงงาน
- 2 การเห็นแก่ส่วนรวม หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม
- 3 ความมีน้ำใจ หมายถึง การมีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูด และการกระทำโดยให้กำลังใจ และแสดงความเห็นใจผู้อื่น
- 4 การไม่เอาเปรียบผู้อื่น หมายถึง การสละทรัพย์ สิ่งของ และแรงงานของตนเท่ากับหรือมากกว่าผู้อื่น

**2.2.2 ศึกษาระดับพัฒนาการทางจริยธรรมจากผลการประชุมคณะกรรมการ
โครงการศึกษาจริยธรรมไทยของกรมวิชาการ** ซึ่งแบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะ
โครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทยออกเป็น 4 ระดับเรียงจากระดับต้นไปหาระดับสูง (กรม
วิชาการ. 2524: 7-9 อ้างถึงในยอดวิทย์ เครือวรรณ. 2538: 16) ดังนี้

- ระดับที่ 1 ระดับที่ยึดผลประโยชน์บางประการของตนเองเป็นใหญ่
- ระดับที่ 2 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นที่ใกล้ชิด เช่น ญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท
- ระดับที่ 3 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ หรือ มนุษยชาติ
- ระดับที่ 4 ระดับเพื่ออุดมคติสากล เพื่อความถูกต้องดีงามอันเป็นอุดมคติ หรืออุดมการณ์ในจิตใจ ทำความดีเพื่อความดี

**2.2.3 ศึกษาตัวอย่างการสร้างแบบทดสอบจากการศึกษาคุณภาพของ
แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิดสถานการณ์** ที่มีรูปแบบการตอบต่างกันของ
ยอดวิทย์ เครือวรรณ (2538: 68-81)

**2.2.4 นำข้อมูลที่ศึกษามาสร้างเป็นข้อคำถามโดยใช้สถานการณ์ที่มีรูปแบบการ
ตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ ทั้งหมด 60 ข้อ** แบ่งข้อคำถามเป็นการเสียสละ
ด้านการให้ปัน 15 ข้อ การเห็นแก่ส่วนรวม 15 ข้อ ความมีน้ำใจ 15 ข้อ และ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น
15 ข้อ

2.2.5 ตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ มี 5 ตัวเลือก ซึ่ง 4 ตัวเลือกสอดคล้อง
กับระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะ โครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย และอีก 1

ตัวเลือกจะเป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยการให้คะแนน แต่ละข้อมี
น้ำหนักคะแนนของตัวเลือกและเหตุผลเป็น 0, 1, 2, 3, และ 4 โดยยึดหลักดังนี้

(ขอควิทย์ เครือวรรณ 2538: 34)

- ให้ 4 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับอุดมคติ
- ให้ 3 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่
- ให้ 2 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด
- ให้ 1 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์บางประการของตนเอง

ให้ 0 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่เป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีความเสียสละ

2.2.6 ผู้วิจัยจัดทำแบบประเมินแบบทดสอบ โดยแบ่งการประเมินออกเป็นคุณธรรมด้านการเสียสละ 4 ด้านตามคำจำกัดความด้านละ 15 ข้อ แบบประเมินจะมีช่องให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย / ถูกตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในช่อง ใช่ หรือ ไม่แน่ใจ หรือ ไม่ใช่ และช่องข้อเสนอนั้นตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ผู้วิจัยได้ปรับแก้ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อไป

2.2.7 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วจำนวน 60 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่าเนื้อหาข้อคำถามและคำตอบในแต่ละข้อสอดคล้องกับคำจำกัดความของคุณธรรมด้านการเสียสละและระดับการพัฒนาจริยธรรมหรือไม่ แล้วกรอกรายละเอียดการประเมินลงในแบบประเมินแบบทดสอบ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาทั้งหมด 3 ท่าน ได้แก่

- 1) **ดร.วัลภา สบายยิ่ง** หัวหน้าฝ่ายแนะแนวการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- 2) **ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร** อาจารย์ประจำแขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- 3) **รศ.ดร. รุ่งแสง อรุณ ไพโรจน์** หัวหน้าภาควิชาปรัชญาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2.8 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินแบบทดสอบมาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคัดเลือกข้อคำถามที่ได้ความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ของความเห็น ถือว่าเป็นข้อคำถามที่มีคุณภาพ ถ้าข้อใดผู้เชี่ยวชาญเห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไข หรือลงความเห็นว่ามีปัญหา ผู้วิจัยทำการ

ปรับแก้ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปใช้คัดเลือกเป็นข้อทดสอบต่อไป โดยคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านการเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญให้เหลือข้อคำถามด้านการเสียดสีที่มีคุณภาพที่สุด ด้านละ 8 ข้อ ซึ่งรวมข้อคำถามทั้งหมดมี 32 ข้อคำถาม

2.2.9 นำแบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียดสีที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 32 ข้อ เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและทดลองหาค่าความเที่ยงต่อไป

2.2.10 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่แก้ไขและผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์แล้วทั้ง 32 ข้อ นำไปจัดเรียงสลับข้อใหม่ ให้ข้อคำถามสลับคุณธรรมทั้ง 4 ด้านอยู่คู่ละกัน จากนั้นจึงทำการสลับตัวเลือกในแต่ละข้อ

2.2.11 นำแบบทดสอบที่ได้จากข้อ 2.2.10 ไป pretest เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่มีลักษณะคล้ายกับโรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ โดยเป็นโรงเรียนในกำกับของรัฐบาล มีที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน และมีผลการเรียนใกล้เคียงกัน โดยได้รับข้อมูลพื้นฐานจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้โรงเรียนเขตการทางสงเคราะห์ 5 (ไทรคามลิตธิศิลป์) เพื่อทำการทดลองแบบทดสอบ

2.2.12 ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตทดลองเครื่องมือจากบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขออนุญาตทดลองเครื่องมือ และยื่นต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนเขตการทางสงเคราะห์ 5 ทำการทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 25 คน ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2550 เวลา 13.00 น.-14.00น. โดยมีผู้วิจัยและครูประจำชั้นเป็นผู้ควบคุมการสอบ

2.2.13 หลังจากที่นักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จสิ้นแล้วมาหาค่าความเที่ยงตามแบบของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน ซึ่งค่าความเที่ยงควรมีค่าตั้งแต่ 0.65 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อสอบชุดนั้นมีค่าความเที่ยงที่ใช้ได้ (พวา พันธุ์เมฆา 2545: 191) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบทั้ง 25 ชุดมาคำนวณหาค่าความเที่ยงด้วยโปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 11.0 ได้ค่า .6832 ซึ่งมากกว่า 0.65 ตามแบบของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน

จากนั้นจึงนำแบบทดสอบที่มีทั้งค่าความตรงด้านเนื้อหาและความเที่ยง นำไปจัดทำแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสลับข้อคำถาม และตัวเลือกทั้งในแบบทดสอบก่อนการทดลองและแบบทดสอบหลังการทดลองให้มีความแตกต่างกัน

2.3 แบบติดตามผลหลังการอ่าน

แบบติดตามผลหลังการอ่าน ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามเพื่อติดตามความก้าวหน้าในการอ่านและความคิดเห็นต่างๆของนักเรียนที่ได้จากการอ่าน โดยในแบบติดตามผลหลังการอ่านจะประกอบไปด้วยข้อคำถามดังนี้

1. ชื่อหนังสือ
2. ตัวละครที่ชื่นชอบ และเหตุผลที่ชอบ
3. นักเรียนชอบหนังสือที่อ่านหรือไม่ เพราะอะไร และชอบตอนใดมากที่สุด
4. ข้อคิดที่ได้จากหนังสือเล่มที่อ่าน

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ขั้นตอนเตรียมการทดลอง

3.1.1 ผู้วิจัยติดต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์เพื่อขออนุญาตเข้าไปทำการทดลอง

3.1.2 เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อออกหนังสือขออนุญาตดำเนินการทดลอง เตรียมวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กแล้ว ให้กับกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 จำนวน 30 ชื่อเรื่องๆ ละ 4 ฉบับ

3.1.3 เตรียมแบบติดตามผลหลังการอ่านแนบกับหนังสือแต่ละเล่มให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และจัดเตรียมกล่องส่งแบบติดตามผลหลังการอ่านของแต่ละกลุ่มไว้

3.1.4 เตรียมแบบทดสอบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ให้ครบจำนวนนักเรียนในการทดลอง

3.1.5 เตรียมอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในแต่ละสัปดาห์

3.1.6 ขออนุญาตผู้อำนวยการและครูประจำชั้นของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม เพื่อขอใช้ชั่วโมงและพื้นที่ในการวางหนังสือและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

3.2 ขั้นตอนในการทดลอง

เมื่อได้รับอนุญาตให้ทำการทดลองจากผู้อำนวยการ โรงเรียนและผู้อำนวยการ โรงเรียนได้แจ้งไปยังครูประจำชั้นของนักเรียนกลุ่มทดลองแล้ว ในวันที่ 11 ธันวาคม 2550 ผู้วิจัยเข้าไปทำความเข้าใจกับคุณครูกับนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม โดยอธิบายถึงการทดลอง และการทดสอบ โดยมีวิธีการในการอธิบายการทดลองดังนี้

3.2.1 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนการทดลอง ผู้วิจัยอธิบายการทำแบบทดสอบและให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความจริงมากที่สุด

3.2.2 กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ซึ่งให้อ่านวรรณกรรมที่สอดคล้องคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนการทดลองดังนี้ เริ่มจากผู้วิจัยจะนำแบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมมาให้นักเรียนทดสอบ และหลังจากการทดสอบเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจะนำวรรณกรรมสำหรับเด็กมาให้นักเรียนทุกคนได้อ่านทั้งหมด 30 ชื่อเรื่อง โดยจะแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่มๆละ 7-8 คน ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนอ่านวรรณกรรมที่จัดไว้ให้จนครบทุกชื่อเรื่อง เมื่ออ่านเสร็จแต่ละเล่ม ทำเล่มจะมีแบบติดตามผลหลังการอ่าน ให้นักเรียนกรอกข้อมูลให้ครบก่อนที่จะขึ้นเรื่องใหม่ โดยให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมสัปดาห์ละ 5 เรื่อง และส่งแบบติดตามผลหลังการอ่าน ไว้ที่กล่องส่งแบบประเมินผลประจำกลุ่ม แล้วผู้วิจัยจะมาตรวจและรวบรวมแบบติดตามผลหลังการอ่านทุกวัน และเมื่อครบ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะให้รางวัลกับทุกคนที่อ่านหนังสือและทำแบบติดตามผลหลังการอ่านทุกเล่มเสร็จเรียบร้อยแล้ว จากนั้นผู้วิจัยจะสลับหนังสือของแต่ละกลุ่มในแต่ละสัปดาห์ และดำเนินการเช่นนี้เรื่อยๆ

ในกรณีที่นักเรียนคนใดอ่านหนังสือไม่จบ ในวันก่อนสิ้นสุดและวันสิ้นสุดของแต่ละสัปดาห์ จะให้นักเรียนคนนั้นให้เพื่อนในกลุ่มที่อ่านเรื่องนั้นแล้วเล่าเรื่องให้ฟัง แล้วเขียนแบบติดตามผลหลังการอ่านส่ง

3.2.3 กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ซึ่งให้อ่านวรรณกรรมที่สอดคล้องคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน ผู้วิจัยจะนำแบบทดสอบมาให้นักเรียนทดสอบ และหลังจากการทดสอบเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจะนำวรรณกรรมสำหรับเด็กมาให้นักเรียนทุกคนได้อ่านทั้งหมด 30 ชื่อเรื่อง โดยจะแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่มๆละ 7-8 คน ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนอ่านวรรณกรรมที่จัดไว้ให้จนครบทุกชื่อเรื่อง เมื่ออ่านเสร็จแต่ละเล่ม ทำเล่มจะมีแบบติดตามผลหลังการอ่าน ให้นักเรียนกรอกข้อมูลให้ครบก่อนที่จะขึ้นเรื่องใหม่ โดยให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมสัปดาห์ละ 5 เรื่อง และส่งแบบติดตามผลหลังการอ่าน ไว้ที่กล่องส่งแบบติดตามผลประจำกลุ่ม แล้วผู้วิจัยจะมาตรวจแบบติดตามผลหลังการอ่านทุกวัน และเมื่อครบ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะให้รางวัลกับทุกคนที่อ่านหนังสือและทำแบบติดตามผลหลังการอ่านทุกเล่มเสร็จเรียบร้อยแล้ว จากนั้นผู้วิจัยจะสลับหนังสือของแต่ละกลุ่มในแต่ละสัปดาห์

ในกรณีที่นักเรียนคนใดอ่านหนังสือไม่จบ ในวันก่อนสิ้นสุดและวันสิ้นสุดของแต่ละสัปดาห์ จะให้นักเรียนมาพบผู้วิจัยในเวลาว่างและหลังเลิกเรียน เพื่อให้ผู้วิจัยเล่าเรื่องให้ฟัง แล้วเขียนแบบติดตามผลหลังการอ่านส่ง

ผู้วิจัยอธิบายถึงบทบาทของผู้วิจัยในระหว่างการทำอ่านตลอดทั้ง 6 สัปดาห์นี้ โดยบอกนักเรียนว่าผู้วิจัยจะอยู่ในชั้นเรียนกับนักเรียนเพื่อคอยแนะนำการอ่านในเวลาว่างและชั่วโมงว่าง และจะมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมาให้ให้นักเรียนได้ร่วมทำสัปดาห์ละ 1 กิจกรรม

3.2.4 เมื่ออธิบายขั้นตอนและวิธีการทดลองเรียบร้อยแล้ว ทางผู้วิจัยจึงกำหนดวันทดสอบก่อนการทดลอง โดยขออนุญาตจากผู้อำนวยการและครูประจำชั้นของห้องเรียนที่จะทำการทดลอง และนัดวันสอบในวันที่ 14 ธันวาคม 2550 เวลา 9.00 น. ถึง 10.00 น. ทำการสอบพร้อมกันทั้งสามห้อง โดยมีผู้วิจัยและครูประจำชั้นทั้ง 3 ห้องควบคุมการสอบ แล้วนำผลการทดสอบก่อนการทดลองของทั้ง 3 กลุ่มมาตรวจให้คะแนน แล้วหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ แล้วเก็บไว้เปรียบเทียบกับคะแนนหลังการทดลองต่อไป

3.2.5 จากนั้นดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มเป็นเวลา 7 สัปดาห์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2550 ถึงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2551

1) *กลุ่มทดลองที่ 1* ผู้วิจัยจัดหนังสือของแต่ละกลุ่มลงในตะกร้าประจำกลุ่มที่ 1-6 ติดตารางการอ่านของแต่ละกลุ่ม โดยมีรายชื่อนักเรียนและรายชื่อหนังสือประจำกลุ่มจัดแบบติดตามผลหลังการอ่านไว้ในกล่อง

ในวันแรกของสัปดาห์ ผู้วิจัยได้สนทนากับนักเรียนทุกเช้าก่อนเข้าเรียนชั่วโมงแรกประมาณ 5 นาทีเพื่อทำความรู้จักและให้กำลังใจในการอ่าน เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละวัน ผู้วิจัยจะเข้ามาเก็บแบบติดตามผลหลังการอ่าน และนำไปตรวจกับตารางการอ่านของแต่ละกลุ่ม จัดทำรายชื่อหนังสือและรายชื่อหนังสือของแต่ละกลุ่มแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องชื่อเรื่องที่แต่ละคนอ่านแล้ว และในวันที่สองของสัปดาห์จึงนำไปติดบนบอร์ดเพื่อให้นักเรียนและเพื่อนๆ ในกลุ่มทราบว่าเพื่อนคนใดอ่านเรื่องใดไปแล้วบ้าง ผู้วิจัยดำเนินการเช่นนี้ไปจนครบสัปดาห์ และเมื่อเริ่มสัปดาห์ใหม่ ผู้วิจัยทำการสลับหนังสือของแต่ละกลุ่ม โดยมีวิธีการสลับหนังสือแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 แลกเปลี่ยนกับกลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 2 แลกเปลี่ยนกับกลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 3 แลกเปลี่ยนกับกลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 4 แลกเปลี่ยนกับกลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 5 แลกเปลี่ยนกับกลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 6 แลกเปลี่ยนกับกลุ่มที่ 1

ในสัปดาห์ที่ 7 ระหว่างวันที่ 4 กุมภาพันธ์ – 6 กุมภาพันธ์ 2551 ผู้วิจัยจะทำการเก็บแบบติดตามผลหลังการอ่านของนักเรียนที่ยังอ่านหนังสือไม่จบ โดยให้เพื่อนในกลุ่มเล่าเรื่องให้นักเรียนที่ยังอ่านไม่จบฟัง และให้เขียนแบบประเมินผลหลังการอ่านส่ง

2) **กลุ่มทดลองที่ 2** ผู้วิจัยจัดหนังสือของแต่ละกลุ่มลงในตะกร้าประจำกลุ่มที่ 1-6 คัดตารางการอ่านของแต่ละกลุ่ม จัดแบบติดตามผลหลังการอ่านในกล่อง ในวันแรกของสัปดาห์ ผู้วิจัยเข้าพูดคุยกับนักเรียนทุกเช้าก่อนเข้าเรียนชั่วโมงแรกประมาณ 5 นาที เพื่อพูดคุยถึงการอ่านและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ผู้วิจัยใช้เวลาอยู่กับกลุ่มการทดลองที่สองนี้ทั้งวัน เพื่อทำกิจกรรมและแนะนำการอ่านในชั่วโมงและเวลาว่าง เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละวัน ผู้วิจัยทำการเก็บแบบติดตามผลหลังการอ่าน และนำไปตรวจกับตารางการอ่านของแต่ละกลุ่ม จัดทำรายชื่อนักเรียนและรายชื่อนักเรียนของแต่ละกลุ่มแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องชื่อเรื่องที่แต่ละคนอ่านแล้ว และในวันที่สองของสัปดาห์จึงนำไปติดบนบอร์ดเพื่อให้นักเรียนและเพื่อนๆ ในกลุ่มทราบว่าเพื่อนคนใดอ่านเรื่องใดไปแล้วบ้าง ผู้วิจัยดำเนินการเช่นนี้ไปจนครบสัปดาห์ และเมื่อเริ่มสัปดาห์ใหม่ ผู้วิจัยจะสลับหนังสือของแต่ละกลุ่ม โดยมีวิธีการสลับหนังสือเหมือนกับกลุ่มทดลองที่ 1

สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยจัดขึ้นสำหรับกลุ่มทดลองที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้เปลี่ยนกิจกรรมทุกๆ สัปดาห์ทั้งหมด 6 สัปดาห์ ส่วนสัปดาห์ที่ 7 จะเป็นสัปดาห์ติดตามผลหลังการอ่านและทำการทดสอบหลังการอ่านวรรณกรรม ซึ่งกิจกรรมแต่ละสัปดาห์มีดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 กิจกรรมการเล่าเรื่องหนังสือ (วันที่ 17 – 21 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

ผู้วิจัยนำหนังสือที่แต่ละกลุ่มจะได้อ่านกลุ่มละ 1 เล่มรวมทั้งสิ้น 5 เล่ม มาเล่าให้นักเรียนฟังวันละ 1 เรื่อง โดยนำเอาตัวเล่มหนังสือ และเล่าถึงเค้าโครงเรื่องและจุดเด่นของหนังสือเล่มนั้นๆ เพื่อชักชวนให้นักเรียนอยากอ่านหนังสือเล่มนั้นต่อไป ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมครั้งละ 10-15 นาที กิจกรรมการเล่าเรื่องนี้จะทำสัปดาห์ไปทุกสัปดาห์ ในสัปดาห์แรกนี้ผู้วิจัยจะแจ้งนักเรียนถึงกิจกรรมในสัปดาห์สุดท้ายด้วยว่า จะมีการลงคะแนนหนังสือเล่มโปรด ดังนั้นให้ตั้งใจอ่านหนังสือเพื่อร่วมกิจกรรมลงคะแนนหนังสือในสัปดาห์สุดท้ายด้วยกัน

สัปดาห์ที่ 2 กิจกรรมนิทรรศการหนังสือและการเล่าเรื่องหนังสือ (วันที่ 25 – 26, 28 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และ 2-4 มกราคม พ.ศ. 2551)

ผู้วิจัยเลือกหนังสือที่มีเนื้อหายาวกว่าเล่มอื่นจำนวน 10 เล่ม มาจัดทำป้ายนิทรรศการ โดยตั้งหนังสือตัวอย่าง แนะนำตัวละคร และจัดทำบรรณนิทัศน์ เพื่อให้นักเรียนทราบถึงโครงเรื่องย่อๆ และกระตุ้นให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและอยากอ่านเนื้อเรื่องเต็มต่อไป การจัดนิทรรศการจะเปลี่ยนหนังสือที่นำมาจัดทุกวัน วันละ 2 เรื่อง

สัปดาห์ที่ 3 กิจกรรมตอบปัญหาจากหนังสือ (วันที่ 7 – 11 มกราคม พ.ศ. 2551)

ผู้วิจัยตั้งปัญหาจากหนังสือเล่มที่แต่ละกลุ่มจะได้อ่านในสัปดาห์ที่ 3 นี้กลุ่มละ 2 เรื่อง เรื่องละ 2 คำถาม แล้วติดกระดาษคำถามของแต่ละกลุ่มไว้ที่บอร์ดหลังห้อง ให้นักเรียนตอบ

คำถามของกลุ่มตนเองใส่ใบตอบคำถามที่ผู้วิจัยจัดทำไว้ แล้วนำมาส่งที่ผู้วิจัย หากนักเรียนตอบได้ถูกต้องก็จะได้รับรางวัล

สัปดาห์ที่ 4 เมฆลาทองคำ (วันที่ 14 – 18 มกราคม พ.ศ. 2551)

ผู้วิจัยจัดทำแผ่นแนะนำตัวละคร โดยนำรูปภาพและลักษณะนิสัยของตัวละครเด่นจากทุกเรื่อง เรื่องละ 1 ตัวละคร มาจัดแสดงบนป้ายนิทรรศการ ให้นักเรียนทำการลงคะแนนตัวละครลงในใบลงคะแนนเมฆลาทองคำที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น แล้วส่งให้ผู้วิจัย ผู้วิจัยนำคะแนนของตัวละครแต่ละตัวมาเรียงลำดับคะแนน เมื่อได้ตัวละครที่มีคะแนนนิยมสูงสุดแล้ว ตัวละครตัวนั้นถือว่าได้รับรางวัลเมฆลาทองคำ ผู้วิจัยจะนำใบลงคะแนนของนักเรียนทุกคนที่ลงคะแนนให้ตัวละครตัวนั้น มาจับฉลากหาผู้โชคดีทั้งสิ้น 3 คน เพื่อรับรางวัล

สัปดาห์ที่ 5 นักอ่านดีเด่น (วันที่ 21 – 25 มกราคม พ.ศ. 2551)

ในสัปดาห์นี้ผู้วิจัยแจ้งกับนักเรียนว่าจะมีการประกวดนักอ่านดีเด่น ผู้ที่อ่านหนังสือได้ครบและเขียนใบบันทึกการอ่านได้ดีจะได้รับรางวัลพิเศษสำหรับการเป็นนักอ่านดีเด่น โดยจะแบ่งรางวัลนี้ให้กลุ่มละ 2 คน แต่นักอ่านที่เหลือก็จะได้รับรางวัลการอ่านเช่นกัน ผู้วิจัยจะรวบรวมใบบันทึกการอ่านในวันสุดท้ายของสัปดาห์ ตรวจสอบการอ่านหนังสือว่าในแต่ละกลุ่มนักเรียนคนใดอ่านหนังสือครบและเขียนใบบันทึกการอ่านได้ดีและน่าสนใจ แล้วจึงตัดสินให้นักเรียนกลุ่มละ 2 คนเป็นนักอ่านดีเด่น

สัปดาห์ที่ 6 หนังสือเล่มโปรด (วันที่ 28 – 31 มกราคม และ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551)

ผู้วิจัยจัดทำใบลงคะแนนหนังสือโดยให้นักเรียนเขียนหนังสือเล่มโปรดที่นักเรียนชอบมากที่สุด สามอันดับแรก เรียงลำดับจากเล่มชอบมากที่สุดสามอันดับ เมื่อสิ้นสุดสัปดาห์ในวันศุกร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ผู้วิจัยนำใบลงคะแนนหนังสือมาจัดเรียงลำดับ โดยให้คะแนนเล่มที่นักเรียนแต่ละคนชอบมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งให้มีคะแนน 3 คะแนน อันดับที่สองให้มีคะแนน 2 คะแนน อันดับที่สามให้มีคะแนน 1 คะแนน ผู้วิจัยนำรายชื่อหนังสือทั้ง 30 เล่มมาให้คะแนนตามใบลงคะแนน จากนั้นคำนวณจัดเรียงคะแนนสูงสุดไปหาค่าสุด เล่มที่ได้คะแนนใน 3 อันดับแรกถือเป็นหนังสือเล่มโปรด และหนังสือสามเล่มนั้นผู้วิจัยจะมอบให้แก่ห้องสมุด โรงเรียนต่อไปเพื่อให้นักเรียนได้อ่าน โดยการประกาศผลมีขึ้นในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ ซึ่งถือเป็นวันสิ้นสุดการทดลอง

สัปดาห์ที่ 7 สัปดาห์ติดตามผลหลังการอ่านและทำการทดสอบหลังการอ่านวรรณกรรม (วันที่ 4 – 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551)

เมื่อสิ้นสุดสัปดาห์ที่ 6 ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 แล้ว ในสัปดาห์ที่ 7 วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2551 เป็นวันประกาศผลหนังสือเล่มโปรด ผู้วิจัยประกาศผล และทำการมอบหนังสือที่ได้รับเลือกให้เป็นหนังสือเล่มโปรดแก่ห้องสมุดโรงเรียน

ผู้วิจัยตรวจสอบตารางการอ่านของนักเรียนทั้งสองกลุ่มเพื่อดูว่านักเรียนคนใดยังอ่านหนังสือเล่มใดไม่จบ หากนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ยังอ่านไม่จบ ผู้วิจัยจัดให้เพื่อนในกลุ่มที่อ่านจบแล้วเล่าเรื่องให้ฟังและให้เขียนแบบคิดตามผลหลังการอ่านส่งภายในวันพุธที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551 สำหรับนักเรียนในกลุ่มทดลองที่สอง หากนักเรียนคนใดยังไม่อ่านเรื่องใดไม่จบ ผู้วิจัยจะเล่าเรื่องให้ฟังและแนะนำการเขียนแบบคิดตามผลหลังการอ่านให้เสร็จสิ้นภายในวันพุธที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551

3.2.6 เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ในการจัดสอบเพื่อประเมินผลหลังการทดลอง ผู้อำนวยการได้ประสานงานกับครูประจำชั้น และทำการทดสอบในวันศุกร์ที่ 8 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 9.00 น. – 10.00 น. โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้ควบคุมการสอบ

3.2.7 นำคะแนนของการทดสอบหลังการทดลองมาตรวจให้คะแนน แล้วหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์

3.2.8 นำคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มาทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test dependent และเปรียบเทียบคะแนนหลังการทดลองโดยใช้ F-test เพื่อเปรียบเทียบความผลการทดลองของทั้ง 3 กลุ่มว่ามีการพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองต่างกันหรือไม่ หากพบความแตกต่าง นำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 การแบ่งระดับผลการเรียนเป็น 3 ระดับ ใช้วิธีการการเรียงคะแนนเฉลี่ยรายปีของนักเรียนในแต่ละกลุ่มจากน้อยไปหามาก แล้วแบ่งนักเรียนในแต่ละกลุ่มออกเป็น 3 ช่วง ช่วงละ 15-16 คน โดยนักเรียนที่อยู่ในช่วงบนสุดจะเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับผลการเรียนระดับต่ำ นักเรียนที่อยู่ในช่วงกลางเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับผลการเรียนระดับกลาง และนักเรียนที่อยู่ในช่วงล่างสุดเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับผลการเรียนระดับสูง

3.3.2 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของตัวเลือกแต่ละข้อดังนี้

ให้ 4 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับอุดมคติ

ให้ 3 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่

ให้ 2 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด

ให้ 1 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์บางประการของตนเอง

ให้ 0 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่เป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีความเสียดสี

3.3.3 นำคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของแต่ละกลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3.4 นำคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของแต่ละกลุ่มทั้ง 3 กลุ่มมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้สถิติ t-test dependent

3.3.5 นำคะแนนจากการทดสอบของทั้ง 3 กลุ่มมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้สถิติ F-test

3.3.6 ทดสอบคะแนนความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Square)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F-distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1 4.2 และ 4.3

ตารางที่ 4.1 ตารางเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ

กลุ่มควบคุม	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	45	100.73	10.288	
หลังการทดลอง	45	100.82	8.603	-.056

$$t_{(.05, df44)} = 1.67$$

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าคุณธรรมด้านการเสียสละก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.2 ตารางเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง

กลุ่มทดลองที่ 1	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	46	96.07	13.17	
หลังการทดลอง	46	100.15	7.63	-2.161*

$$t_{(.05, df45)} = 1.67$$

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง สูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

ตารางที่ 4.3 ตารางเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรม สำหรับเด็ก ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรม ส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน

กลุ่มทดลองที่ 2	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	46	98.3	9.67	
หลังการทดลอง	46	105.76	7.16	-5.135*

$$t_{(.05, df45)} = 1.67$$

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์ แนะนำการอ่าน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่ม
ควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.4 และตาราง
ที่ 4.4.1

ตารางที่ 4.4 ตารางเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรม
สำหรับเด็ก หลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม

คะแนนคุณธรรมด้านการ เสียสละหลังการทดลอง ของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
	ระหว่างกลุ่ม	2	861.176	430.588	7.044*
	ภายในกลุ่ม	134	8190.882	61.126	
	รวมทั้งหมด	136	9052.058		

$$F_{(.05, df 2; 134)} = 3.07$$

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่านักเรียนทั้ง 3 กลุ่มมีคุณธรรมด้านการเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อให้ทราบว่า
นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก หลัง
การทดลองแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏดังตาราง
ที่ 4.4.1

ตารางที่ 4.4.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก หลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม (เป็นรายคู่)

คะแนนคุณธรรมด้านการ เสียสละหลังการทดลองของ นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม	\bar{X}	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มกลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลองที่ 2
		100.15	100.82	105.76
กลุ่มทดลองที่ 1	100.15	-	0.67	5.61*
กลุ่มกลุ่มควบคุม	100.82		-	4.94*
กลุ่มทดลองที่ 2	105.76			-

จากตารางที่ 4.4.1 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่านมีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละและกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเองและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละมีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่ม
ทดลองที่ 1 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.5 และ 4.6

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง จำแนกตามเพศ

กลุ่มทดลองที่ 1	N	\bar{X}	S.D.	t
ชาย	25	98.32	8.32	-1.82
หญิง	21	102.33	6.23	

$$t_{(.05, df44)} = 2.00$$

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของ
นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการ
เสียสละด้วยตนเอง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง จำแนกตามผลการเรียน

คะแนนคุณธรรมด้านการ เสียสละหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 จำแนกตามผลการเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
	ระหว่างกลุ่ม	2	235.397	117.699	2.119
	ภายในกลุ่ม	43	2388.538	55.547	
	รวมทั้งหมด	45	2623.935		

$$F_{(0.05, df 2; 43)} = 3.21$$

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง ที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลอง ของกลุ่ม
ทดลองที่ 2 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียนปรากฏผลดังตารางที่ 4.7 และ 4.8

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการ
อ่าน จำแนกตามเพศ

กลุ่มทดลองที่ 2	N	\bar{X}	S.D.	t
ชาย	25	104.48	8.62	-1.334
หญิง	21	107.29	4.66	

$$t_{(.05, df44)} = 2.00$$

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของ
นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการ
เสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ
ที่ 6

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน จำแนกตามผลการเรียน

คะแนนคุณธรรมด้านการ เสียสละหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 จำแนกตามผลการเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F
	ระหว่างกลุ่ม	63.265	2	31.633	0.605
	ภายในกลุ่ม	2247.104	43	52.258	
	รวมทั้งหมด	2310.370	45		

$$F_{(0.05, df 2; 43)} = 3.21$$

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน ที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองที่ 1 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองที่ 2 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่าคุณธรรมด้านการเสียสละก่อนการทดลอง
2. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 สูงกว่าคุณธรรมด้านการเสียสละก่อนการทดลอง
3. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกัน
4. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง กลุ่มทดลองที่ 1 แตกต่างกัน
5. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่มีผลการเรียนต่างกัน แตกต่างกัน

6. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงกลุ่มทดลองที่ 2 แตกต่างกัน

7. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่มีผลการเรียนต่างกัน แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2550 จำนวน 3 ห้องเรียน จากทั้งหมด 5 ห้องเรียน โดยใช้คะแนนเฉลี่ยจากปีการศึกษา 2549 ของห้องเรียน 3 ห้องที่มีค่าใกล้เคียงกัน จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากเพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่ได้ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 วรรณกรรมสำหรับเด็ก ภาษาไทย สำหรับเด็กอายุ 9- 12 ปี ที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2549 จำนวน 30 ชื่อเรื่อง ซึ่งได้รับการคัดเลือกจาก 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 จากตัวผู้วิจัยซึ่งคัดเลือกจากแหล่งต่างๆ จำนวน 60 ชื่อเรื่อง ขั้นที่ 2 ได้รับการคัดเลือกจากบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนให้เหลือ 40 ชื่อเรื่อง และขั้นที่ 3 ได้รับการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กจำนวน 3 ท่าน เหลือ 30 ชื่อเรื่อง

2.2 แบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละ มีทั้งหมด 32 ข้อ แบบทดสอบเป็นแบบตัวเลือก แบ่งข้อคำถามเป็นการเสียสละด้านการให้ปัน 8 ข้อ การเห็นแก่ส่วนรวม 8 ข้อ ความมีน้ำใจ 8 ข้อ และ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น 8 ข้อ ตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้มี 5 ตัวเลือก แบบทดสอบได้รับการตรวจสอบด้านความตรงตามเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาจำนวน 3 ท่าน และ หาค่าความเที่ยงตามแบบของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเที่ยง .6832

2.3 แบบคิดตามผลหลังการอ่าน เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการอ่านและความคิดเห็นต่างๆของนักเรียนที่ได้จากการอ่าน ประกอบไปด้วยข้อคำถามดังนี้ 1) ชื่อหนังสือ 2) ตัวละครที่ชื่นชอบ และเหตุผลที่ชอบ 3) นักเรียนชอบหนังสือที่อ่านหรือไม่ เพราะอะไร และชอบตอนใดมากที่สุด 4) ข้อคิดที่ได้จากหนังสือเล่มที่อ่าน

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ผู้วิจัยติดต่อผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์เพื่อขออนุญาตเข้าไปทำการทดลองและประสานงานกับครูประจำชั้น กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม เพื่อขอใช้ชั่วโมงและพื้นที่ในการวางหนังสือและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

3.2 ก่อนทำการทดลองผู้วิจัยเข้าไปพูดคุยและทำความคุ้นเคยกับนักเรียน และอธิบายขั้นตอนการวิจัยให้นักเรียนเข้าใจ ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการทดลอง

3.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละ ชุดก่อนการทดลองไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ในวันและเวลาเดียวกัน

3.4 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละมาตรวจและให้คะแนน โดยใช้หลักเกณฑ์ตามระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะ โครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย โดยการให้คะแนน แต่ละข้อมีน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกและเหตุผลเป็น 0, 1, 2, 3, และ 4 โดยยึดหลักดังนี้ (ยอควิทย์ เครือวรรณ 2538 : 34)

ให้ 4 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับอุดมคติ

ให้ 3 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่

ให้ 2 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด

ให้ 1 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์บางประการของตนเอง

ให้ 0 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่เป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีความเสียสละ

นำแบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละมาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5 นำวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ผ่านการคัดเลือก 30 ชื่อเรื่อง ไปให้นักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยจัดไว้ชื่อเรื่องละ 4-5 ฉบับ โดยแบ่งนักเรียนในกลุ่มทดลองทั้ง 2 ห้องออกเป็นห้องละ 6 กลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน โดยนักเรียนในกลุ่มจะได้อ่านหนังสือสลับเปลี่ยนกันไป 1 สัปดาห์

สัปดาห์ละ 5 เรื่อง เมื่อครบ 1 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยจะสับเปลี่ยนหนังสือของแต่ละกลุ่มจนครบ 6 สัปดาห์

3.6 ในระหว่างการทดลอง นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง จะได้รับการพูดคุยและแนะนำการสับเปลี่ยนหนังสือในทุกเช้าก่อนเข้าเรียน เมื่อนักเรียนแต่ละคนอ่านจบ 1 เล่มต้องเขียนใบบันทึกการอ่านส่งทุกครั้ง หากนักเรียนคนใดอ่านไม่จบตามกำหนด ผู้วิจัยจะให้เพื่อนในกลุ่มเล่าเรื่องให้ฟัง และให้นักเรียนเขียนใบบันทึกส่งก่อนที่จะเริ่มการอ่านหนังสือในสัปดาห์ใหม่

3.7 สำหรับนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณาธิการแนะนำการอ่าน จะได้รับแนะนำการอ่านและมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยบรรณาธิการตลอดการทดลอง โดยทุกๆ สัปดาห์ เมื่อนักเรียนส่งใบบันทึกการอ่านแล้วจะได้รับรางวัล ซึ่งนักเรียนทุกคนเมื่อได้รับรางวัลแล้วส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกภูมิใจและอยากอ่านเพื่อจะได้รับรางวัลอีกในสัปดาห์ต่อไป ในแต่ละสัปดาห์หากนักเรียนคนใดอ่านไม่จบตามกำหนด ผู้วิจัยจะให้เพื่อนในกลุ่มหรือตัวบรรณาธิการเองเล่าเรื่องให้ฟัง และให้นักเรียนเขียนใบบันทึกส่งก่อนที่จะเริ่มการอ่านหนังสือในสัปดาห์ใหม่

กิจกรรมที่จัดขึ้นทั้ง 6 สัปดาห์ๆ ละ 1 กิจกรรม ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 กิจกรรมการเล่าเรื่องหนังสือ (วันที่ 17 – 21 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

ผู้วิจัยนำหนังสือที่แต่ละกลุ่มจะได้อ่านกลุ่มละ 1 เล่มรวมทั้งสิ้น 5 เล่ม มาเล่าถึงเค้าโครงเรื่องและจุดเด่นของหนังสือเล่มนั้นๆ ให้นักเรียนฟังวันละ 1 เรื่อง หลังจากฟังการเล่าเรื่องในแต่ละครั้ง นักเรียนเกิดความสนใจที่จะอ่านจากตัวเล่มและอยากฟังการเล่าเรื่องหนังสือทุกวัน

สัปดาห์ที่ 2 กิจกรรมนิทรรศการหนังสือและการเล่าเรื่องหนังสือ (วันที่ 25 – 26, 28 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และ 2-4 มกราคม พ.ศ. 2551) ผู้วิจัยเลือกหนังสือที่มีเนื้อหายาวกว่าเล่มอื่นๆ จำนวน 10 เล่ม มาจัดทำป้ายนิทรรศการ โดยตั้งหนังสือตัวอย่าง แนะนำตัวละคร และจัดทำบรรณนิทัศน์ เพื่อให้นักเรียนทราบถึงโครงเรื่องย่อๆ กระตุ้นให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและอยากอ่านเนื้อเรื่องเต็มต่อไป การจัดนิทรรศการผู้วิจัยได้เปลี่ยนหนังสือที่นำมาจัดทุกวัน วันละ 2 เรื่อง โดยเมื่อนักเรียนชมนิทรรศการแล้ว นักเรียนส่วนใหญ่เกิดความอยากอ่านเนื้อหาในตัวเล่มเป็นอย่างมาก

สัปดาห์ที่ 3 กิจกรรมตอบปัญหาจากหนังสือ (วันที่ 7 – 11 มกราคม พ.ศ. 2551)

ผู้วิจัยตั้งปัญหาจากหนังสือเล่มที่แต่ละกลุ่มจะได้อ่านในสัปดาห์ที่ 3 กลุ่มละ 2 เรื่อง เรื่องละ 2 คำถาม แล้วคิดกระดาษคำถามของแต่ละกลุ่มไว้ที่บอร์ดหลังห้อง ให้นักเรียนตอบคำถามของกลุ่มตนเองใส่ใบตอบคำถามที่ผู้วิจัยจัดทำไว้ แล้วนำมาส่งที่ผู้วิจัย นักเรียนที่ตอบคำถามได้ถูกต้องจะได้รับรางวัล จากกิจกรรมนี้นักเรียนทุกคนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก โดยทุกคนส่งคำตอบ

กลับมา หลังจากผู้วิจัยตรวจคำตอบแล้ว ได้มอบรางวัลให้แก่ผู้ที่ตอบถูก นักเรียนที่ได้รับรางวัลต่างให้ความสนใจและสอบถามถึงกิจกรรมต่อไปว่าจะเป็นการอะไรและมีของรางวัลเป็นอะไรบ้าง ส่วนผู้ที่ตอบผิดและไม่ได้รับรางวัลในระยะแรกผู้วิจัยสังเกตได้ว่าบางคนมีความเสียใจที่ไม่ได้รับรางวัลเหมือนเพื่อน เมื่อสังเกตเห็นปฏิกิริยาของนักเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลแล้ว ผู้วิจัยจึงมีรางวัลปลอบใจเล็กน้อย เพื่อให้ทุกคนมีความสุขในการทำกิจกรรมร่วมกันต่อไป หลังจากที่นักเรียนที่ได้รับรางวัลปลอบใจแล้ว ทุกคนมีความรู้สึกดีใจและเข้ามาสอบถามถึงกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

สัปดาห์ที่ 4 เมฆลาทองคำ (วันที่ 14 – 18 มกราคม พ.ศ. 2551) ผู้วิจัยจัดทำแผนแนะนำตัวละคร โดยนำรูปภาพและลักษณะนิสัยของตัวละครเด่นจากทุกเรื่อง เรื่องละ 1 ตัวละคร มาจัดแสดงบนป้ายนิทรรศการ ให้นักเรียนทำการลงคะแนนตัวละครลงในใบลงคะแนนเมฆลาทองคำที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น แล้วส่งให้ผู้วิจัย ผู้วิจัยนำคะแนนของตัวละครแต่ละตัวมาเรียงลำดับคะแนน เมื่อได้ตัวละครที่มีคะแนนนิยมสูงสุดแล้ว ตัวละครตัวนั้นถือว่าเป็นผู้ได้รับรางวัลเมฆลาทองคำ ซึ่งจากการวิจัยในครั้งนี้ ตัวละครที่ได้รับการลงคะแนนให้ได้รับรางวัลเมฆลาทองคำ คือ แก้ว จากเรื่อง แก้วจอมขม ผู้วิจัยนำใบลงคะแนนของนักเรียนทุกคนที่ลงคะแนนให้ตัวละครตัวนั้นมาจับฉลากหาผู้โชคดีทั้งสิ้น 3 คน เพื่อรับรางวัล กิจกรรมนี้ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยนักเรียนแต่ละคนต่างมีการอภิปรายถึงตัวละครที่ตนชื่นชอบในระหว่างเวลาว่าง บางคนชอบตามเพื่อนแต่บางคนก็มีความคิดเป็นของตนเอง เมื่อผลคะแนนลงคะแนนออกมา ผู้วิจัยมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่โชคดีทั้งหมด 3 คน นักเรียนทั้ง 3 คนดีใจและเพื่อนๆ ที่ลงคะแนนให้กับตัวละครที่ได้รับคะแนนสูงสุด ต่างก็ดีใจด้วย ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลบางคนก็เกิดความเสียใจ ผู้วิจัยจึงกล่าวกับนักเรียนว่ากิจกรรมต่อไปให้นักเรียนทุกคนตั้งใจทำและร่วมสนุกจะมีรางวัลให้กับทุกคน นักเรียนทุกคนต่างสอบถามถึงกิจกรรมและรางวัลในสัปดาห์ต่อไปด้วยความสนใจ

สัปดาห์ที่ 5 นักอ่านดีเด่น (วันที่ 21 – 25 มกราคม พ.ศ. 2551) ในสัปดาห์นี้ผู้วิจัยแจ้งกับนักเรียนว่าจะมีการประกวดนักอ่านดีเด่น ผู้ที่อ่านหนังสือได้ครบและเขียนใบบันทึกการอ่านได้ดีจะได้รับรางวัลพิเศษสำหรับการเป็นนักอ่านดีเด่น โดยจะแบ่งรางวัลนี้ให้กลุ่มละ 2 คน แต่นักอ่านที่เหลือก็จะได้รับรางวัลการอ่านเช่นกัน ผู้วิจัยจะรวบรวมใบบันทึกการอ่านในวันสุดท้ายของสัปดาห์ ตรวจสอบการอ่านหนังสือว่าในแต่ละกลุ่มนักเรียนคนใดอ่านหนังสือครบและเขียนใบบันทึกการอ่านได้ดีและน่าสนใจ แล้วจึงตัดสินให้นักเรียนกลุ่มละ 2 คนเป็นนักอ่านดีเด่น นักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจอ่านและอ่านเร็วขึ้น บางคนอ่านจบเร็วกว่าสัปดาห์ที่ผ่านมา

สำหรับนักเรียนบางคนที่อ่านไม่เก่ง ก็พยายามอ่านเพื่อให้ได้ครบทุกเล่มเหมือนเพื่อน เมื่อตัดสินผู้ชนะแล้ว นักเรียนทุกคนพอใจกับรางวัลที่ได้รับและขอให้มีการจัดกิจกรรมอีกหลายๆสัปดาห์

สัปดาห์ที่ 6 หนังสือเล่มโปรด (วันที่ 28 – 31 มกราคม และ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551)ผู้วิจัยจัดทำใบลงคะแนนหนังสือโดยให้นักเรียนเขียนหนังสือเล่มโปรดที่นักเรียนชอบมากที่สุดสามอันดับแรก เรียงลำดับจากเล่มชอบมากที่สุดสามอันดับ เมื่อสิ้นสุดสัปดาห์ในวันศุกร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ผู้วิจัยนำใบลงคะแนนหนังสือมาจัดเรียงลำดับ โดยให้คะแนนเล่มที่นักเรียนแต่ละคนชอบมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งให้มีคะแนน 3 คะแนน อันดับที่สองให้มีคะแนน 2 คะแนน อันดับที่ 3 ให้มีคะแนน 1 คะแนน ผู้วิจัยนำรายชื่อหนังสือทั้ง 30 เล่มมาให้คะแนนตามใบลงคะแนน จากนั้นคำนวณจัดเรียงคะแนนสูงสุดไปหาค่าสูงสุด เล่มที่ได้คะแนนใน 3 อันดับแรกถือเป็นหนังสือเล่มโปรด และหนังสือสามเล่มนั้นผู้วิจัยจะมอบให้แก่ห้องสมุด โรงเรียนต่อไปเพื่อให้ นักเรียนได้อ่าน ผู้วิจัยกล่าวกับนักเรียนว่ากิจกรรมครั้งนี้ไม่เพียงแต่ทุกคนจะได้มีหนังสือไว้ในห้องสมุดเพื่อให้คนได้อ่านเท่านั้น แต่จะได้แบ่งปันให้กับนักเรียนทั้ง โรงเรียนได้อ่านและชื่นชอบกับหนังสือที่นักเรียนลงคะแนนต่อไป นักเรียนทุกคนอ่านหนังสือในสัปดาห์นั้น และเมื่ออ่านจบแล้วนักเรียนส่วนใหญ่กลับไปเปิดหนังสือที่อ่านมาแล้วในสัปดาห์ที่ผ่านมาเพื่อเลือกหนังสือที่ตนชอบ เมื่อประกาศผลการตัดสิน หนังสือที่ได้รับการลงคะแนนมากที่สุดได้แก่ เรื่องเจ้าชายแดง โมแก้วจอมขม และ หมอบรัดเลย์ ตามลำดับ ผู้วิจัยนำตะกร้าหนังสือและนำหนังสือทั้ง 3 เรื่องทุกฉบับ ใส่เข้าไปในตะกร้าหนังสือ และนำหนังสือชื่อเรื่องที่เหลือทุกเรื่องเรื่องละ 1 เล่มใส่เข้าไปด้วย และกล่าวกับเด็กๆ ว่า หนังสือทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจะมอบให้กับห้องสมุดโรงเรียนและถือเป็นหนังสือบริจาคจากนักเรียนห้องทดลองนั้น ทุกคนในโรงเรียนจะได้ทราบว่านักเรียนได้แบ่งปันสิ่งของและความรู้ให้กับเพื่อนในโรงเรียน นักเรียนทุกคนต่างดีใจและรู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริจาคหนังสือให้แก่โรงเรียนในครั้งนี้ นอกจากนี้นักเรียนบางคนยังขอนำหนังสือที่ตนไม่อ่านแล้วจากที่บ้านมาขอใส่ในตะกร้าหนังสือเพื่อมอบให้โรงเรียนต่อไปด้วย

3.8 เมื่อการทดลองดำเนินมาจนครบ 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละชุดหลังการทดลองไปทดสอบกับนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ในวันและเวลาเดียวกัน แล้วนำผลการทดสอบมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.9 นำคะแนนก่อนและหลังการทดลองของของทั้ง 3 กลุ่มมาทดสอบหาค่า F-test

3.10 นำคะแนนก่อนและหลังการทดลองของแต่ละกลุ่มมาทดสอบความแตกต่าง t-test

3.11 นำคะแนนหลังการทดลองของแต่ละกลุ่มมาทดสอบหาค่า t-test จำแนกตามเพศเพื่อหาความแตกต่างของคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการอ่านวรรณกรรม

3.12 นำคะแนนหลังการทดลองของแต่ละกลุ่มมาทดสอบหาค่า F-test จำแนกตามระดับผลการเรียนเพื่อหาความแตกต่างของคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการอ่านวรรณกรรม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ t-test dependent และ F-test หากพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่

สรุปการวิจัย

1. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณาธิภย์แนะนำการอ่านสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มมีคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณาธิภย์แนะนำการอ่านมีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ และกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละมีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน
4. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณาธิภย์แนะนำการอ่าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
5. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกันในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเองและกลุ่มทดลอง

ที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณาธิการแนะนำการอ่าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. การอภิปรายผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง

ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การอ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับคุณธรรมด้านการเสียสละสามารถปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณธรรมสูงขึ้น ได้เป็นอย่างดี อันส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมและช่วยพัฒนาประเทศชาติต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา ชนะศักดิ์ศิริ (2548) ที่พบว่าหลังจากที่นักเรียนได้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์แล้ว นักเรียนมีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของแคมป์เบลล์ (Campbell 2007 : abstract) ที่ศึกษาการพัฒนาระดับความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นของผู้พิการ พบว่าหลังจากการอ่านหนังสือบทกลอนเพื่อทำการบำบัด ผู้พิการสามารถลดปัญหาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองของผู้พิการได้ นอกจากนี้คุณค่าและประสิทธิภาพของเนื้อหาในหนังสือที่นักเรียนอ่านระหว่างการทดลองซึ่งผ่านการคัดเลือกอย่างมีหลักเกณฑ์จากผู้เชี่ยวชาญอาจมีส่วนในการช่วยเสริมสร้างคุณธรรมได้มากขึ้น สอดคล้องกับงานเขียนของรัตพร ชังธาดา (2531) ที่สรุปถึงคุณค่าของหนังสือประการหนึ่งว่า หนังสือช่วยเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามให้กับเด็ก

2. การอภิปรายผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณาธิการแนะนำการอ่าน

ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณาธิการแนะนำการอ่านสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การอ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับคุณธรรมด้านการเสียสละและได้รับการแนะนำการอ่านและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากบรรณาธิการ สามารถช่วยปลูกฝังให้

นักเรียนเกิดคุณธรรมสูงขึ้นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับละมัย กาญจนะประ โชติ (2534) ซึ่งได้ศึกษา การพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการ อ่านเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับความมี วินัยในตนเองภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะนำหนังสือมีการพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยใน ตนเองสูงขึ้น และสอดคล้องกับ เชชท์แมน (Shechtman 1999: abstract) ที่ศึกษาเปรียบเทียบระดับ ความก้าวร้าวของเด็กพบว่าหลังจากให้เด็กอ่านหนังสือ โดยมีแผนการสอนและได้รับการ ช่วยเหลือจากผู้วิจัย เด็กมีระดับความก้าวร้าวลดลง

นอกจากนี้ในขณะที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการติดตามผลหลังการอ่าน ของนักเรียนทุกครั้งที่นักเรียนอ่านหนังสือแต่ละเล่มจบ โดยใช้แบบติดตามผลหลังการอ่านเพื่อให้ แน่ใจว่านักเรียนได้อ่านหนังสือจริง ซึ่งอาจเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้ให้นักเรียนที่ได้อ่าน วรรณกรรมที่มีเนื้อหาสอดแทรกคุณธรรมด้านการเสียสละมีคุณธรรมสูงขึ้น สอดคล้องกับงานเขียน ของวีระวัฒน์ ศรีจรัส (2546) ซึ่ง ได้กล่าวถึงการติดตามผลพฤติกรรมต่างๆของนักเรียนที่ได้ปฏิบัติ โดยการสังเกต สัมภาษณ์และการประเมินผลว่าเป็นการสร้างเสริมสร้างจริยธรรมอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าหนังสือที่ผ่านการคัดเลือกอย่างมีหลักเกณฑ์จากผู้วิจัยและผู้ เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมเด็กว่าเป็นหนังสือที่มีคุณค่าเหมาะกับการนำมาให้เด็กอ่าน ซึ่งอาจมีส่วน ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมให้สูงขึ้นได้ สอดคล้องกับงานเขียนของวิริยะ สิริสิงห (2537) ที่กล่าวถึง คุณค่าของหนังสือไว้ว่าหนังสือที่จัดทำเพื่อเด็ก ผู้เขียนซึ่งผู้เขียนเขียนจากหัวใจ ปลุกฝังคุณธรรม ความดีสอดแทรกเนื้อหาสาระไว้ในเรื่อง หนังสือที่ว่านี้ย่อมมีคุณค่ากับเด็กหลายประการ

3. การอภิปรายผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของ นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม

ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมหลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม พบว่าทั้ง 3 กลุ่มมี คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 โดยกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการ เสียสละ โดยมีบรรณาธิการแนะนำการอ่านมีคะแนนคุณธรรมเพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่าน วรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ และกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริม คุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่เดียวกันคะแนน คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่ 1 พบว่าไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การที่นักเรียนได้อ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสอดแทรกคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณาธิการคอยให้คำปรึกษา แนะนำ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสามารถทำให้นักเรียนพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละในตัวเองให้สูงขึ้นได้เป็นอย่างดี อาจเป็นเพราะนักเรียนได้มีโอกาสฟังคำแนะนำ ได้รับรู้ และซึมซับคุณธรรมที่บรรณาธิการดึงจากวรรณกรรมออกมาสอดแทรกในตัวกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดให้ได้มากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของละมัย กาญจนะประโชติ (2534) ที่พบว่านักเรียนที่ได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะนำหนังสือมีการพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอ่านหนังสือเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองอย่างเสรี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัลท์แมน (1974) ที่พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้อ่านหนังสือเพื่อสร้างและพัฒนาความภาคภูมิใจตนเอง โดยได้รับการแนะนำการอ่านจากบรรณาธิการตลอดเวลาการทดลอง มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นกว่ากลุ่มทดลองที่ 2 ได้อ่านหนังสือเพื่อสร้างและพัฒนาความภาคภูมิใจตนเอง โดยได้รับการแนะนำการอ่านจากบรรณาธิการเพียงครั้งเดียว และกลุ่มทดลองที่ 3 ที่ได้รับการอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้รับคำแนะนำใดๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของซูคาโร (Zucaro 1972 : abstract) ที่ได้เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชาวผิวของที่มีต่อชาวนิโกร หลังจากการอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาวอเมริกันนิโกร โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนผิวขาวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 1 ให้อ่านหนังสือเกี่ยวกับอเมริกันนิโกรและมีการอภิปรายหนังสือ กลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านหนังสือแบบเดียวกันกับกลุ่มทดลองที่ 1 ด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ให้อ่านหนังสือ หลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้อ่านหนังสือและมีการอภิปรายมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติสูงที่สุด

นอกจากนี้การที่นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณาธิการแนะนำการอ่านมีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ อาจเป็นผลมาจากมีบรรณาธิการที่ให้คำแนะนำ และสร้างสรรค์กิจกรรมที่ดีที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจและเกิดความอยากอ่านหนังสือ หากไม่มีบรรณาธิการและตัวกิจกรรมไม่น่าสนใจ ก็อาจไม่สามารถทำให้นักเรียนมีการพัฒนาคุณธรรมได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของดันแลพ (Dunlap, 2005: abstract) ที่พบว่าสื่อต่างๆมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมในระดับน้อย โดยเด็กจะเรียนรู้คุณธรรมจากผู้ปกครอง ครูและ โรงเรียนมากกว่า ดังนั้นบรรณาธิการซึ่งเปรียบเสมือนครูคนหนึ่งจึงอาจมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมให้สูงขึ้น และจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 การสร้างสรรค์กิจกรรมต้องคำนึงถึงความสนใจของนักเรียน ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า การจัดกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ กิจกรรมที่นักเรียนสนใจนักเรียนจะพยายามอ่านและเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้นสอดคล้องกับงานเขียนของ ไพพรรณ อินทนิล (2546 : 131) ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัด

กิจกรรมว่าเป็นการกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกรักอ่าน สร้างความประทับใจในหนังสือ และยังทำให้มีผู้อ่านหนังสือมากขึ้นด้วยความสมัครใจ เป็นต้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมในการทดลองที่ผ่านมาจึงเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่านหนังสือด้วยความสมัครใจและเกิดความประทับใจ ประกอบกับการแนะนำของบรรณารักษ์จึงเกิดการพัฒนาคุณธรรมในท้ายที่สุด

สำหรับผลการเปรียบเทียบรายคู่ ระหว่างนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละและนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง พบว่ามีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่สุ่มมาเป็นนักเรียนที่มีคุณธรรมสูงอยู่แล้ว โดยเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองเป็น 100.73 เมื่อไม่ได้รับการทดลองโดยการให้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละหรือการแนะนำการอ่านจากบรรณารักษ์ คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเป็น 100.82 ซึ่งไม่แตกต่างกับคะแนนก่อนการทดลอง และเมื่อพิจารณาตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งมีค่า 100.82 กับ 100.15 ตามลำดับจะเห็นได้ว่าทั้ง 2 กลุ่มมีพัฒนาการของคะแนนคุณธรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้กลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเองอาจไม่มีแรงกระตุ้นให้เกิดการอยากอ่านเท่าที่ควรเหมือนกลุ่มทดลองที่ 2 ในขณะที่ได้รับการทดลองจึงอาจอ่านหนังสือบางเล่มแบบผ่านตาเพื่อให้อ่านทันเพื่อน จึงทำให้ไม่ได้ซึมซับคุณธรรมด้านการเสียสละได้อย่างเต็มที่เหมือนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เชชท์แมน (Shechtman 1999 : abstract) ที่ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมความก้าวร้าวของเด็ก โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองที่ใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการทดลอง มีแผนการสอนและความช่วยเหลือจากผู้วิจัย ส่วนกลุ่มควบคุมให้อ่านหนังสือด้วยตนเอง ผลการทดลองพบว่ากลุ่มควบคุมที่อ่านหนังสือด้วยตนเอง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความก้าวร้าว ในขณะที่กลุ่มทดลองที่ใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการทดลอง มีแผนการสอนและความช่วยเหลือจากผู้วิจัย มีพฤติกรรมความก้าวร้าวลดลง

4. การอภิปรายผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียดสหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียดสด้วยตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียดส โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่านจำแนกตามเพศ

ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียดสหลังการทดลองของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 และสมมติฐานข้อที่ 6 แม้ว่าจูดิธ ฮิลแมน (Hillman 1995: 8) จะได้กล่าวว่าความสนใจในหนังสือของเด็กหญิงและเด็กชายมีความแตกต่างกัน เด็กทั้งสองเพศจะมีความสนใจอย่างหลากหลาย โดยเด็กชายจะสนใจเรื่องราวที่เกี่ยวกับการผจญภัยและการต่อสู้ ในขณะที่เด็กหญิงจะชอบเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตใกล้ตัว แต่การคัดเลือกหนังสือที่นำมาใช้ในการทดลองได้ถูกคัดเลือกให้อยู่ในความสนใจของทั้งเด็กชายและเด็กหญิงเท่าๆกัน จึงทำให้เกิดความสนใจไม่ต่างกัน และเกิดการพัฒนาคูณธรรมของทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระหว่างการดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่อยู่ในความสนใจของทั้งสองเพศเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการอ่านวรรณกรรมเหมือนกัน ซึ่งเมื่อเด็กเกิดความสนใจในการอ่านแล้วก็จะเกิดความอยากอ่านและซึมซับคุณธรรมจากการอ่านได้มากขึ้น ดังนั้นการที่ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและแนะนำการอ่านให้กับเด็กทั้งสองเพศเหมือนกัน เด็กทั้งสองเพศจึงเกิดความสนใจในการอ่านเท่าๆกัน หลังการทดลองจึงไม่เกิดความแตกต่างของการพัฒนาคูณธรรมของเด็กทั้งสองเพศ

5. การอภิปรายผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียดสหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่ม ทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียดสด้วยตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียดส โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่านจำแนกตามระดับผลการเรียน

ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียดสหลังการทดลองของนักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกันในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียดสด้วยตนเอง และกลุ่มทดลอง ที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียดส โดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 และสมมติฐานข้อที่ 7 อาจเป็นเพราะคุณธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจของมนุษย์ และต้องได้รับการสะสมมาเป็นเวลานาน ไม่สามารถทดสอบและวัดออกมาเป็นค่าคะแนนได้ สอดคล้องกับงานเขียนของเทพ สงวนกิตติพันธ์ (2550: ออนไลน์) ที่กล่าวถึงการวัดระดับศีลธรรม (Moral Quotient: MQ) ซึ่งเป็นเรื่องของการปลูกฝัง

คุณธรรมและจริยธรรมว่าเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งกว่าการวัดระดับสติปัญญา อาจต้องให้นักจิตวิทยาเข้าร่วม หรือกำหนดกระบวนการทดสอบอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมา และได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญากับระดับของศีลธรรมในใจว่าค่อนข้างเป็นอิสระต่อกัน โดยพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องมีระดับเท่ากัน เด็กอาจจะเฉลียวฉลาดแต่อาจมีคุณธรรมต่ำ นอกจากนี้ยังได้กล่าววาระดับของศีลธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถฝึกฝนหรือขัดเกลาได้ในช่วงเวลาสั้นๆ แต่ต้องได้รับการฝึกมาตั้งแต่เด็ก ถ้าได้รับการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก บุคคลก็สามารถพัฒนาพื้นฐาน MQ ของคนขึ้นมาในระดับหนึ่ง (อย่างน้อยแล้วแต่การปลูกฝัง) และ MQ นี้ก็จะฝังลึกลงไปในจิตให้สำนึกของบุคคลผู้นั้น และจะรอเวลาที่ได้รับการกระตุ้นอีกครั้ง โดยการอบรมสั่งสอน การฟังธรรม และวิธีอื่น ๆ แต่ถ้าบุคคลไม่มี MQ อยู่ในจิตสำนึกดั้งเดิมแล้ว ไม่ว่าโตขึ้นจะได้รับการกระตุ้นอย่างไรก็ไม่สามารถทำให้บุคคลผู้นั้นกลายเป็นคนดีขึ้นมาได้มากนัก นอกจากนี้ผลการทดลองยังสอดคล้องกับงานเขียนของ วิไลวรรณ ชินพงษ์ (2539 : 9) ที่อธิบายว่าคุณธรรมเป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวกับคุณงามความดี ที่เกิดจากการกระทำของบุคคล ที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ และสอดคล้องกับ ธิติมา เรื่องสกุล (2550: 24) ที่กล่าวถึงความหมายของคุณธรรมว่า เป็นความดีงามที่เกิดขึ้นในจิตใจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ ความขยัน ความเสียสละ เป็นต้น

สำหรับในกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนต่างกันซึ่งต้องเลือกหนังสือและควบคุมการอ่านด้วยตนเอง โดยไม่มีบรรณารักษ์คอยแนะนำ ดังนั้นแม้นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูงแต่ไม่ชอบอ่านหนังสือหรืออ่านหนังสือด้วยความไม่สนใจ ก็ไม่สามารถซึมซับคุณธรรมได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่เด็วกันนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง หากมีความสนใจในการอ่านและอ่านอย่างเต็มใจก็จะได้รับคุณธรรมที่สอดคล้องอยู่ในวรรณกรรมได้มาก สำหรับนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนปานกลางและต่ำก็เช่นเดียวกัน หากมีความเต็มใจอ่านและความสนใจในการอ่าน ก็จะได้รับคุณธรรมที่สอดคล้องอยู่ในวรรณกรรมได้มาก และหากไม่มีความสนใจในการอ่านหรือไม่เต็มใจอ่านก็จะได้ไม่ได้รับคุณธรรมที่สอดคล้องอยู่ในวรรณกรรมอย่างเต็มที่

ส่วนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 การที่นักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกันมีการพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะวรรณกรรมที่ผู้วิจัยนำมาให้นักเรียนอ่าน มีเนื้อหาไม่ซับซ้อน ทำให้นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนทุกระดับสามารถอ่านและเข้าใจง่าย อีกทั้งในกลุ่มทดลองที่ 2 ยังมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากบรรณารักษ์ซึ่งนักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรม จึงทำให้นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนทุกระดับเกิดความสนใจในการอ่าน และสามารถซึมซับคุณธรรมจากการแนะนำการอ่านของบรรณารักษ์และกิจกรรมที่บรรณารักษ์จัดให้จึงอาจเป็นสาเหตุของความไม่แตกต่างของการพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองระหว่างนักเรียนที่มี

ผลการเรียนต่างกัน สอดคล้องกับไพพรรณ อินทนิล 2546: 131) ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านว่าเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอยากอ่านและสร้างความประทับใจในหนังสือให้บังเกิด ดังนั้นในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านระหว่างการดำเนินการทดลองจึงอาจเป็นการกระตุ้นความรู้สึกอยากอ่านให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนทุกระดับ ทำให้เกิดการพัฒนาคูณธรรมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการทดลอง คะแนนของกลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่านมีคะแนนคุณธรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่ 1 แสดงให้เห็นว่าบรรณารักษ์เป็นบุคคลหนึ่งที่สามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่านหนังสือ และซึมซับคุณธรรมจากเนื้อเรื่องได้มากขึ้น ดังนั้นบรรณารักษ์จึงควรมีบทบาทในการทำกิจกรรมการอ่าน และสร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการรักการอ่าน และซึมซับคุณธรรมที่ได้จากการทำกิจกรรมการอ่านร่วมกันและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากยิ่งขึ้น
2. การจัดกิจกรรมในการทดลองนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของเด็กในวัยก่อนวัยรุ่น และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน จึงทำให้นักเรียนสนใจในการร่วมกิจกรรม และเกิดคุณธรรมสูงขึ้น ดังนั้นบรรณารักษ์ควรศึกษาความต้องการของเด็กในโรงเรียนแต่ละวัย และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับความต้องการตามวัยของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจในการร่วมกิจกรรม
3. จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าหนังสือที่มีคุณธรรมด้านการเสียสละสอดแทรกอยู่สามารถทำให้คุณธรรมด้านการเสียสละของนักเรียนสูงขึ้น ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเลือกซื้อหนังสือเข้ามาให้บริการในห้องสมุดควรให้ความสำคัญต่อการจัดหาหนังสือให้นักเรียนอ่าน โดยควรมีการพิจารณาเนื้อหาหนังสือให้มีคุณธรรมสอดแทรก รวมถึงองค์ประกอบต่างๆของหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กในวัยต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจและได้ซึมซับคุณธรรมจากหนังสือมากขึ้น
4. ในระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยได้สังเกตถึงปฏิกิริยาของนักเรียนที่ได้รับรางวัล และนักเรียนที่ไม่ได้รับรางวัล จากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยนักเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลมักไม่ให้ความสนใจในการถามถึงกิจกรรมต่อไป แต่เมื่อให้รางวัลปลอบใจแล้ว นักเรียนส่วนใหญ่หันกลับมาสนใจและสอบถามถึงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป ดังนั้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านควรมีของรางวัลอย่างเหมาะสม โดยไม่เป็นการสร้างนิสัยความอยากได้ให้เกิดแก่เด็ก โดยของรางวัลในบางครั้งอาจปรับเปลี่ยนเป็นคำชมหรือการนำผลงานเด็กไปจัดแสดงแทนการให้เป็นสิ่งของ เพื่อให้เด็กเกิดความประทับใจและอยากเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมต่อไป

5. นอกจากบรรณารักษ์จะเป็นบุคคลที่ช่วยส่งเสริมคุณธรรมผ่านกิจกรรมการอ่านแล้ว ในขณะที่ทำการทดลอง ครูประจำชั้นก็ยังเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นและแนะนำให้นักเรียนเข้าใจถึงเนื้อหาในหนังสือได้ดีเช่นกัน นักเรียนจะเชื่อฟังครูประจำชั้นและทำตามคำสั่งของครู ดังนั้นควรให้การอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแก่ครูประจำชั้นด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมในด้านอื่นๆ จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
2. ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรจัดกิจกรรมให้หลากหลายตามวัยและความสนใจของเด็กควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนในวัยต่างกัน
3. ควรปรับเปลี่ยนกระบวนการวิจัยโดยให้บุคคลที่เป็นผู้ดำเนินการทดลองเป็นบุคคลในตำแหน่งอื่นๆ นอกเหนือจากบรรณารักษ์ เช่น ครูประจำชั้น ครูวิชาภาษาไทย ครูแนะแนว เป็นต้น เพื่อศึกษาถึงบทบาทและอิทธิพลของบุคคลในวิชาชีพอื่นต่อการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน
4. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมจากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ได้รับการเสริมแรง โดยการให้ของรางวัลกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการเสริมแรง โดยไม่ได้ให้รางวัล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลชนก ภิมย์ศิริพรรณ (2549) “คู่มือพัฒนาความเสี่ยสละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1” สารนิพนธ์
 ปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 กรมวิชาการ (2529) *การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ตุลาคม- ธันวาคม 2528.*
 กรุงเทพมหานคร กรมวิชาการ
- _____ . (2524) *การศึกษาหาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรม และองค์ประกอบ
 ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ*
 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา หน้า 7-9 อ้างถึงใน ยอดวิทย์ เจริญวรรณ
 (2538) “การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสี่ยสละชนิด
 สถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน” ปริญญานิพนธ์การศึกษาามหาบัณฑิต (การ
 วัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- _____ . (2543) *คู่มือพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
 กระทรวงศึกษาธิการ*
- _____ . (2528) *เอกสารเสริมความรู้สำหรับครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ศิลปะศึกษา ระดับ
 ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ครูสภา อ้างถึงใน อัสวิน นันทะแสง (2542) “การ
 สร้างสื่อหนังสือการ์ตูน เรื่องความเสี่ยสละและความเมตตาครูกลุ่มสร้างเสริม
 ลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษาามหาบัณฑิต
 (เทคโนโลยีการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*
- กรรณิกา ศรีเจริญ (2525) “วิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูนเล่มละบาท” ปริญญานิพนธ์
 การศึกษาามหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หน้า 3 อ้างถึงใน จิตติมา ธนะศักดิ์ศิริ (2548) “การ
 เสริมสร้างคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการ
 อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กภาษาไทย ที่พิมพ์ระหว่างปี 2543-2545” ปริญญานิพนธ์
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- กัลยา ศรีปาน (2542) “การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบุญ
 เลิสนุธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์
 การศึกษาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ ค้นคืนวันที่ 8 พฤศจิกายน 2549 จาก
<http://www.lib.tsu.ac.th/TFulltext/2542/50085/50085.pdf>

- บุญศรี คำชาย (2528) *จิตวิทยาสังคม* ลพบุรี ศูนย์การพิมพ์วิทยาลัยครูเทพสตรี หน้า 123 อ้างถึงใน
 โสภณัท นุชนาถ (2542) *จิตวิทยาวัยรุ่น* กรุงเทพมหานคร สถาบันราชภัฏธนบุรี
- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2542) *เอกสารการสอนวิชาวรรณกรรมเด็ก* มหาสารคาม มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม
- โกวิท ประวาลพฤษย์ และภณิดา กุสกูล (2529) “พัฒนาการของจริยศึกษา” ใน *เอกสารการสอน
 ชุดวิชาจริยศึกษา* หน่วยที่ 1 หน้า 5-6 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อ้างถึงใน ลำไย บัวพิทักษ์ (2542 “การใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน
 ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
 บ้านกุดहुลิ่งและโรงเรียนบ้านโนนโพธิ์ จังหวัดชัยภูมิ” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัย (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา (2548) “*รายงานการศึกษาเรื่อง
 การสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน*” กรุงเทพมหานคร
 คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา
- งามนิตย์ สิริพงษ์ (2547) “การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของครูในโรงเรียนพระวิสุทธีวงศ์ อำเภอ
 ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จันทนะ วิไลพัฒน์ (2542) “การพัฒนาพฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการเสียสละของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้กระบวนการสร้างค่านิยม” วิทยานิพนธ์
 ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จิตติมา ธนะศักดิ์ศิริ (2548) “การเสริมสร้างคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 1 ที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กภาษาไทย ที่พิมพ์ระหว่างปี 2543-2545”
 ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จินดา จำเริญ (2542) “กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการใช้นิทาน” *ห้องสมุด* 43, 3 (ก.ค. – ก.ย.):
 56-64
- ถวิวรรณ คูหาภินันท์ (2542) *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร ศิลปาบรรณา
 คาร
- _____ (2549) “ความสำคัญของการอ่านและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน” *วารสารสารสนเทศ*
 7, 1 (ม.ค. – มิ.ย.): 9-30

- ณรงค์ ศีลารัตน์ (2544) “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ดวงจันทร์ ผาดศรี (2547, 20 เมษายน) “สร้างเสริม Q ทั้ง 6 เพื่อคุณภาพการทำงาน ใครว่ายาก?” โปส
ทูเดย์ หน้า C8 คืบค้นวันที่ 12 ตุลาคม 2549 จาก
promotion.cad.go.th/download/6%20Q%20.jpg.doc
- ดวงเด่น นุธรรมรัมย์ (2549) *ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรม* คืบค้นวันที่ 12 ต.ค. 2549 จาก
<http://www.duangden.com/ethics/ethiccal.html>
- ทบวงมหาวิทยาลัย (2543) *การสร้างหลักสูตรและรายวิชาใหม่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
แนวทางพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย* กรุงเทพมหานคร ทบวงมหาวิทยาลัย
- เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2551) *IQ, EQ, MQ* คืบค้นวันที่ 20 กรกฎาคม 2551 จาก
http://www.stou.ac.th/Offices/rdec/udon/upload/societies11_12.html
- เทวินทร์ พิสง (2547) “การพัฒนาแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดจันทบุรี” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การประเมินการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
- ธิดิมา เรืองสกุล (2550) “ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
ของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
- นงนารด ชัยรัตน์ (2542) *การเลือกและการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด* ม.ป.ท.
- นิตา ชูโต (2524) *การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสืออ่านสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการ
วิจัยแห่งชาติ
- บรรทม มณีโชติ (2530) “การศึกษารูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละชนิด
ข้อความและชนิดสถานการณ์ที่มีผลต่อคุณภาพของแบบทดสอบ” วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เบญจมาศ เอี่ยมอิม (2543) “การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
- ประสาธ อิศระปรีดา (2538) *สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา* กรุงเทพมหานคร นำอักษรการพิมพ์
- ปราณี เชียงทอง (2525) *วรรณกรรมสำหรับเด็ก* ชลบุรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี-
นครินทรวิโรฒ บางแสน

- พวา พันธุ์เมฆา (2545) “การออกแบบการวิจัยทางสารสนเทศศาสตร์” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยทางสารสนเทศศาสตร์* หน้าที่ 3 หน้า 133-206 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์
- พระธรรมปิฎก (2539) *ธรรมนุญชีวิต ฉบับสองพากษ์ อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ นายสำราญ อารยางกูร กรุงเทพมหานคร สหธรรมมิก*
- พระมหาบุญเพียร ปุณฺณวิริโย (2542) “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา” คั่นคืนวันที่ 11 ตุลาคม 2549 จาก http://www.geocities.com/mcu_fang/Text/Buddhism.htm
- ไพพรรณ อินทนิล (2546) *การส่งเสริมการอ่าน กรุงเทพมหานคร ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- มลิวัดย์ บำรุงการ (2531) “การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ปรินุญยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย (การวัดผลการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- แม่นมาส ขวลิต, คุณหญิง (2544) *แนวทางส่งเสริมการอ่าน (ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม) กรุงเทพมหานคร บรรณกิจ*
- ยอดวิทย์ เครือวรรณ (2538) “การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละ ชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน” ปรินุญยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การวัดผลการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- รัตนาพร สงวนประสาทร (2545) *กิจกรรมคัดสรรสำหรับส่งเสริมการอ่าน กรุงเทพมหานคร สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*
- รัตพร ชังธาดา (2531) *หนังสือสำหรับเด็ก มหาสารคาม ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*
- ละมัย กาญจนะประโชติ (2534) “การพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน” ปรินุญยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วรศักดิ์ ชันทอง (2544) “การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณาที่มีการนำเสนอเนื้อหาเป็นกรณีตัวอย่างสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (เทคโนโลยีทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา
- วิริยะ สิริสิงห (2537) *การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาสน์*
- วิล ประกิจ (2531) “การศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมสร้างเสริมการอ่าน สำหรับ

- ห้องสมุดมัธยมศึกษา” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วิไลวรรณ ชินพงษ์ (2539) “การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู”
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การวัดและการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ
- วีระวัฒน์ ศรีจำรัส (2546) “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
ของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 จังหวัดฉะเชิงเทรา” งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยบูรพา
- แววมณี บุตรเรืองศักดิ์ (2549) การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต (การประเมินการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศรียรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์ (2536) การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนา
พานิช
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2542) รายงานการศึกษาวิจัยการศึกษารูปแบบและวิธีการ
พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม กรุงเทพมหานคร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- สถาบันภาษาไทย (2544) ราชธรรมนำชีวี กรุงเทพมหานคร กรมวิชาการ สถาบันภาษาไทย
- สุรดี อำนวยศิริสุข (2534) “การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม หน้า 19 อ้างถึงใน งามนิตย์ สิริพงษ์
(2547) “การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของครูในโรงเรียนพระวิสุทธีวงศ์ อำเภอลำลูก-
กา จังหวัดปทุมธานี” สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545?) “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2550 จาก
www.onec.go.th/Act/law2542/law2542.pdf
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2543) รายงานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของ
กระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ 2543 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ศาสนา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา “8 คุณธรรมพื้นฐาน” ค้นคืนวันที่ 29 ตุลาคม 2550 จาก
<http://www.moe.go.th/webtcs/news50/8good-50.ppt>

- สิทธิโรจน์ วงศ์วิทยาเจริญพัฒนา (2545) “คุณสมบัติ และคุณธรรม 10 ประการสำหรับเยาวชนไทย” *วารสารยา [สมาคมร้านขายยา]* 21, 5 (ก.ย. – ต.ค.) : 37-41
- โสภณัท นุชนาถ (2542) *จิตวิทยาวัยรุ่น* กรุงเทพมหานคร สถาบันราชภัฏธนบุรี
- หทัย ดันหยง (2529) *การสร้างสรรคัวรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับอักษรเจริญทัศน์
- หลวงพ่อพระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล คั่นคั่นวันที่ 11 กรกฎาคม 2549 จาก
<http://www.dhammadaya.org/dhamma/lecture/lecture16.php>
- อับดุลการ์ิ สามาฆะ (2540) “ผลของวิธีสอนต่างวิธีที่มีผลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนไทยมุสลิม” *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณทิต (จิตวิทยาการศึกษา)* มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คั่นคั่นวันที่ 13 ตุลาคม 2549 จาก
<http://dcms.thailis.or.th/dcms/basic.php>
- Altman, H and B. Nielsem. (1974). “Book and empathy help troubled children.” *Children Library Journal*. 31, 248 (August): 285-257. cited in วิมล อยู่ไว (2527) “การศึกษาผลการอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนต่อทัศนคติเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณทิต* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- Bacigalupa, Chiara Domenica. (2005). “Kindergarteners’ Understandings of Stories with Prosocial Themes.” Thesis (Ph.D.) University of Minnesota. Abstract online. Pub. No. AAT3172780 Retrieved 13 November 2006 from <http://Proquest.umi.com>
- Campbell, Lois. (2007). “Poetry Therapy for Adults with Developmental Disabilities.” Thesis (Ph.D.) University of Rochester. Abstract Online. Pub. No. AAT Retrieved 13 November 2006 from <http://Proquest.umi.com>
- Diyanni, Robert. (2000). *Literatur : Reading Fiction, Poetry, and Drama*. Boston : McGraw-Hill.
- Dunlap, Janine W. (2005). “‘Veggies Tales’: Moral Education Through Entertainment-education Videos.” Thesis (Ph.D.) Regent University. Retrieved 13 November 2006 from <http://Proquest.umi.com>
- Fenn, J. (2005). *8 Ways Your Librarian Can Help Promote Literacy*. Retrieved March 11, 2006 from http://www.findarticles.com/p/articles/mi_qa4002/is_200502/ai_n9483096
- Floyd, Mark and others. (2006). “Two-Year Follow-Up of Bibliotherapy and Individual Cognitive Therapy for Depressed Older Adults.” *Behavior Modification*. 30, 3 (July): 281-294. retrieved 5 July 2007 from <http://bmo.sagepub.com/cgi/content/abstract/30/3/281>
- Foster, S.C. (1982). “The Expressed Reading Interest of Third and Fifth Grade Children in Selected Oklahoma Schools.” *Dissertation Abstract International*. 43 (December): 1908-A. Cited in วาสนา ณ ลำปาง (2539)

“ความสนใจในการอ่านหนังสือภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
(วิชาเอกการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- Green, Dewayne Arden. (1988). “A Study of the Impact of Bibliotherapy on the Self-Concept of Mexican-American Children Ten and Eleven Years of Age.” Thesis (Ph.D.) University of Northern Colorado. Pub. No. AAT 8909362. Retrieved 13 November 2006 from <http://Proquest.umi.com>
- Hillman, Judith. (1995). *Discovering Children's Literature*. Englewood Cliffs, N. J. : Prentice-Hall.
- Lynch-Brown, Carol. (1993). *Essentials of Children's Literature*. Boston : Allyn and Bacon.
- Michalik, Nicole M. (2005). “Determinants of Adolescent Behavior: Parenta; Personality and Socialization.” Thesis (Ph.D.) Arizona State University. Pub. No. AAT 3166141 Retrieved 13 November 2006 from <http://proquest.umi.com>
- Norton, Donna E. (1995). *Through the Eyes of a Child*. Englewood. Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Nuccio, Lena Marie. (1997). “The Effects of Bibliotherapy on the Self-Esteem and Teacher-Rated Classroom Behavior on the Third-Grade Children of Divorce.” Thesis (Ph.D.) University of Southern Mississippi. Abstract Online. Pub. No. AAT9823910 Retrieved 13 November 2006 from <http://Proquest.umi.com>
- Osguthorpe, Richard D. (2006). “On the Relationship Between the Moral Charater of a Teacher and the Moral Development of a Student.” Thesis (Ph.D.) University of Michigan. Pub. No. AAT 3186720 Retrieved 13 November 2006 from <http://Proquest.umi.com>
- Papalia, Diane E. (1995). *Human development*. New York : McGraw-Hill.
- Ralph H. Turner; Lewis M. Killian (1972). *Collective Behavior*. Englewood Cliffs : Prentice Hall. pp. 502-516 Cited in กมลชนก ภิรมย์ศิริพรรณ (2549) “คู่มือพัฒนาความเสี่ยสละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1” สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- Rapee, Ronald M., Abbott, Maree J., Lyneham, Heidi J. (2006). “Bibliotherapy for Children with Anxiety Disorder Using Written Materials for Parents : A Randomized Controlled Trial.” *Journal of consulting and clinical psychology*. 74, 3 (June): 436-444. Retrived from <http://sciencedirect.com>
- Scogin, F and others. (1998). “Measuring Learning in Depression Treatment: A Cognitive Bibliotherapy Test.” *Cognitive Therapy and Research*. 22, 5 (October): 475-482. Retrieved 5 July 2007 from <http://www.ingentaconnect.com/content/klu/cotr/1998/00000022/00000005/00226480?crawler=true>
- Seglow, Jonathan. (2004). *The Ethics of Altruism*. London : Frank Cass.
- Shechtman, Zipora. (1999). “Bibliotherapy: An Indirect Approach to Treatment of Childhood Aggression.” *Child Psychiatry and Human Development*. 30,1 (September) Retrieved 16 December 2006 from <http://springer.com>

- Smith, Richard J. and Johnson, Dale. (1976). *Teaching children to read*. New York : Addison-Wesley. Cited in วิฑูรย์ รองศรีแย้ม (2534) “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- Spear, Tim Jay. (1996). “The Effect of Bibliotherapy on the Self-Esteem of the Gifted Child” Thesis (M.A.) Northeast Missouri State University. Pub. No. AAT 1380914 Retrieved 16 December 2006 from <http://proquest.umi.com>
- Stringer, Susan J. (2003). “Collaboration Between Classroom Teachers and a School Counselor Through Literature Circles: Building Self-Esteem.” *Journal of Instructional Psychology*. (March). Retrieved 5 July 2007 from http://findarticles.com/p/articles/mi_m0FCG/is_1_30/ai_99983048
- Todahl, Jeffrey and others. (1998). “Bibliotherapy and Perceptions of Death by Young Children.” *Journal of Poetry Therapy*. 12, 2 (December): 95-107. Retrieved June 4 June 2007 from <http://springerlink.com>
- Thomas Nagel. (1978). *The Possibility of Altruism*. Princeton, N.J. : Princeton Press.
- Zucaro, Blasé John. (1972). “The Use of Bibliotherapy Among Sixth Grades to Affect Attitude Change Toward American Nigroes.” Dissertation (Ed. D.) Temple University. Pub. No. ED079731 Retrieved 16 December 2006 from <http://eric.ed.gov>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บรรณนิทัศน์วรรณกรรมสำหรับเด็กที่ส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ

1. กรรไกรสีแดงกับกระดาดสีขาว

แพนนิดา ภูมิวัฒน์ (2549) *กรรไกรสีแดงกับกระดาดสีขาว* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มูลนิธิเด็ก

เรื่องราวของเด็กชายที่ได้ช่วยเหลือภูตน้อยออกมาจากกับดัก ภูตน้อยได้ตอบแทนด้วยการให้กรรไกรสีแดงกับกระดาดสีขาวแก่เด็กชาย ซึ่งเป็นกรรไกรกับกระดาดที่ตัดแล้วสิ่งนั้นจะมีชีวิตได้จริง เด็กชายไม่ได้ใช้กระดาดนั้นจนวันหนึ่งเพื่อน ๆ มาที่บ้านและหากระดาดตัดเล่น เด็กชายนำกรรไกรสีแดงกับกระดาดสีขาวมาตัดรูปมังกร มังกรนั้นได้กลายเป็นมังกรที่มีชีวิตทำลายบ้านเรือนหลายหลัง เด็กชายรู้สึกผิดกับเรื่องที่เกิดขึ้น เขาจึงตัดกระดาดเป็นบ้านจำลองและตัดคนงานก่อสร้างเพื่อช่วยผู้คนสร้างบ้าน หลังจากนั้นเขาได้พบกับภูตน้อยอีกครั้ง ภูตน้อยไม่มีความสุขเลยเพราะเธอไม่เห็นดอกไม้ของเธอในป่า เด็กชายมีกระดาดเหลือเพียงชิ้นเล็กๆ เขาจึงเขียนคำว่าความสุขลงในกระดาดม้วนเป็นรูปดาวแล้วส่งให้ภูตน้อย เมื่อภูตน้อยรับดาวนั้นก็เกิดแสงสีเหลืองทอง และมีดอกไม้สีเหลืองบานสะพรั่ง ภูตน้อยมีความสุขและตั้งชื่อดอกไม้ชิ้นนั้นว่า ดอกดาวเรือง

2. แก๊งจระเข้

กรีน, มัคซ์ ฟอน แคร้ แก๊งจระเข้ แปลจาก Vorstadt Krokodile โดย ชลิต คุรงค์พันธ์ (2544)

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก

วรรณกรรมที่ได้รับรางวัลชมเชยประเภทหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กวัยรุ่นอายุ 12-18 ปี จากการประกวดหนังสือแปลดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2545 ของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ แก๊งจระเข้เป็นชื่อเรียกของเด็กกลุ่มหนึ่ง โดยมีโอลาฟเป็นหัวหน้ากลุ่ม เด็กกลุ่มนี้มักรวมตัวกันเพื่อเล่นผาดโผนและคิดอะไรแผลงๆ มาเล่นกันอยู่เสมอ วันหนึ่งเมื่อเคิร์ท เด็กชายขาพิการย้ายเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านและได้เข้ามาอยู่ในแก๊งจระเข้ในที่สุด สมาชิกในกลุ่มต่างคอยช่วยเหลือเคิร์ท และเคิร์ทมักใช้ความคิดที่เกินวัยของเขา ช่วยเพื่อนๆ แก้ปัญหาต่างๆ ได้สำเร็จ แม้เขาจะพิการแต่เขาก็สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีเพียงบางครั้งที่ต้องให้เพื่อนช่วยเหลือ เด็กกลุ่มนี้มักเล่นอยู่ในป่า และวันหนึ่งพวกเขาค้นพบว่า เอกอนซึ่งเป็นพี่ชายของฝรั่งเศสหนึ่งในสมาชิกของกลุ่ม เอกอนเป็นโจรสลันทรพย์และนำของที่ขโมยมาซ่อนไว้ใกล้ๆ กับสถานที่ที่พวกเขาเล่น แต่ทุกคนกลับไม่บอกตำรวจว่าเอกอนเป็นคนทำ แต่กลับบอกเบาะแสดำรงเพื่อให้ตำรวจค้นหาคนผิด ด้วยความที่กลัวว่าฝรั่งเศสจะเสียใจ ที่เพื่อนในกลุ่มแจ้งตำรวจจับพี่ชายของตน เด็กในกลุ่มต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่มีใครรังเกียจคนพิการ และไม่มีคนพิการในสายตาของพวกเขา

3. แก้วจอมแก่น

แว่นแก้ว (นามแฝง) (2549) แก้วจอมแก่น พิมพ์ครั้งที่ 24 กรุงเทพฯ : นานามีบุคส์

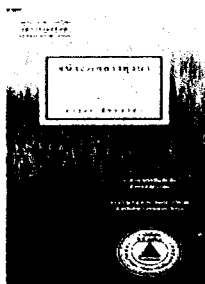
แก้วจอมแก่น เป็นพระราชนิพนธ์วรรณกรรมเยาวชนในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงพระราชทานแก่ผู้อ่าน ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องสั้นที่เขียนมาจากประสบการณ์ ของพระองค์ท่านเองบ้าง จากคำบอกเล่าของบุคคลอื่นๆบ้าง โดยมีแก้ว พี่ไก่ น้องเล็ก นิดและคนอื่นๆ เป็นตัวละครดำเนินเรื่อง แก้วเป็นเด็กชั้นประถมปีที่ 4 เธอมีนิสัยแก่นกว่าพี่นึ่ง และเพื่อนๆของเธอ แก้วเป็นขวัญใจของเพื่อนในห้องเพราะเธอชอบออกความคิดเห็นที่แตกต่างจากคนอื่น ชอบช่วยเหลือและให้กำลังใจคนรอบข้าง แม้บางทีจะทำให้ผู้ใหญ่หงุดหงิด แต่แก้วก็สำนึกผิดในเรื่องที่เธอทำทุกครั้ง พ่อของแก้วชอบสอนเรื่องการเกษตร ส่วนแม่จะสอนเรื่องวิชาการ แก้วชอบเรียนเกษตรกับพ่อของเธอ ตรงข้ามกับพี่ไก่ที่ชอบเรียนหนังสือวิชาการกับแม่ หนังสือเรื่องแก้วจอมแก่นจึงสอดแทรกไปด้วยความรู้ที่ได้จากตัวละครรอบข้างของแก้ว และคุณธรรมจากเนื้อเรื่องทุกบท

4. แก้วจอมซน

แว่นแก้ว (นามแฝง) (2549) แก้วจอมซน พิมพ์ครั้งที่ 24 กรุงเทพฯ : นานามีบุคส์

แก้วจอมซนเป็นวรรณกรรมที่มีเรื่องสั้นตอนต่างๆ ต่อเนื่องมาจากแก้วจอมแก่น บทต่างๆ ในแก้วจอมซน จะเน้นให้เห็นถึงบทบาทของแก้วที่มีต่อเพื่อน แก้วมักพาเพื่อนเล่นซนตามที่ต่างๆ เธอชอบที่จะออกความเห็นและคิดการเล่นแปลกๆ แต่ก็ช่วยให้เพื่อนเกิดความสุขสนุกสนานได้ทุกครั้ง แม้จะโดนผู้ใหญ่ดุ แต่แก้วก็ยอมรับความผิด คนรอบข้างของแก้วไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ พี่ไก่ ป้า หรือแม่แต่แม่ของเพื่อนๆ ต่างก็ให้คำสั่งสอนแก่แก้วและเพื่อนๆ เสมอ

5. ขนน้อยกลางทุ่งนา

จำลอง ผึ้งชลจิตร (2549) *ขนน้อยกลางทุ่งนา* พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ : แพรวสำนักพิมพ์

ขนน้อยกลางทุ่งนา เป็นนวนิยายที่ได้รับรางวัลดีเด่นประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. เป็นนวนิยายที่แสดงออกถึงภาพชีวิตของเด็กๆ ในชนบทภาคใต้ ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช เด็กชายสามคน ได้แก่ เค่น ชอบ บ่าว และเด็กหนุ่มชื่อขยงุทธเป็นตัวละครเด่นในเรื่อง เค่นเป็นเด็กฉลาดแต่ไม่ยอมเรียนต่อจึงออกมาช่วยแม่ไผ่ นา บ่าวรักเรียนแต่ทางบ้านไม่มีเงินส่งเสีย พ่อแม่จึงส่งไปอยู่ที่วัดและมีโอกาสพบและเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากขยงุทธที่บวชเรียนอยู่ ส่วนชอบเป็นเด็กรักเรียนและมีโอกาสได้เรียน แต่ก็มักเล่นกับเพื่อนในวันหยุด ทั้งสี่คนได้สร้างขนน้อยหรือกระท่อมขนน้อยกลางทุ่งนา เป็นสถานที่ที่ทั้งสี่ใช้พักผ่อนหาปลาและไผ่ นา ขนน้อยแห่งนี้ยังเป็นที่พักพิงแก่ผู้คนที่ผ่านไปมา ขนนำแห่งนี้ทำให้ทุกคนรู้ว่าการมีน้ำใจต่อผู้อื่นทำให้พวกเขามีความสุข พวกเขาแบ่งที่พักอาศัยและที่นอน ในขณะที่คนผ่านไปมาแบ่งอาหาร แบ่งความรู้ให้กับพวกเขา ทั้งสี่คนช่วยเหลือซึ่งกันและกันและยังช่วยเหลือชาวบ้านยามเค็ดรื้อน แม้ทุกคนต้องแยกย้ายไปทำหน้าที่ของตนหลังจากการเก็บเกี่ยว และขนน้อยต้องถูกรื้อ แต่ความทรงจำดีๆ ก็ยังอยู่ในใจของพวกเขาและผู้คนตลอดไป

6. หมอบรัดเลย์ : บิดาการพิมพ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

____ (2549) หมอบรัดเลย์ : บิดาการพิมพ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ กรุงเทพฯ : อีคิวพลัส

หมอบรัดเลย์เป็นมิชชันนารีอเมริกัน หมอบรัดเลย์เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งกิจการต่างๆ ให้แก่เมืองไทยมากมาย เขาได้ริเริ่มการพิมพ์ขึ้นในเมืองไทยเป็นคนแรก และยังเป็นผู้ที่นำการแพทย์สมัยใหม่เข้ามาเผยแพร่ในเมืองไทย แม้ระยะแรกคนไทยจะไม่ยอมรับการรักษาของชาวตะวันตกอย่างหมอบรัดเลย์ แต่ความพยายามและความเสียสละทั้งแรงกาย และสติปัญญา ทำให้หมอบรัดเลย์เป็นที่ยอมรับในเวลาต่อมา จึงนับว่าหมอบรัดเลย์เป็นชาวตะวันตก ที่บำเพ็ญประโยชน์ให้แก่เมืองไทย ทั้งก้าวแรกที่เหยียบย่างเข้ามาสู่เมืองไทย จนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต

7. พระยาพิชัยดาบหัก

ท้าวสุรนารี (2547) พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

พระยาพิชัยดาบหัก เดิมชื่อ จ้อย ภายหลังเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นทองดี หรือ ทองดีพันขวานมีความสามารถทั้งทางเชิงมวยและเชิงดาบเข้ารับราชการกับพระเจ้าตากสิน ได้รับแต่งตั้งเป็นองครักษ์ มีบรรดาศักดิ์เป็นหลวงพิชัยอาสา เมื่อรับราชการมีความดีความชอบจึงได้รับแต่งตั้งเป็น เจ้าหมื่นไวยวรนาถ พระยาสิทธิราชเดโช และพระยาพิชัย ผู้สำเร็จราชการครองเมืองพิชัย ภายหลังพม่ายกทัพมาตีเมืองพิชัย 2 ครั้ง ในการรบครั้งที่ 2 พระยาพิชัยถือดาบสองมือ ออกต่อสู้จนดาบหักไปข้างหนึ่ง และรักษาเมืองไว้ได้ คั้งนั้นจึงได้รับสมญานามว่า พระยาพิชัยดาบหัก

8. คนอยู่วัด

ไมตรี ลิมปิชาติ (2549) คนอยู่วัด พิมพ์ครั้งที่ 30 กรุงเทพฯ : คนรู้ใจ

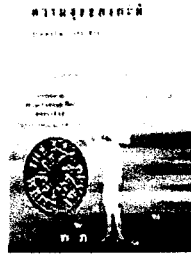
คนอยู่วัดได้รับเลือกจากรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการให้บรรจุเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยเรื่องราวประสบการณ์จริงของผู้เขียนที่นำเอาชีวิตของเด็กวัดมาเล่าเป็นเรื่องสั้น ถ่ายทอดถึงการใช้ชีวิตร่วมกันของเด็กวัด ไม่ว่าจะเป็นคำสอนของหลวงตา เรื่องของสนั่น ไช้เน็ก และเพื่อนๆ เด็กวัดอีกหลายๆ คน เรื่องราวต่างๆ บรรยายให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของพระในวัด กิจกรรมและชีวิตที่สนุกสนานของเด็กวัด เรื่องราวแสดงให้เห็นว่า แม่เด็กวัดจะไม่มีหลายอย่างที่เท่าเทียมกับคนทั่วไป แต่ภายใต้สภาวะเช่นนั้นกลับทำให้พวกเขารู้จักความพอดี ความเห็นอกเห็นใจกัน การช่วยเหลือกัน และการมองโลกในแง่ดีซึ่งทำให้พวกเขาอยู่ได้อย่างมีความสุข

9. ความรักของต้นไม้

ซิลเวอร์สแตน, เซล ความรักของต้นไม้ แปลจาก The Giving tree โดย πλαสรีรุ่ง (2548) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านบนต้นไม้

เรื่องราวความผูกพันและความรักระหว่างเด็กชายและต้นไม้ ต้นไม้เป็นเพื่อนและช่วยเหลือเด็กชายตั้งแต่เล็ก นับตั้งแต่เด็กชายเป็นเด็กชายตัวน้อยๆ จนกระทั่งเด็กชายเติบโตจนถึงวัยชรา ต้นไม้พร้อมที่จะเสียสละทุกส่วนของตนไม่ว่าจะเป็น กิ่ง ใบ เพื่อความสุขของเด็กชาย และเพื่อความสุขของตนเองที่ได้เห็นเด็กชายมีความสุข แม้เด็กชายจะไม่ได้ตอบแทนสิ่งใดให้เลย แม้สุดท้าย ต้นไม้จะไม่มีกิ่งก้านเหลืออยู่ แต่ก็ยังเป็นต้นไม้แก่ๆ ให้เด็กชายซึ่งกลายเป็นชายชราได้พักเหนื่อยต่อไป

10. ความสุขของกะทิ

งามพรรณ เวชชาชีวะ (2549) *ความสุขของกะทิ* : ตอน ตามหาพระจันทร์ พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : แพร่สำนักพิมพ์

วรรณกรรมที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2549 กะทิเป็นเด็กหญิงวัยสิบขวบ แม่ของกะทิป่วยเป็นโรคลำไส้เนื้ออ่อนแรง แม่จึงไปรักษาตัว และฝากกะทิไว้กับตาชายที่บ้านริมคลอง กะทิเป็นเด็กดีและมีมารยาท เธอถูกเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนจากตาและยาย อีกทั้งยังมีพี่ทอง ซึ่งเป็นเด็กวัดคอยให้กำลังใจกะทิในยามที่กะทิท้อแท้ กะทิจึงมีความสุข แต่กะทิก็กังคงอยากรู้เรื่องของพ่อและแม่เสมอ กะทิได้พบกับแม่ในระยะเวลาสั้นๆ ก่อนที่แม่จะเสียชีวิต ลุงและน้ำของกะทิพากะทิไปกรุงเทพฯ และต่างช่วยเหลือและให้กำลังใจกะทิ แม่ได้ทิ้งสิ่งต่างๆ ไว้ให้ แม่แต่วิธีการติดต่อกับพ่อซึ่งเป็นสิ่งที่กะทิต้องการในใจตลอดเวลา แต่สุดท้ายแล้วกะทิตัดสินใจเลือกที่จะอยู่กับตาชาย ที่บ้านริมคลองเพราะที่นั่นเต็มไปด้วยความอบอุ่นและความรักที่ทุกคนมีให้แก่กะทิเสมอและตลอดไป

11. คุณป่าหยอม

อโนรี (นามแฝง) (2544) *คุณป่าหยอม* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก

ป่าหยอมเป็นหญิงชราที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตา ป่าหยอมเป็นภรรยาของท่านทูต ป่าหยอมเลี้ยงหมาและแมวไว้หลายตัว หมาและแมวเหล่านั้นล้วนเป็นสัตว์ที่ป่าหยอมช่วยเหลือจากอาการป่วยทั้งสิ้น ป่าหยอมชอบช่วยเหลือสัตว์ที่เจ็บป่วย แม้จะไม่ใช่สัตว์เลี้ยงเธอก็ตาม แต่สุดท้ายแล้วสัตว์เหล่านั้นก็กลายมาเป็นสัตว์เลี้ยงของคุณป่า ไม่ว่าจะสุนัข แมว หรือแม้แต่เด็กเลี้ยงที่ป่าหยอมช่วยมาจากท่อน้ำทิ้ง ป่าหยอมมักสงสารและช่วยเหลือเพียงเพื่อให้สัตว์เหล่านั้นรอดพ้นจากความเจ็บปวดทรมาน โดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน ความสุขของป่าหยอมคือรอยยิ้มที่ออกมาเมื่อป่าหยอมเห็นสัตว์เหล่านั้นหายเจ็บปวดทรมาน

12. หลวิชัย คาวี

หลวิชัยคาวี (2549) กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

แม่โคได้พบลูกเสือกำพร้าที่กำลังหิวโหย ลูกโคขอให้แม่โคช่วยเหลือลูกเสือตัวนั้นด้วยความสงสาร แม่โคจึงดูแลและให้น้ำนมลูกเสือเหมือนลูกโคของคนอีกตัวหนึ่ง แม้จะระแวงว่าอาโคนลอบทำร้ายด้วยสัญชาตญาณเสือสักวันหนึ่ง แต่แม่โคก็รักลูกเสือ ต่อมาลูกเสือกับลูกโคกลายเป็นเพื่อนรักกันและรักกันเหมือนพี่น้อง แต่วันหนึ่งแม่เสือได้กัดแม่โคตาย ลูกเสือสำนึกในบุญคุณของแม่โคเสมอมา จนวันหนึ่งทั้งสองได้พบพระฤๅษี พระฤๅษีจึงชุบตัวทั้งสองเป็นคน ให้ลูกเสือเป็นที่ชื่อว่า หลวิชัย และลูกโคเป็นน้องชื่อว่า คาวี เมื่อทั้งสองเรียนวิชาจากพระฤๅษีจนสำเร็จก็แยกกันออกผจญภัยและช่วยเหลือผู้คน คาวีได้ช่วยเจ้าหญิงผอมจากนกยักษ์และได้ครองเมืองด้วยกัน มีกษัตริย์เมืองหนึ่งหลงเสน่ห์ผอมของเจ้าหญิง จึงส่งคนมากำจัดคาวีและชิงตัวเจ้าหญิงไป หลวิชัยตามมาช่วยคาวีและไปช่วยเจ้าหญิงกลับมาได้สำเร็จ

13. เจ้าใหม่

กาเซโบ (นามแฝง) (2549) *เจ้าใหม่* กรุงเทพฯ : เพ็ทแอนด์โฮม

เจ้าใหม่เป็นสุนัขพันธุ์บางแก้ว เมื่อเจ้าใหม่เป็นลูกสุนัขได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัว เศรษฐี แต่เมื่อเจ้านายเบื่อมันก็ถูกปล่อยไว้เป็นสุนัขข้างถนน แต่มันก็โชคดีที่คুমบีผู้ชอบช่วยเหลือสุนัขจรจัดและเจ็บป่วย เธอได้ช่วยเหลือเลี้ยงดูเจ้าใหม่ในที่ที่คুমบีเรียกว่าบ้านทรายทอง ระหว่างที่รักษาตัวที่บ้านทรายทอง เจ้าใหม่พยายามที่จะกลับไปบ้านเศรษฐี แต่ก็ถูกรถชนจนคুমบีต้องนำกลับมารักษา และหาเจ้าของใหม่ให้ เจ้าใหม่ได้รับการฝึกสุนัขในระหว่างการรักษา คুমบีเขียนเรื่องของเจ้าใหม่ลงบนกระดานเว็บพันทิปดอทคอมเมื่อผู้คนที่เล่นอินเทอร์เน็ตในห้องจัดจรงของเว็บพันทิปดอทคอมได้รู้เรื่องราวของเจ้าใหม่ก็เขียนคำให้กำลังใจเจ้าใหม่และช่วยหาผู้ที่พร้อมจะดูแลเจ้าใหม่ และในที่สุดก็มีคนขอรับเลี้ยงเจ้าใหม่ แต่โชคชะตาก็ยังไม่หยุดกลั่นแกล้ง ก่อนที่เจ้าใหม่จะไปอยู่กับเจ้าของคนใหม่มันป่วยเป็นโรคไตวายเฉียบพลันและเสียชีวิต เหลือไว้แต่ความอาลัยและความทรงจำให้แก่ผู้ที่คอยช่วยเหลือมันเท่านั้น

14. โจอี้จอมพลัง

แซลลี่ การ์ดเนอร์ โจอี้จอมพลัง แปลจาก The strongest girl in the world โดย ป้าเอ็งจริง (2546)

กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก สำนักพิมพ์ : มูลนิธิเด็ก

วรรณกรรมแนวแฟนตาซี เรื่องราวของเด็กหญิงโจอี้วัย 8 ขวบ อาศัยอยู่กับครอบครัวเล็กๆ โจอี้เป็นเด็กดีและชอบเล่นกล เธอตัวผอมจนไม่มีใครเชื่อว่าเธอมีพลังมหาศาลเกินตัว โจอี้กลายเป็นเด็กไม่ธรรมดาเมื่อเธอค้นพบและแสดงให้ทุกคนเห็นว่าเธอสามารถยกของหนักๆเกินกว่าที่คนปกติจะทำได้ เช่น เธอสามารถยกรถเก๋ง โต๊ะ หรือแม้แต่รถเมล์ได้โดยใช้เพียงนิ้วเดียว เธอกลายเป็นเด็กหญิงจอมพลังที่มีชื่อเสียงและแข็งแกร่งที่สุดในโลก แต่เธอและครอบครัวก็ถูกหลอกใช้พลังโดยชายผู้เห็นแก่เงินผู้หนึ่งที่ให้เธอเซ็นสัญญาเพื่อแลกกับความสุขสบายของครอบครัว โจอี้ต้องออกตระเวนทำประลองพลังกับจอมพลังทั่วโลก แต่โจอี้ไม่เคยคิดใช้พลังทำร้ายคนอื่น แต่กลับใช้พลังที่มีช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเธอหลบหนีชายผู้เห็นแก่เงินมาได้ เธอก็ได้ช่วยยกสะพานที่ขาดเพื่อช่วยเหลือคนที่ติดบนสะพาน แม้ทำยแล้วเธอต้องสูญเสียพลังงานจนหมด เธอก็ไม่เคยเสียดายเพราะเธอได้ใช้พลังที่เหลือเพื่อมาช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่าที่จะใช้ฮิวค โดยเปล่าประโยชน์

15. เจ้าชายแดงโม

เกี๊ยะกุก เล่าอูย (2550) *เจ้าชายแดงโม* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก

เจ้าชายแห่งเมืองคินน้ำคำดี มีแดง โมวิเศษที่แสนอร่อยอยู่ต้นหนึ่งและจะออกผลวันละ 1 ลูก อ้าชายจึงหวงแดง โมมากไม่แบ่งให้ใครเลย ต่อมาสัตว์ต่างๆ มาขโมยแดง โมไปเจ้าชายโกรธและสั่งลงโทษ แต่ด้วยเหตุผลต่างๆ ของสัตว์ที่มาขโมยแดง โมเจ้าชายจึงยกโทษให้ และเจ้าชายก็สังเกตเห็นว่าแดง โมวิเศษของพระองค์จะออกลูกเพิ่มขึ้นทุกครั้งที่พระองค์แบ่งให้คนอื่น ดังนั้นจึงมีรับสั่งให้ทหารนำแดง โมไปแบ่งให้ราษฎรและสัตว์ใหญ่ๆ น้อยๆ ทุกวัน จากนั้นแดง โมก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ชาวเมืองจึงขนานนามพระองค์ว่า เจ้าชายแดง โม

16. ความดีสี่เหลี่ยม

ความดีสี่เหลี่ยม (2549) พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : มูลนิธิเด็ก

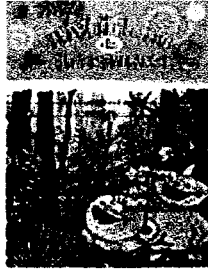
เจ้าหนอนน้อยออกตามหาความดี 3 ประการตามคำแนะนำของเสียงประหลาดเพื่อให้รอดพ้นจากความตาย ระหว่างการเดินทางตามหาความดีนั้น หนอนน้อยได้แบ่งปันน้ำหวานในแก้วแก่คนแก่ผู้หิวโหย ช่วยเก็บหมวกที่ตกน้ำให้จิ้งหรีดน้อย และช่วยดูแลรักษาหิ้งห้อยจนหายจากอากาศบาดเจ็บ เจ้าหนอนน้อยทำความดีครบสามประการ โดยไม่รู้ตัว แล้ววันต่อมามันก็พบว่ามันได้กลายเป็นผีเสื้อแสนสวยแล้ว ความตายที่หนอนน้อยกลัวคือการเกิดใหม่เป็นผีเสื้อนั่นเอง

17. แดจ้งกิม จอมนางแห่งวังหลวงฉบับเยาวชน

ยู. เซน ฮี (2548) แดจ้งกิม จอมนางแห่งวังหลวงฉบับเยาวชน กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์

แดจ้งกิมสร้างมาจากเรื่องจริงของประวัติศาสตร์เกาหลีในสมัยราชวงศ์โชซอน แดจ้งกิมเป็นแพทย์หญิงคนแรกของเกาหลี เธอเป็นหญิงชนชั้นไพร่ เธอมีความใฝ่ฝันจะดำเนินรอยตามพ่อของเธอ ซึ่งเคยเป็นแพทย์ประจำวังหลวง หลังจากแม่ของจ้งกิมสิ้นใจ จ้งกิมได้สอบเข้าเป็นนางใน ศึกษาการปรุงอาหารในพระราชสำนัก อดทนต่องานหนัก และมีน้ำใจช่วยเหลืองานทุกอย่าง เธอแบ่งปันความรู้ต่างๆแก่คนรอบข้าง จ้งกิมเป็นคนรักเพื่อนและทุกคน แม้คนจะต้องเคียดแค้นก็ยอมที่จะช่วยเพื่อน และคนรอบข้างเสมอ แดจ้งกิมฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหลายทั้งกษัตริย์ในวังและอำนาจทางการเมืองจนได้เป็นแม่ครัวมือหนึ่งที่ได้รับ ความไว้วางใจจากเชื้อพระวงศ์ ต่อมาเธอถูกใส่ร้ายว่าวางยาพิษกษัตริย์จึงถูกขับไล่ออกจากวัง แต่ภายหลังเธอก็ได้ไปศึกษาวิชาแพทย์และสามารถกลับมารักษาพระองค์ได้ในที่สุด และได้รับการแต่งตั้งเป็นแพทย์หลวงหญิงประจำพระราชวงศ์ ได้ขนานนามว่า แดจ้งกิม

18. นางไม้ฝึกหัดกับปีศาจพนजर

กรรณิการ์ พรหมเสาร์ (2548) นางไม้ฝึกหัดกับปีศาจพนजर กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก

ปีศาจและนางไม้ฝึกหัดขงโคอาศัยอยู่ที่นครกินไฟ ซึ่งเป็นเมืองที่ไม่เคยมีความมืด คนในหมู่บ้านตัดต้นไม้จนต้นไม้ลดลงเหลือน้อยมาก ปีศาจผู้กินความกลัวเป็นอาหารจึงไม่มีความกลัวจากนครไฟให้กิน ส่วนนางไม้ก็ต้องการที่จะฝึกการร้ายคาถา ราชินีนางไม้จึงให้ทั้งสองไปอยู่ยังหุบเขาห่มป่า ณ ที่นั่น ปีศาจและนางไม้ฝึกหัดได้พบกับป่าที่เขียวชอุ่ม ผู้คนที่มึนน้ำใจให้กันและมีวาเคารพต่อพวกเขา ปีศาจเลิกกินความกลัว นางไม้ซึ่งโคก็ได้ฝึกการร้ายคาถาเรียกฝน จนสร้างความชุ่มชื้นและเกิดเป็นสายน้ำเล็กๆ ปีศาจกลายเป็นปีศาจต้นไม้ที่คอยปกป้องรักษาต้นไม้ ผู้คนต่างเคปีศาจต้นไม้และขอกำลังใจในการเข้าไปหาสมุนไพรในป่าเสมอ ส่วนนางไม้ซึ่งโคก็กลายเป็นนางไม้ที่สามารถร้ายคาถาได้ตั้งใจ และอาสาที่จะอยู่ดูแลหุบเขาห่มป่าและสายน้ำต่อไป เพราะนางไม้ตระหนักดีแล้วว่าต้นไม้ที่รักษาอยู่นี้ จะสามารถไหลไปสู่นครกินไฟและสถานที่ต่างๆที่ขาดแคลนน้ำได้

19. บางระจัน

วิษณุ โชติธรรณารักษ์ (2548) *บางระจัน (ฉบับการ์ตูน)* ปทุมธานี : สกยบุกส์

บางระจัน เป็นเรื่องราวของวีรชนที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2308 ชาวบ้านบางระจันยอมเสียสละเลือดเนื้อเพื่อปกป้องผืนแผ่นดินไทยจากพม่า ทางฝ่ายกองทัพพม่าคดยพระเจ้ามังระ ได้ส่งกองทัพซึ่งมีเนเมียวสีหบดีและมังมหานรธาเป็นแม่ทัพมาบุกไทย แต่ชาวบ้านบางระจันต่างพร้อมใจและรวมตัวกันสู้รบกับพม่า โดยมีผู้นำทัพได้แก่ ขุนสรรค์ พันเรือง นายทองเหม็น นายจันทรหนวด เขียว และนายทองแสงใหญ่ กองทัพพม่านั้นมีจำนวนมากกว่าทางบ้านบางระจัน แต่พม่าต้องยกทัพเข้าตีหมู่บ้านนี้ถึง 8 ครั้งใช้เวลาถึง 5 เดือน จึงสามารถตีค่ายบางระจันแตก

20. บีตัก

กายน่า กล้าทะเล (2547) *บีตัก* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก

บีตัก เป็นชาวอุรึกละโว้ย อาศัยอยู่ในหมู่เกาะสุรินทร์ จ.พังงา กับพ่อและพี่ชาย ส่วนแม่ของบีตักเสียชีวิตหลังจากให้กำเนิดบีตัก ทุกคนรักบีตักมาก บีตักรักชีวิตที่เต็มไปด้วยหาดทราย ทะเล ปลาและต้นไม้บนเกาะ เมื่อบีตักต้องไปโรงเรียน บีตักก็นำอาหารจากเกาะไปฝากเพื่อนๆ แม่เพื่อนบางคนอย่างดวงแก้ว จะไม่ชอบบีตักที่เป็นคนบ้านนอก แต่ครั้งหนึ่งระหว่างการทัศนศึกษาบนเกาะ บีตักได้ช่วยชีวิตดวงแก้วจากการจมน้ำทะเล แม่นั่นจะไม่ชานาญการค้ำน้ำสั๊กเท่าไร จก่อก่อให้เกิดมิตรภาพที่ดีระหว่างเพื่อน บีตักเติบโตและเรียนรู้สิ่งต่างๆตามวัย แม้ภายหลังจะสูญเสียพ่อ แต่บีตักก็ยังได้กำลังใจจากพี่ชายให้ยืนหยัดต่อสู้ต่อไปได้

21. พระพุทธรเจ้า

สุกฤกษ์ บุญทอง (2548) พระพุทธรเจ้า (ฉบับการ์ตูน) ปทุมธานี : สกายบุ๊คส์

เป็นเรื่องราวประวัติของพระพุทธรเจ้าตั้งแต่พระองค์ทรงประสูติ เติบโตเป็นเจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกจากวังเพื่อแสวงหาความจริงแห่งชีวิต ตรัสรู้ และปรินิพพาน เรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางของพระองค์แฝงไปด้วยคติธรรมและคุณธรรมสอนใจ

22. นางสิบสอง

รัชนิวรรณ อ่างสกุล (2548) นางสิบสอง กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

หญิงสาวชาวบ้านสิบสองคน ที่ถูกพ่อแม่ปล่อยทิ้งในป่าเนื่องจากความยากจน นางยักษ์สนธมารมาพบเข้าเกิดความเอ็ดคู้จึงนำไปเลี้ยง ต่อมานางสิบสองรู้ความจริงว่าแม่เลี้ยงเป็นยักษ์จึงหลบหนีออกมาพบกับพระรณสิทธ์และได้เป็นพระมเหสีทั้งหมด ฝ่ายนางยักษ์รู้ข่าวก็คิดแก้แค้น โดยทำเสน่ห์ให้พระรณสิทธ์หลงรักตน จนตรัสอนุญาตให้ควักลูกตาของนางทั้งสิบสองและนำไปขังไว้ที่ต่างๆที่ตั้งครรภ์ ระหว่างที่ถูกขังด้วยความอดอยาก เมื่อนางผู้เป็นพี่ 11 คน คลอดบุตร จึงยอมสละเนื้อบุตรของตนให้แก่พี่น้อง ส่วนน้องคนสุดท้ายอดตายเพียงข้างเดียว เมื่อพี่แบ่งเนื้อให้ก็เก็บไว้ครั้นเมื่อคนคลอดรอดเสน จึงนำเนื้อที่เก็บไว้มาให้พี่ๆกินแทนเนื้อลูกตน พระรณเสนเป็นเด็กที่รอดมาได้และฟื้นฝ่าอุปสรรคต่างๆเพื่อช่วยให้แม่และป่าให้รอดชีวิตและได้อยู่อย่างสุขสบาย

23. พ่อบุญศรีนาวานำดม

พ่อบุญศรีนาวานำดม (2549) กรุงเทพฯ : อีคิวพลัส

เป็นเรื่องราวประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการต่อสู้ของคนไทยเพื่ออิสรภาพ สมัยอาณาจักรสุโขทัยยังคงอยู่ใต้อำนาจของขอม เมื่อพระยาศรีนาวานำดมผู้ครองเมืองเซลิยป็นผู้นำ มีโอรสและธิดา 2 องค์ คือ พ่อบุญผาเมือง และนางเสือง แต่ขอมได้ใช้กุศโลบายในการรักษาอำนาจของตนโดยยกพระธิดาของตนให้อภิเษกสมรสกับพ่อบุญผาเมือง ต่อมาพ่อบุญศรีนาวานำดมได้ยกนางเสืองให้อภิเษกสมรสกับพ่อบุญบางกลางหาว เมื่อพ่อบุญศรีนาวานำดมสิ้นพระชนม์แล้วพ่อบุญผาเมือง และพ่อบุญบางกลางหาว ช่วยกันตีขอมที่มายึดกรุงสุโขทัยศรีสัตนาลัย และขับไล่ขอมออกไปได้สำเร็จ เรื่องราวของวีรกรรม ความกล้าหาญ และความเสียสละของบรรพบุรุษของไทย ควรแก่การให้ชาวรุ่นหลังได้อ่านเป็นอย่างยิ่ง

24. เพื่อนในสวน

วันทนีย์ วิบูลเกียรติ (2545) เพื่อนในสวน กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก

เด็กหญิงดอกไม้เป็นเด็ก อายุแปดขวบ ดอกไม้เป็นเด็กดี มีน้ำใจ และชอบคิดถึงความรู้ดีของผู้อื่นเสมอ ดอกไม้มีเพื่อนรักคือ ไล่เดือนและแมลงปอซึ่งอาศัยอยู่ในสวนข้างบ้าน ทั้งไล่เดือนและแมลงปอเป็นผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำและให้กำลังใจดอกไม้อยู่เสมอ เช่นในตอนที่ดอกไม้ต้องแบ่งขนมปังกับเด็กอีกสี่คน ขนมปังแบ่งออกเป็นสี่ชิ้น ดอกไม้ไม่อยากให้มีใครต้องเสียใจ ไล่เดือนพูดแนะนำให้แบ่งปันส่วนของตนให้กับผู้อื่น ดอกไม้จึงได้คิดว่าเธอจะเอาขนมปังสี่ชิ้นใหญ่ให้กับเด็กทั้งสี่ ส่วนตัวเธอก็แบ่งชิ้นขนมปังเล็กๆ จากสี่ส่วนนั้น เธอก็จะได้กินขนมปังเช่นเดียวกัน โดยที่ไม่ต้องมีใครเสียใจ

25. แม่จ๋าพ่อรักพ่อ

จิมลิ้ม คมขำ (2545) *แม่จ๋าพ่อรักพ่อ* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก

บัณฑิตาเป็นเด็กหญิงกำพร้า อาศัยอยู่กับแม่ค้าหวาน แม่แยกทางกับพ่อตั้งแต่ยังเด็ก บัณฑิตาเป็นเด็กขี้สงสัย แต่เธอโชคดีที่แม่คนเก่งคอยดูแล แม่สามารถตอบคำถามต่างๆ ของบัณฑิตาได้เสมอ และสามารถทำหน้าที่ให้เป็นได้ทั้งแม่และพ่อของบัณฑิตาในเวลาเดียวกัน แม่จะเหมือนแต่แม่ก็เต็มใจทำ แม่สอนให้บัณฑิตารู้จักพูดจาดีและเป็นคนมีน้ำใจ และให้บัณฑิตาเขียนบันทึกหาพ่อเมื่อคิดถึงพ่อ บัณฑิตาเขียนเล่าเรื่องของเธอ คนรอบข้าง และแม่ให้พ่ออ่าน จนวันหนึ่งแม่บอกกับบัณฑิตาว่าพ่อของเธอจะมารับไปอยู่ต่างประเทศระหว่างปิดเทอม บัณฑิตาไม่ต้องเขียนบันทึกอีกต่อไป เธอจะเล่าให้พ่อฟังด้วยตัวของเธอเอง

26. ท้าวสุรนารี

ท้าวสุรนารี (2547) พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

พระยาปลัดเจ้าเมืองนครราชสีมาไปประทับข้อพิพาทต่างเมืองเป็นจังหวะเดียวกับเจ้าอนุวงศ์แห่งเมืองเวียงจันทน์เข้าตีเมืองได้สำเร็จและได้กวาดต้อนผู้คนรวมทั้งคุณหญิงโมภรรยาพระยาปลัดไปด้วย ระหว่างทางคุณหญิงโมคิดแผนถ่วงเวลาเพื่อให้พระยาปลัดกลับมาทันและยกทัพขับไล่ทหารเวียงจันทน์กลับไปความทราบถึงพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงพระราชทานบำเหน็จตั้งเป็นท้าวสุรนารี

27. สมเด็จพระสุริโยทัย

สมเด็จพระสุริโยทัย (2547) พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

พระเจ้าหงสาวดียกทัพเข้ามาตีกรุงศรีอยุธยาเมื่อเคลื่อนมาใกล้พระนครสมเด็จพระมหาจักรพรรดิก็เสด็จออกไปรบหมายจะลวงกำลังข้าศึก โดยมีสมเด็จพระสุริโยทัยแต่งกายคล้ายทหารชายออกรบด้วยขณะที่สมเด็จพระมหาจักรพรรดิต่อสู้กับพระเจ้าแปรอยู่นั้นช้างทรงของพระองค์เสียหลักหนีสมเด็จพระสุริโยทัยจึงเข้ามาขวางทางพระเจ้าแปรและถูกฟันจนสิ้นพระชนม์ ความกล้าหาญ และความเสียสละ จงรักภักดีของพระองค์เป็นที่ประจักษ์สืบมา

28. วีรสตรีเมืองกลาง

วีรสตรีเมืองกลาง (2549) กรุงเทพฯ : อีคิวพลัส

เรื่องราวประวัติศาสตร์ของวีรสตรีแห่งเมืองกลาง คือ ท้าวเทพกษัตรี ท้าวศรีสุนทร ในสมัยรัชกาลที่ 1 กรุงรัตนโกสินทร์ เมื่ออังวะจากพม่า เข้ามารุกรานไทยในสงครามเก้าทัพ คุณหญิงจันและน้องสาวคือคุณหญิงมุกชิดาของเจ้าเมืองกลาง มิได้อยู่หนึ่งเฉย แต่เสียสละเวลาและใช้สติปัญญาในการคิดวางแผนอย่างชาญฉลาด นำชาวบ้านเมืองกลางต่อสู้อังวะ และสามารถปกป้องเมืองกลางหรือภูเก็ตในปัจจุบันไว้ได้ เมื่อศึกสงบแล้วรัชกาลที่ 1 ได้แต่งตั้งให้คุณจันเป็น ท้าวเทพกษัตรี และคุณมุกเป็นท้าวศรีสุนทร

29. สังข์ทอง

ชลลดา ชะบางบอน (2548) สังข์ทอง ปทุมธานี : สกายบุ๊คส์

สังข์ทอง บทละครนอกพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2 เรื่องราวเกิดขึ้น ณ เมืองยศวิมลนคร อันมีท้าวยศวิมลเป็นเจ้าเมือง พระมเหสีจันทวีได้คลอดลูกออกมาเป็นหอยสังข์ จึงเป็น โอกาสให้ พระนางจันทา มเหสีรอง ใสร้ายว่าเป็นกาลีบ้านเมือง มเหสีจันทวีจึงถูกขับออกจากวังไปขายป่า แต่ ก็ได้รับความช่วยเหลือดูแลจากตาขายคู่หนึ่งผู้มีความเมตตา จนกระทั่งพระสังข์ที่ซ่อนอยู่ในหอยได้ ออกมาพบพระนางจันทวี แต่ข่าวลวงรู้ไปถึงนางจันทาที่ปองร้ายสองแม่ลูกและยังคิดกำจัดให้สิ้น เลียนหนาม พระสังข์จึงต้องพลัดพรากจากมารดาเข้าสู่เมืองยักษ์ ก่อนจะออกตามหาแม่ในร่างเจ้า เาะป่าบ้าใบ้ จนได้พบรักแท้กับนางรจนา และได้เดินทาง ไปพบกับแม่ในที่สุด เรื่องราวระหว่างการ ผจญภัยของสังข์ทองแฝงไปด้วยความกล้าหาญ อดทน เสียสละ ความกตัญญู และความมีสติปัญญา

30. โสณน้อยเรือนงาม

ชมพูนุท สามารต (2548) โสณน้อยเรือนงาม กรุงเทพฯ : แสบปีคิดส์

โสณน้อยเรือนงามเป็นเจ้าหญิงที่เกิดมาพร้อมเรือนไม้งามแต่ต้องจากเมืองไปเพราะถูก ทำนายว่าจะมีเคราะห์ ระหว่างทางได้ยาวิเศษชุบชีวิตคนตายจากพระอินทร์ได้ ระหว่างทางโสณน้อย เรือนงามได้แบ่งปันยาชุบชีวิตนั้นให้แก่นางกุลาที่นอนตายเพราะถูกงูกัด จึงช่วยชุบชีวิตนางกุลาไว้ แล้วออกเดินทางไปด้วยกัน ในขณะนั้นที่เมืองนพรัตน์ เจ้าชายวิจิตรจินดาถูกพญานาคกัดตาย และ โสณน้อยเรือนงามได้ช่วยชุบชีวิตเจ้าชายไว้ แต่นางกุลาใช้เล่ห์กลหลอกว่าตนเป็นเจ้าหญิง ส่วน โสณ น้อยๆเป็นนางทาสรับใช้ เจ้าชายไม่ยอมแต่งงานกับนางกุลา จึงขอเดินทางไปเที่ยวต่างเมือง และได้ รู้ความจริงว่าโสณน้อยๆ คือเจ้าหญิงตัวจริงและได้แต่งงานกัน

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละ

ชื่อ

ชั้น

เลขที่

วันที่ทำข้อสอบ

วิธีทำข้อสอบ

1. ข้อสอบมีทั้งหมด 32 ข้อ ให้ทำทั้งหมด
2. ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวเลือกที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด เพียง 1 ตัวเลือกเท่านั้น
3. เวลาในการทำข้อสอบ 1.30 ชั่วโมง

1. ในวิชาคหกรรม ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำขนมบัวลอย เพื่อนในกลุ่มช่วยกันปั้นแป้ง และให้
 - หนึ่งเป็นคนผสมเครื่องปรุงในกระทะทองเหลือง แต่หนึ่งหยิบเครื่องปรุงผิด โดยหยิบเกลือใส่แทนน้ำตาล ทำให้กลุ่มต้องเสียเวลาดั่งกระทะใหม่ เพื่อนในกลุ่มต่างตำหนิหนึ่งถ้าท่านเป็นเพื่อนร่วมกลุ่มของหนึ่งท่านจะอย่างไร
 - ก. ตำหนิว่าเป็นความผิดของหนึ่งคนเดียว
 - ข. ไม่ตำหนิหนึ่งและปลอบโยนเพื่อนในกลุ่มเพื่อความสามัคคีของเพื่อนในชั้นเรียน
 - ค. ไม่ตำหนิหนึ่งและปลอบโยนเพื่อนในกลุ่มเพราะทุกอย่างสามารถแก้ไขได้
 - ง. ไม่ตำหนิหนึ่งและปลอบโยนเพื่อนในกลุ่มเพื่อไม่ให้เพื่อนต้องเสียใจ
 - จ. ไม่ตำหนิหนึ่งและปลอบโยนเพื่อนในกลุ่มเพื่อให้งานเสร็จและคนจะได้มีคะแนน

2. ออมป่วยเป็นโรคไข้หวัดใหญ่และต้องใช้เงินรักษา แต่แม่ของออมมีเงินไม่เพียงพอ เพื่อนในชั้นเรียนจึงรวบรวมเงินเพื่อนๆ คนละ 10 บาท เพื่อนำไปช่วยแม่ของออม ชวิญอยากนำเงินไปซื้อขนมที่ตนชอบรับประทานในตอนกลางวัน ถ้าท่านเป็นชวิญท่านจะอย่างไร
 - ก. นำเงินไปรวมกับเพื่อน 5 บาท เพื่อนำเงินที่เหลือไปซื้อขนมที่ตนชอบรับประทาน
 - ข. นำเงิน 10 บาทไปรวมเท่ากับเพื่อนๆ เพื่อให้ชั้นเรียนมีชื่อว่าเป็นห้องที่มีน้ำใจ
 - ค. ไม่นำเงินไปรวมกับเพื่อนเพราะไม่สนิทกับออม
 - ง. นำเงิน 10 บาทไปรวมเท่ากับเพื่อนๆ เพื่อให้แม่ของออมนำไปจ่ายค่ารักษาพยาบาล
 - จ. นำเงิน 10 บาทไปรวมเท่ากับเพื่อนๆ เพราะเห็นว่าเป็นการช่วยเหลือผู้เดือดร้อน

3. ในวันรับปริญญาญาติพี่น้องของแจงดอกไม้และของขวัญมาแสดงความยินดีกับแจงมากมายในขณะที่คำไม่มีใครนำดอกไม้หรือของขวัญมาให้ เพราะญาติของคำอยู่ต่างจังหวัดและไม่สามารถเดินทางมาได้ คำมีสีหน้าไม่สดใส ถ้าท่านเป็นแจงท่านจะอย่างไร
 - ก. นำดอกไม้ของตนไปแสดงความยินดีกับคำเพื่อให้เพื่อนรู้สึกดีขึ้น
 - ข. นำดอกไม้ของตนไปแสดงความยินดีกับคำเพราะเห็นว่าการให้เป็นการสร้างความสุขแก่ผู้อื่นได้
 - ค. นำดอกไม้ของตนไปแสดงความยินดีกับคำเพื่อให้คำเห็นว่าตนมีน้ำใจ
 - ง. ไม่สนใจคำ ปลอบโยนให้คำยิ้มเศร้าต่อไป
 - จ. นำดอกไม้ของตนไปแสดงความยินดีกับคำเพื่อให้ทุกคนมีความสุข

4. เอกกับบีเป็นเพื่อนกันและเรียนอยู่ห้องเดียวกัน เอมี่ฐานะยากจน บางวันไม่มีเงินซื้อข้าวรับประทานที่โรงเรียน ขณะที่บีก็มีเงินแค่พอซื้ออาหารเพียงคนเดียวเท่านั้น ถ้าท่านเป็นบี ท่านจะทำอย่างไร
- ซื้ออาหารมาแล้วแบ่งให้เอรับประทานด้วยกันเพราะไม่ต้องการเห็นเอทนทิวในเวลาเรียน
 - ซื้ออาหารมาแล้วแบ่งให้เอรับประทานด้วยกันเพราะการช่วยเหลือมนุษย์ด้วยกันเป็นสิ่งประเสริฐ
 - ซื้ออาหารมาแล้วแบ่งให้เอรับประทานด้วยกันเพื่อจะได้รับคำชมจากผู้คนรอบข้าง
 - ซื้ออาหารมารับประทานคนเดียวเพราะกลัวว่าจะไม่อิ่ม
 - ซื้ออาหารมาแล้วแบ่งให้เอรับประทานด้วยกันเพื่อเพื่อนในชั้นจะได้มีความสุขเมื่อเห็นเอไม่ต้องทนทิวในเวลาเรียน
5. ในหมู่บ้านของดำ ผู้ใหญ่บ้านได้จัดวันทำความสะอาดถนนในหมู่บ้านขึ้นในเช้าวันอาทิตย์ และรถรงค์ให้ทุกคนรอบครัวออกมาร่วมกันทำความสะอาด ดำทำงานทุกวันและมีวันหยุดพักผ่อนวันอาทิตย์เพียงวันเดียว ถ้าท่านเป็นดำท่านจะทำอย่างไร
- ออกไปช่วยทำความสะอาดถนนหมู่บ้านเพื่อไม่ให้คนอื่นว่าตนเป็นคนเห็นแก่ตัว
 - นอนหลับพักผ่อนเพราะเหนื่อยมาตลอดสัปดาห์แล้ว
 - ออกไปช่วยทำความสะอาดถนนหมู่บ้านเพราะเห็นว่าการร่วมมือกันจะนำความสุขมาสู่ทุกคน
 - ออกไปช่วยทำความสะอาดถนนหมู่บ้านเพื่อให้คนในหมู่บ้านเห็นความร่วมมือของคนในครอบครัว
 - ออกไปช่วยทำความสะอาดถนนหมู่บ้านเพื่อให้หมู่บ้านของตนสะอาดและเป็นที่ยื่นชมของผู้มาเยือน
6. สุขเป็นลูกคนรวย ครูใหญ่ได้จัดโครงการหนังสือจากครอบครัว โดยแจกจดหมายเพื่อขอบริจาคหนังสือครอบครัวละ 1 เล่มจากนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนำไปบริจาคแก่โรงเรียนที่ยากจน ถ้าท่านเป็นสุขท่านจะทำอย่างไร
- นำหนังสือมาบริจาค 1 เล่มเพื่อให้ครูเห็นว่าตนบริจาคตามโครงการของโรงเรียน
 - นำหนังสือมาบริจาคมากกว่า 1 เล่มเพื่อให้ครอบครัวได้บุญ
 - นำหนังสือมาบริจาคมากกว่า 1 เล่มเพื่อให้เด็กยากจนมีหนังสืออ่านมากขึ้น
 - นำหนังสือมาบริจาคมากกว่า 1 เล่มเพื่อให้โรงเรียนมีหนังสือไปบริจาคจำนวนมากขึ้น
 - ไม่สนใจบริจาค และไม่นำจดหมายไปให้ผู้ปกครอง

7. ในวิชาสังคมศึกษา ครูมอบหมายให้นักเรียนไปยืมหนังสือเกี่ยวกับประเพณีไทยที่ห้องสมุดโรงเรียน แล้วให้แต่ละคนออกมาเล่าเกี่ยวกับประเพณีไทยคนละ 1 เรื่องในวันรุ่งขึ้น แต่แก้วลืมนำบัตรห้องสมุดมา ในขณะที่ฟ้าก็สามารถยืมหนังสือได้อีกเพียง 2 เล่มเท่านั้น ถ้าท่านเป็นฟ้าท่านจะทำอย่างไร
- ให้แก้วยืมหนังสือ 1 เล่มเพื่อให้เพื่อนในชั้นได้ทำการบ้านส่ง
 - ให้แก้วยืมหนังสือ 1 เล่มเพราะคนใช้ 1 เล่มก็เพียงพอ
 - ยืมหนังสือกลับบ้านทั้ง 2 เล่ม โดยไม่สนใจแก้ว
 - ให้แก้วยืมหนังสือ 1 เล่มเพื่อแก้วจะได้ช่วยงานคนบ้านในภายหลัง
 - ให้แก้วยืมหนังสือ 1 เล่มเพื่อให้แก้วได้ทำการบ้าน
8. พรายเป็นลูกคนกลาง พี่ชายและน้องสาวของพรายทะเลาะกัน เพราะน้องสาวทำรถบังคับวิทยุของพี่ชายพังโดยไม่ได้ตั้งใจ พี่ชายโกรธมาก จึงตำหนิน้องสาวอย่างรุนแรง น้องสาวเสียใจมากได้แต่นั่งร้องไห้ ถ้าท่านเป็นพรายท่านจะทำอย่างไร
- ปลอบโยนน้องสาวและพี่ชายเพื่อให้พ่อกับแม่เห็นว่าตนเป็นลูกที่ดี
 - ปลอบโยนน้องสาวและพี่ชายเพื่อความสุขของทุกคนในครอบครัว
 - ปล่อยให้เป็นเรื่องของทั้งสองคน
 - ปลอบโยนน้องสาวและพี่ชายเพราะเห็นว่าการเป็นพี่น้องกันควรที่จะรักกันและให้อภัยกัน
 - ปลอบโยนน้องสาวและพี่ชายเพื่อให้ทั้งสองคนสบายใจ
9. ชขวัญกลับไปเยี่ยมบ้านที่จังหวัดภูเก็ต หลังจากที่หมู่บ้านถูกน้ำท่วม เมื่อชขวัญกลับไปถึงบ้านทุกคนในหมู่บ้านกำลังช่วยกันเก็บกวาดดิน ต้นไม้และเศษขยะที่กีดขวางการเดินทาง แต่ชขวัญเดินทางมาไกลและเหนื่อยมาก ถ้าท่านเป็นชขวัญท่านจะทำอย่างไร
- ช่วยเก็บกวาดพื้นที่เพื่อให้ตนเดินทางได้สะดวก
 - ช่วยเก็บกวาดพื้นที่เพื่อให้ครอบครัวของตนเดินทางไปมาได้ปลอดภัย
 - ช่วยเก็บกวาดพื้นที่เพราะเพราะเห็นว่าทุกคนควรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - ช่วยเก็บกวาดพื้นที่เพื่อให้คนในหมู่บ้านอยู่กันอย่างปลอดภัย
 - เข้าไปนอนพักผ่อนไม่สนใจช่วยเหลือ

10. แดงได้รับเลือกเป็นนักกีฬาฟุตบอลระดับจังหวัดเพื่อไปแข่งขันฟุตบอลชิงแชมป์เยาวชนแห่งประเทศไทยที่จะมีขึ้นในอีก 2 อาทิตย์ข้างหน้า แดงต้องเก็บตัวซ้อมฟุตบอลอย่างหนักตลอด 2 อาทิตย์ แต่แดงก็จะมีสอบปลายภาคหลังจากการแข่งขันเพียง 2 วัน ถ้าท่านเป็นแดงท่านจะทำอย่างไร
- ลงแข่งขันฟุตบอลให้กับจังหวัดเพื่อความแข็งแกร่งของทีม
 - ลงแข่งขันฟุตบอลให้กับจังหวัดเพื่อชื่อเสียงของจังหวัด
 - ลงแข่งขันฟุตบอลให้กับจังหวัดเพราะเป็นการทำหน้าที่ดีทั้งหน้าที่นักเรียนและนักกีฬา
 - ถอนตัวออกจากการแข่งขันเพื่ออ่านหนังสือสอบ
 - ลงแข่งขันฟุตบอลให้กับจังหวัดเพื่อตนจะได้มีชื่อเสียง
11. ในวิชาภาษาไทย ครูให้ทำงานกลุ่มโดยเขียนสรุปเรื่องสั้นที่ครูเล่าให้ฟังให้เสร็จภายในชั่วโมงเรียน **จุ่มรู้สึกปวดหัวและอยากนอนพักผ่อน** ถ้าท่านเป็นจุ่มท่านจะทำอย่างไร
- ช่วยเพื่อนทำงานจนเสร็จเพื่อความสุขของทุกคนในชั้นเรียน
 - ช่วยเพื่อนทำงานจนเสร็จด้วยความเท่าเทียมกัน
 - บอกว่าคุณปวดหัวและต้องไปนอนพักที่ห้องพยาบาล ปล่อยให้เพื่อนทำงานส่งให้
 - ช่วยเพื่อนทำงานจนเสร็จเพื่อให้เพื่อนพอใจในตนเอง
 - ช่วยเพื่อนทำงานจนเสร็จเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มมีงานส่งทันเวลา
12. ในการเข้าค่ายพักแรมของโรงเรียนในหน้าหนาว ครูให้นำผ้าห่มมาด้วยเพื่อป้องกันความหนาว ซึ่งจะทำให้นักเรียนป่วยได้ **แบ่งนำผ้าห่มมาแต่ผ้าห่มของแบ่งถูกน้ำหกใส่จนเปียกเกือบหมดทั้งผืน ทำให้แบ่งไม่มีผ้าห่มใช้** ถ้าท่านนอนใกล้แบ่งท่านจะทำอย่างไร
- แบ่งให้แบ่งห่มผ้าด้วยกันเพื่อให้แบ่งช่วยคนในกิจกรรมอื่นในระหว่างการเข้าค่าย
 - นอนห่มผ้าคนเดียวไม่สนใจแบ่ง
 - แบ่งให้แบ่งห่มผ้าด้วยกันอย่างเต็มที่
 - แบ่งให้แบ่งห่มผ้าด้วยกันเพื่อให้การเข้าค่ายของโรงเรียนไม่มีคนป่วย
 - แบ่งให้แบ่งห่มผ้าด้วยกันเพื่อให้แบ่งไม่หนาว

13. ในวันสุนทรภู่ นิ่งได้รับเลือกเป็นตัวแทนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปอ่านคำกลอนสุดดีวันสุนทรภู่ที่หน้าเสาธง นิ่งตื่นเต้นมากเพราะไม่เคยขึ้นเวทีมาก่อน เมื่อถึงเวลาอ่านคำกลอน นิ่งอ่านผิดหลายครั้งและเสียงสั่น เพื่อนหลายคนหัวเราะ นิ่งลงจากเวทีด้วยความโกรธ และมานั่งข้างแทนซึ่งเป็นเพื่อนห้องเดียวกับนิ่ง ถ้าท่านเป็นแทนท่านจะทำอย่างไร
- พูดปลอบใจและชมนิ่งว่านิ่งอ่านคำกลอนได้ดี เพื่อให้เพื่อนและครูเห็นว่าตนเป็นคนดี
 - พูดปลอบใจและชมนิ่งว่านิ่งอ่านคำกลอนได้ดี เพื่อให้นิ่งคลายความกังวลใจ
 - พูดปลอบใจและชมนิ่งว่านิ่งอ่านคำกลอนได้ดี เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างเพื่อนในระดับชั้นเรียน
 - พูดปลอบใจและชมนิ่งว่านิ่งอ่านคำกลอนได้ดีและสามารถทำให้ดีขึ้น
 - หัวเราะและล้อเลียนนิ่งที่นิ่งอ่านผิดด้วยความสนุกสนาน
14. ในเย็นวันพฤหัสบดีในชั้นเรียนมีกิจกรรมทำของที่ระลึก ห้องจึงเต็มไปด้วยเศษกระดาษและขยะ นักเรียนที่เป็นเวรหลังเลิกเรียนจึงทำความสะอาดไม่เสร็จ ครูจึงให้นักเรียนที่เป็นเวรวันศุกร์มาทำต่อ ซึ่งนัทและเพื่อนเป็นเวรวันศุกร์ ถ้าท่านเป็นนัทท่านจะทำอย่างไร
- มาทำเวรแต่เช้าเพราะเป็นหน้าที่ของนักเรียน
 - ตั้งใจมาโรงเรียนช้า ให้เพื่อนทำเวรไปก่อนเพื่อตนจะได้ไม่ต้องเหนื่อยมาก
 - มาทำเวรแต่เช้า เพื่อให้ตนไม่ถูกตำหนิ
 - มาทำเวรแต่เช้าเพื่อให้ครูประทับใจ
 - มาทำเวรแต่เช้าเพื่อให้ห้องเรียนสะอาด
15. เบญญ์ได้รับเลือกจากโรงเรียนให้แสดงละครเวทีเพื่อการกุศลเพื่อช่วยเหลือเด็กกำพร้า แต่เบญญ์ต้องซ้อมละครทุกวันหลังเลิกเรียน และทุกวันเสาร์และอาทิตย์ เป็นเวลา 1 เดือน ถ้าท่านเป็นเบญญ์ท่านจะทำอย่างไร
- ยินดีเข้าร่วมการแสดงเพื่อให้พ่อและแม่ภูมิใจ
 - ยินดีเข้าร่วมการแสดงเพื่อให้ตนเป็นที่รู้จักของทุกคนในโรงเรียน
 - ไม่เข้าร่วมการแสดงเพราะต้องการเวลาพักผ่อน
 - ยินดีเข้าร่วมการแสดงเพราะเป็นการสร้างความสุขให้แก่เด็กกำพร้าและทุกคน
 - ยินดีเข้าร่วมการแสดงเพื่อให้โรงเรียนได้รับเงินบริจาคเยอะๆ

16. ในงานประจำปีโรงเรียนจอยและเพื่อนได้รับมอบหมายให้ถือถาดน้ำและถาดขนมปังออกไปเดินขายให้แก่คนที่เข้ามาเที่ยวงาน ซึ่งถาดน้ำมีน้ำหนักมาก ถ้าท่านเป็นจอยท่านจะทำอย่างไร
- ก. ดนถือถาดน้ำและให้เพื่อนถือถาดขนมปังเพื่อคนจะได้เป็นที่ชื่นชมของเพื่อน
 - ข. ดนถือถาดขนมปังและให้เพื่อนถือถาดน้ำเพื่อคนจะได้ไม่หนัก
 - ค. ดนถือถาดน้ำและให้เพื่อนถือถาดขนมปังเพื่อให้เพื่อนเดินด้วยความสะดวก
 - ง. ดนถือถาดน้ำและให้เพื่อนถือถาดขนมปังเพราะไม่ควรเอาเปรียบกัน
 - จ. ดนถือถาดน้ำและให้เพื่อนถือถาดขนมปังเพื่องานของโรงเรียน
17. ในวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุด ชัยนัดกับภไปดูภาพยนตร์ เมื่อชัยกำลังจะออกเดินทาง ขณะนั้น แม่และน้องของชัยกำลังช่วยกันย้ายกระถางต้นไม้ที่วางเกะกะถนนหน้าบ้าน ถ้าท่านเป็นชัยท่านจะทำอย่างไร
- ก. ช่วยแม่และน้องย้ายกระถางต้นไม้ก่อนเพื่อแสดงว่าตนเป็นลูกและพี่ที่ดี
 - ข. ช่วยแม่และน้องย้ายกระถางต้นไม้ก่อนเพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัว
 - ค. ช่วยแม่และน้องย้ายกระถางต้นไม้เพราะการช่วยแบ่งเบางานผู้อื่นเป็นสิ่งที่ควรทำ
 - ง. ช่วยแม่และน้องย้ายกระถางต้นไม้ก่อนเพื่อให้หมู่บ้านดูสะอาดตา
 - จ. ไม่ช่วยแม่และน้องแล้วรีบไปหากพ
18. ในงานเลี้ยงฉลองจบการศึกษาชั้น ป.6 ที่หอประชุมโรงเรียน เมืองานสิ้นสุดลงครูขอความร่วมมือให้นักเรียนช่วยกันเก็บกวาดสถานที่ พรอยากกลับบ้าน แต่เพื่อนคนอื่นยังไม่กลับ ถ้าท่านเป็นพรท่านจะทำอย่างไร
- ก. ช่วยเก็บกวาดสถานที่เพื่อให้เพื่อนได้กลับบ้านเร็วขึ้น
 - ข. ช่วยเก็บกวาดสถานที่เพราะเป็นงานที่ทุกคนควรช่วยเหลือกัน
 - ค. ช่วยเก็บกวาดสถานที่เพื่อให้ครูเห็นตนเป็นคนดี
 - ง. กลับบ้านไม่สนใจช่วยเก็บกวาดสถานที่
 - จ. ช่วยเก็บกวาดสถานที่เพื่อให้หอประชุมโรงเรียนสะอาด

19. แมวเป็นนักเรียนเรียนดีอยู่ชั้นป.6 เมื่อใกล้สอบกลางภาค มีรุ่นน้องชั้นป.5 ขอให้แมวช่วยอธิบายคณิตศาสตร์ในเรื่องที่ไม่เข้าใจในเวลาหลังเลิกเรียน แต่แมวอยากกลับบ้านไปอ่านหนังสือ ถ้าท่านเป็นแมวท่านจะทำอย่างไร
- อธิบายคณิตศาสตร์ให้รุ่นน้องเข้าใจ เพื่อตนเองจะได้เป็นขวัญใจของรุ่นน้อง
 - กลับบ้านไปอ่านหนังสือโดยไม่สนใจรุ่นน้อง
 - อธิบายคณิตศาสตร์ให้รุ่นน้องด้วยความรู้สึกที่ดี
 - อธิบายคณิตศาสตร์ให้รุ่นน้องเข้าใจเพื่อให้รุ่นน้องทำข้อสอบได้
 - อธิบายคณิตศาสตร์ให้รุ่นน้องเข้าใจเพื่อให้โรงเรียนมีนักเรียนที่สอบได้คะแนนดี
20. สุขเป็นน้องอกที่ขาและจะต้องผ่าตัดในวันพรุ่งนี้ ครอบครัวของสุขโทรศัพท์มาหาแพรวซึ่งเป็นเพื่อนสนิทที่สุดว่าสุขอยากให้แพรวไปเยี่ยมที่โรงพยาบาลเพราะกลัวการผ่าตัดมาก แต่แพรวก็ต้องรีบกลับบ้านไปทำการบ้าน ถ้าท่านเป็นแพรวท่านจะทำอย่างไร
- ไปเยี่ยมและปลอบโยนสุขเพื่อให้สุขเห็นว่าตนไม่ทอดทิ้งเพื่อน
 - ไปเยี่ยมและพูดปลอบโยนเพื่อให้สุขหายกังวลใจ
 - ไม่สนใจไปเยี่ยมเพราะไม่ชอบไปโรงพยาบาล
 - ไปเยี่ยมและพูดปลอบโยนเพื่อให้ครอบครัวของสุขสบายใจขึ้น
 - ไปเยี่ยมและปลอบโยนสุขเพราะเห็นว่าการให้กำลังใจผู้ป่วยจะทำให้ผู้ป่วยมีกำลังใจ
21. เค้นเป็นนักฟุตบอลที่เก่งที่สุดของทีม และต้องเข้าแข่งขันฟุตบอลชิงแชมป์เยาวชนระดับภูมิภาคในอาทิตย์หน้า ในขณะที่ซ้อมก่อนการแข่งขันเค้นถูกโค้ชดูและต่อว่าอย่างรุนแรงเพราะเค้นไม่ตั้งใจฝึกซ้อม จนเค้นไม่ยอมเข้าร่วมการแข่งขันและอยากกลับบ้าน ถ้าท่านเป็นเพื่อนร่วมทีมของเค้นท่านจะทำอย่างไร
- ปลอบใจเค้นเพื่อให้เค้นรู้สึกดีและไม่ถอนตัวออกจากทีมเพื่อชื่อเสียงของจังหวัด
 - ปลอบใจเค้นเพื่อให้เค้นรู้สึกดีและไม่ถอนตัวออกจากทีมเพราะตระหนักดีว่าโค้ชย่อมต้องการสอนให้ทุกคนเก่งและนำทีมสู่ชัยชนะ
 - ไม่สนใจเค้นปล่อยให้เค้นถอนตัวกลับบ้าน
 - ปลอบใจเค้นเพื่อให้เค้นรู้สึกว่าตนเป็นเพื่อนที่ดี
 - ปลอบใจเค้นเพื่อให้เค้นรู้สึกดีและไม่ถอนตัวออกจากทีมเพื่อให้ทีมมีโอกาสชนะมากขึ้น

22. วัดประจำหมู่บ้านของจันถูกมรสุมพัดทำให้สะพานข้ามแม่น้ำจากวัดมาหมู่บ้านขาด ต้องทำการซ่อมแซมและต้องใช้เงินจำนวนหนึ่ง ผู้ใหญ่บ้านจึงขอบริจาคเงินจากคนในหมู่บ้านคนละ 100 บาท ถ้าท่านเป็นจันท่านจะทำอย่างไร
- ร่วมบริจาค 100 บาทเท่ากับผู้อื่นเพื่อให้ตนเองได้บุญ
 - ร่วมบริจาค 100 บาทเท่ากับผู้อื่นเพื่อให้ทุกคนในหมู่บ้านเดินทางสะดวก
 - ออกเงินน้อยกว่า 100 บาทเพื่อตนเองจะได้นำเงินไปใช้อย่างอื่นอีก
 - ร่วมบริจาค 100 บาทเท่ากับผู้อื่นเพราะเป็นการร่วมมือกันทำสิ่งที่ประโยชน์แก่ส่วนรวม
 - ร่วมบริจาค 100 บาทเท่ากับผู้อื่นเพื่อให้ครอบครัวของตนมีสะพานข้ามไปวัด
23. กานต์ไปเที่ยวชายหาด ในขณะที่กานต์เล่นน้ำทะเลกับเพื่อนอย่างสนุกสนานอยู่นั้น มีชมรมรักษ์ชายหาดกำลังออกมารณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันเก็บขยะบริเวณริมหาด ถ้าท่านเป็นกานต์ท่านจะทำอย่างไร
- ช่วยเก็บขยะบริเวณริมหาดเพื่อให้คนอื่นเห็นความดีของตน
 - ช่วยเก็บขยะบริเวณริมหาดเพื่อให้เพื่อนของตนมีชายหาดที่สะอาดไว้ถ่ายรูป
 - ช่วยเก็บขยะบริเวณริมหาดเพื่อให้ทุกคนที่มาเที่ยวมีชายหาดที่สะอาดไว้พักผ่อน
 - เล่นน้ำต่อ
 - ช่วยเก็บขยะบริเวณริมหาดเพราะการช่วยรักษาธรรมชาติเป็นสิ่งที่สมควรกระทำอย่างยิ่ง
24. ฉัตรเป็นเพียงคนเดียวในห้องที่ลืมนำการบ้านมาส่ง จึงถูกครูประจำชั้นทำโทษ ฉัตรอายเพื่อนมาก จึงไม่อยากมาโรงเรียนในวันถัดไป ถ้าท่านเป็นเพื่อนสนิทของฉัตรท่านจะทำอย่างไร
- พูดปลอบใจฉัตรเพื่อให้ฉัตรหายกังวลใจ
 - พูดปลอบใจฉัตรเพื่อความสุขของทุกคนในชั้นเรียนที่ไม่ต้องเห็นฉัตรนั่งเศร้า
 - พูดปลอบใจฉัตรเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ควรกระทำ
 - ไม่สนใจฉัตรปล่อยให้ฉัตรขาดเรียน
 - พูดปลอบโยนฉัตรเพื่อให้ฉัตรเห็นความหวังโยของตน

25. บุษกรเป็นลูกของเจ้าของโรงเรียนแห่งหนึ่งและไม่เคยทำกับข้าวมาก่อน เมื่อโรงเรียนมีการเข้าค่ายพักแรม กลุ่มของบุษกรได้รับมอบหมายให้ทำกับข้าว 2 อย่างให้เสร็จภายใน 1 ชั่วโมง เพื่อนๆ ในกลุ่มต่างช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย ถ้าท่านเป็นบุษกรท่านจะทำอย่างไร
- ช่วยเพื่อนทำกับข้าวจนเสร็จเพื่อให้การเข้าค่ายเป็นไปด้วยความสนุกสนาน
 - ช่วยเพื่อนทำกับข้าวจนเสร็จเพราะเป็นสิ่งที่ต้องทำร่วมกัน
 - ไม่สนใจช่วยเหลือเพราะถือว่าตนเป็นลูกเจ้าของโรงเรียน
 - ช่วยเพื่อนทำกับข้าวจนเสร็จเพื่อไม่ให้ใครว่าตนว่ามีสิทธิพิเศษจึงไม่ต้องทำอะไร
 - ช่วยเพื่อนทำกับข้าวจนเสร็จเพื่อให้กลุ่มของตนมีงานส่งทันเวลา
26. ในกิจกรรมการเดินทางไกล ชัยและแดงอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ในระหว่างทางทุกคนเหนื่อยและกระหายน้ำมาก ชัยลืมนำน้ำดื่มมา ในขณะที่แดงก็มีน้ำเพียงพอแค่ดื่มคนเดียวเท่านั้น ถ้าท่านเป็นแดงท่านจะทำอย่างไร
- แบ่งน้ำให้ชัยดื่มด้วยความภูมิใจที่ได้แบ่งปัน
 - ดื่มน้ำของตนโดยไม่สนใจชัยเพราะตนก็เหนื่อยมากเช่นเดียวกัน
 - แบ่งน้ำให้ชัยดื่มด้วยกันเพื่อชัยจะได้ช่วยตนเมื่อตนเดือดร้อนในภายหน้า
 - แบ่งน้ำให้ชัยดื่มด้วยกันเพื่อเพื่อนจะได้หายเหนื่อย
 - แบ่งน้ำให้ชัยดื่มด้วยกันเพื่อกลุ่มจะได้เดินทางต่อไปได้
27. บั๊นเป็นเพื่อนร่วมชั้นกับปุน ในอีก 2 วันจะมีการทดสอบกลางภาควิชาภาษาไทย ซึ่งปุนเรียนไม่ดีเท่าบั๊น ปุนจึงขอให้บั๊นช่วยอธิบายเรื่องที่ตนยังไม่เข้าใจในเวลาหลังเลิกเรียน ในขณะที่บั๊นก็ต้องการเวลาอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบเช่นกัน ถ้าท่านเป็นบั๊นท่านจะทำอย่างไร
- ช่วยอธิบายเรื่องที่ปุนไม่เข้าใจเพื่อปุนจะได้ช่วยเหลือตนในวิชาอื่น ที่ตนเรียนไม่ดีเท่าปุน
 - รีบกลับบ้านเพื่ออ่านหนังสือสอบโดยไม่สนใจปุน
 - ช่วยอธิบายเรื่องที่ปุนไม่เข้าใจถือว่าเป็นการช่วยเหลือกัน
 - ช่วยอธิบายเรื่องที่ปุนไม่เข้าใจเพื่อให้ห้องอื่นเห็นว่าห้องของตนเรียนดี
 - ช่วยอธิบายเรื่องที่ปุนไม่เข้าใจเพื่อให้เพื่อนทำข้อสอบได้

28. แววได้รับเลือกเป็นพิธีกรในงานวันพ่อ เข้าวันงานแววรู้สึกปวดศีรษะและไม่อยากไปโรงเรียน แต่หากงานนี้ขาดแวว การดำเนินพิธีการก็จะไม่ราบรื่นเนื่องจากครูไม่ได้เตรียมนักเรียนไว้เป็นพิธีกรสำรองเลย ถ้าท่านเป็นแววท่านจะทำอย่างไร
- ไปโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่พิธีกรเพื่อให้เพื่อนในชั้นได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน
 - ไปโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่พิธีกร เพื่อทุกคนจะได้เห็นความเสียสละของตน
 - นอนพักผ่อนต่อ เพราะคิดว่าครูคงหาคนอื่นทำแทนได้ทัน
 - ไปโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่พิธีกรเพราะเป็นการสร้างความสุขให้แก่ทุกคนในโรงเรียน
 - ไปโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่พิธีกรเพื่อให้โรงเรียนจัดงานวันสุนทรภู่ได้อย่างราบรื่น
29. ในวิชาศิลปะศึกษา คุณครูให้นำสีน้ำมาใช้ระบายภาพ วิनाลิมนำสีน้ำมา ถ้าท่านเป็นเพื่อนของวินา ท่านจะทำอย่างไร
- แบ่งสีน้ำให้วินาใช้ เพื่อเพื่อนคนอื่นจะได้เห็นว่าตนเป็นคนดี
 - แบ่งสีน้ำให้วินาใช้เพื่อห้องเรียนจะได้ส่งงานครบทุกคน
 - ไม่สนใจวินา ระบายภาพของตนเองให้เสร็จ
 - แบ่งสีน้ำให้วินาใช้ด้วยความเต็มใจ
 - แบ่งสีน้ำให้วินาใช้ เพื่อให้วินาทำงานส่งครูได้ทันเวลา
30. ในวันแข่งกีฬาโรงเรียนที่จะมีขึ้นในวันจันทร์หน้า คุณครูได้มอบให้วินาและเพื่อนๆในชั้นเรียนช่วยกันจัดเตรียมลู่วิ่งที่สนามโรงเรียนในวันเสาร์นี้ แต่วินามีนัดกับครอบครัวไปเที่ยวต่างจังหวัดในวันนั้นพอดี ถ้าท่านเป็นวินา ท่านจะทำอย่างไร
- ไปช่วยเพื่อนๆทำลู่วิ่งเพื่อให้เพื่อนทำงานเสร็จเร็วขึ้น
 - ไปช่วยเพื่อนๆทำลู่วิ่งเพื่อไม่ให้ตนถูกต่อว่าว่าไม่ช่วยเหลืองานโรงเรียน
 - ไปเที่ยวกับครอบครัวเพราะเพื่อนคนอื่นๆคนอื่นก็มาทำแล้ว ขาดตนคนเดียวคงไม่เป็นไร
 - ไปช่วยเพื่อนๆทำลู่วิ่งเพราะเป็นการทำหน้าที่ที่ดีของนักเรียน
 - ไปช่วยเพื่อนๆทำลู่วิ่งเพื่อให้โรงเรียนมีสนามไว้แข่งกีฬา

31. ในการแสดงละครเวทีของชั้นป.6 ป้อมได้เข้าร่วมการแสดงนี้ด้วย เมื่อป้อมออกมาแสดง ป้อมจำบทละครผิดจึงพูดผิดๆ ถูกๆ และมีเสียงหัวเราะจากผู้ชม ทำให้ป้อมรู้สึกอายและประหม่าที่จะแสดงในรอบต่อไป ถ้าท่านเป็นเพื่อนนักแสดงที่ร่วมเล่นละครกับป้อมท่านจะทำอย่างไร
- ก. พูดปลอบใจป้อมให้ป้อมเพราะเห็นว่าคนเราสามารถผิดพลาดได้
 - ข. หัวเราะป้อมกับเพื่อนๆ อย่างสนุกสนาน
 - ค. พูดปลอบใจป้อม เพื่อป้อมรู้สึกว่าเป็นเพื่อนที่ดี
 - ง. พูดปลอบใจป้อมเพื่อให้ป้อมไม่ประหม่า และเล่นต่อไปในละครรอบต่อไป
 - จ. พูดปลอบใจป้อมให้ป้อมเพื่อให้การแสดงละครของระดับชั้นเรียนเป็นไปด้วยดี
32. หญิงเป็นแม่ค้าขายพริกสดในตลาด หญิงขายพริกสดราคา กิโลกรัมละ 20 บาท เมื่อลูกค้าหยิบพริกสดใส่ถุงและให้หญิงชั่งน้ำหนัก ปรากฏว่าพริกสดหนัก 0.9 กิโลกรัม ถ้าท่านเป็นหญิงท่านจะทำอย่างไร
- ก. หยิบพริกสดเต็มเข้าไปในถุงให้หนักเท่ากับ 1 กิโลกรัม แล้วคิดเงิน 20 บาทเพื่อลูกค้าจะได้กลับมาซื้อของคนอื่นภายหลัง
 - ข. คิดเงินลูกค้า 20 บาทเพราะเห็นว่าขาดไปเพียง 1 ชีด
 - ค. หยิบพริกสดเต็มเข้าไปในถุงให้หนักเท่ากับ 1 กิโลกรัม แล้วคิดเงิน 20 บาทเพื่อความเป็นธรรม
 - ง. หยิบพริกสดเต็มเข้าไปในถุงให้หนักเท่ากับ 1 กิโลกรัม แล้วคิดเงิน 20 บาท เพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจ
 - จ. หยิบพริกสดเต็มเข้าไปในถุงให้หนักเท่ากับ 1 กิโลกรัม แล้วคิดเงิน 20 บาทเพื่อให้ลูกค้าเข้ามาซื้อของในตลาดแห่งนี้อีก
-

ภาคผนวก ค
แบบติดตามผลหลังการอ่าน

😊 บันทึกการอ่าน 😊

ชื่อนักเรียน

ชื่อหนังสือ

ตัวละครที่ชื่นชอบและเหตุผลที่ชอบ

.....
.....

นักเรียนชอบหนังสือที่อ่านหรือไม่

เพราะอะไร

.....
ชอบตอนใดมากที่สุด

.....
ข้อคิดที่ได้จากหนังสือเล่มที่อ่าน

.....
.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกชกร จินตณสฤตย์
วัน เดือน ปีเกิด	27 มิถุนายน 2520
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2542
สถานที่ทำงาน	Bangkok International Preparatory & Secondary School เขตวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	บรรณารักษ์